

SEANCE DU VENDREDI 1er FEVRIER 1985
VERGADERING VAN VRIJDAG 1 FEBRUARI 1985ASSEMBLEE
PLENAIRE VERGADERING

SOMMAIRE:

CONGES:

Page 1419.

MESSAGES:

Chambre des représentants, p. 1419.

PROJET DE LOI (Vote):

Projet de loi portant ratification de l'arrêté royal du 29 décembre 1984 prorogeant les dispositions de la loi de redressement du 10 février 1981 instaurant une cotisation de solidarité à charge des personnes rémunérées directement ou indirectement par le secteur public, modifiée par l'arrêté royal n° 113 du 23 décembre 1982 et par la loi de redressement du 31 juillet 1984.

Reprise du vote nominatif resté sans résultat, p. 1419.

VOTE SUR LES MOTIONS PURES ET SIMPLES DEPOSEES EN CONCLUSION DES INTERPELLATIONS DE M. WYNINCKX ET DE MME N. MAES AU PREMIER MINISTRE DEVELOPPEES LE 31 JANVIER 1985:

Page 1420.

QUESTION ORALE DE M. VAN IN AU SECRETAIRE D'ETAT A LA SANTE PUBLIQUE ET A L'ENVIRONNEMENT SUR « LA PRISE DE MESURES URGENTES ET EQUILIBREES CONTRE LA POLLUTION ATMOSPHERIQUE »:

Orateurs: M. Van In, M. Aerts, secrétaire d'Etat à la Santé publique et à l'Environnement, adjoint au ministre des Affaires sociales, p. 1421.

QUESTION ORALE DE M. VAN OOTEGHEM AU MINISTRE DES TRAVAUX PUBLICS SUR « LA REORIENTATION DES CREDITS D'INVESTISSEMENT DESTINES A CERTAINS TRAVAUX D'INFRASTRUCTURE »:

Orateurs: M. Van Ooteghem, M. Olivier, ministre des Travaux publics, p. 1422.

INHOUDSOPGAVE:

VERLOF:

Bladzijde 1419.

BOODSCHAPPEN:

Kamer van volksvertegenwoordigers, blz. 1419.

ONTWERP VAN WET (Stemming):

Ontwerp van wet houdende bekrachtiging van het koninklijk besluit van 29 december 1984 tot verlenging van de bepalingen van de herstellwet van 10 februari 1981 tot invoering van een solidariteitsbijdrage ten laste van de personen rechtstreeks of onrechtstreeks bezoldigd door de openbare sector, gewijzigd bij het koninklijk besluit nr. 113 van 23 december 1982 en bij de herstellwet van 31 juli 1984.

Hervatting van de onbeslist gebleven naamstemming, blz. 1419.

STEMMING OVER DE EENVOUDIGE MOTIES INGEDIEND TOT BESLUIT VAN DE OP 31 JANUARI 1985 GEHOUDEN INTERPELLATIES VAN DE HEER WYNINCKX EN VAN MEVROUW N. MAES TOT DE EERSTE MINISTER:

Bladzijde 1420.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VAN IN AAN DE STAATS-SECRETARIS VOOR VOLKSGEZONDHEID EN LEEFMILIEU OVER « HET TREFFEN VAN DRINGENDE EN SLUITENDE MAATREGELEN TEGEN DE LUCHTVERVUILING »:

Sprekers: de heer Van In, de heer Aerts, staatssecretaris voor Volksgezondheid en Leefmilieu, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken, blz. 1421.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VAN OOTEGHEM TOT DE MINISTER VAN OPENBARE WERKEN OVER « DE HERORIËNTERING VAN DE INVESTERINGSKREDIETEN BESTEMD VOOR BEPAALDE INFRASTRUCTUURWERKEN »:

Sprekers: de heer Van Ooteghem, de heer Olivier, minister van Openbare Werken, blz. 1422.

QUESTIONS ORALES DE M. COEN A M. BERTOUILLE, MINISTRE DE L'EDUCATION NATIONALE:

- a) SUR «LA COMMUNICATION DE L'ANCIENNETE DE SERVICE DU PERSONNEL ENSEIGNANT »;
- b) SUR «L'AFFECTATION QUI EST DONNEE AUX MEMBRES DU PERSONNEL DIRECTEUR, ENSEIGNANT ET AUXILIAIRE D'EDUCATION D'UN ETABLISSEMENT DE L'ETAT ET QUI PARTICIPENT A UNE FUSION OU A UNE SCISION »:

Orateurs: M. Coen, M. Bertouille, ministre de l'Education nationale, p. 1422.

QUESTION ORALE DE M. PECRIAUX A M. BERTOUILLE, MINISTRE DE L'EDUCATION NATIONALE, SUR «LA DESIGNATION DE STAGIAIRES PRES LA COMMISSION PERMANENTE DE L'ENSEIGNEMENT OFFICIEL SUBVENTIONNE »:

Orateurs: M. Péciaux, M. Bertouille, ministre de l'Education nationale, p. 1423.

QUESTION ORALE DE M. MOUTON A M. BERTOUILLE, MINISTRE DE L'EDUCATION NATIONALE, SUR «LE TRANSFERT DE L'UNIVERSITE DE L'ETAT A LIEGE AU CAMPUS DU SART-TILMAN »:

Orateurs: M. Mouton, M. Bertouille, ministre de l'Education nationale, p. 1424.

QUESTION ORALE DE M. DEWORME A M. BERTOUILLE, MINISTRE DE L'EDUCATION NATIONALE, SUR «LA SITUATION DES CLASSES DE PLEIN AIR ORGANISEES PAR L'ETAT, APRES LE LICENCIEMENT DE PERSONNEL DE MAITRISE, GENS DE METIER ET DE SERVICE »:

Orateurs: M. Péciaux, M. Bertouille, ministre de l'Education nationale, p. 1424.

PROJETS DE LOI (Discussion):

Projet de loi contenant le budget du ministère des Classes moyennes de l'année budgétaire 1985.

Projet de loi ajustant le budget du ministère des Classes moyennes de l'année budgétaire 1984.

Discussion générale. — *Orateurs:* M. Vermeiren, rapporteur, M. Grootjans, Vice-Premier ministre et ministre des Finances et des Classes moyennes, MM. Eicher, Capoen, Dalem, Marmenout, Coen, Mme Pannels-Van Baelen, MM. Van den Broeck, Knuts, R. Gillet, Debussère, Friederichs, p. 1425.

PROPOSITIONS DE LOI (Dépôt):

Page 1443.

M. J. Gillet. — Proposition de loi relative au contrôle de l'application de la législation réglementant les normes acoustiques pour la musique amplifiée électroniquement dans les établissements publics et privés;

M. Deleecq. — Proposition de loi tendant à protéger la vie privée des inculpés.

MONDELINGE VRAGEN VAN DE HEER COEN AAN DE HEER BERTOUILLE, MINISTER VAN ONDERWIJS:

- a) OVER «HET MEDEDELEN VAN DE DIENSTANCIENNETEIT VAN HET ONDERWIJZEND PERSONEEL »;
- b) OVER «DE AFFECTATIE DIE WORDT GEGEVEN AAN DE LEDEN VAN HET BESTUURS- EN ONDERWIJZEND PERSONEEL EN AAN HET OPVOEDEND HULPPERSONEEL VAN EEN RIJKSINSTELLING DIE BIJ EEN SAMENVOEGING OF EEN SPLITSING ZIJN BETROKKEN »:

Sprekers: de heer Coen, de heer Bertouille, minister van Onderwijs, blz. 1422.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER PECRIAUX AAN DE HEER BERTOUILLE, MINISTER VAN ONDERWIJS, OVER «DE BENOEMING VAN STAGIAIRS BIJ DE VASTE COMMISSIE VOOR HET GESUBSIDIEERD OFFICIEEL ONDERWIJS »:

Sprekers: de heer Péciaux, de heer Bertouille, minister van Onderwijs, blz. 1423.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER MOUTON AAN DE HEER BERTOUILLE, MINISTER VAN ONDERWIJS, OVER «DE OVERBRENGING VAN DE RIJKSUNIVERSITEIT TE LUIK NAAR DE CAMPUS VAN SART-TILMAN »:

Sprekers: de heer Mouton, de heer Bertouille, minister van Onderwijs, blz. 1424.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DEWORME AAN DE HEER BERTOUILLE, MINISTER VAN ONDERWIJS, OVER «DE OMSTANDIGHEDEN WAARIN DE OPENLUCHTKLASSEN VAN DE STAAT VERKEREN NA HET ONTSLAG VAN MEESTERS-, VAK- EN DIENSTPERSONEEL »:

Sprekers: de heer Péciaux, de heer Bertouille, minister van Onderwijs, blz. 1424.

ONTWERPEN VAN WET (Bespreking):

Ontwerp van wet houdende de begroting van het ministerie van Middenstand voor het begrotingsjaar 1985.

Ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van het ministerie van Middenstand voor het begrotingsjaar 1984.

Algemene bespreking. — *Sprekers:* de heer Vermeiren, rapporteur, de heer Grootjans, Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Middenstand, de heren Eicher, Capoen, Dalem, Marmenout, Coen, mevrouw Pannels-Van Baelen, de heren Van den Broeck, Knuts, R. Gillet, Debussère, Friederichs, blz. 1425.

VOORSTELLEN VAN WET (Indiening):

Bladzijde 1443.

De heer J. Gillet. — Voorstel van wet betreffende de controle op de toepassing van de wetgeving tot regeling van de geluidsnormen voor elektronisch versterkte muziek in openbare en particuliere inrichtingen;

De heer Deleecq. — Voorstel van wet ter bescherming van de privacy van verdachten.

PRESIDENCE DE M. LEEMANS, PRESIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER LEEMANS, VOORZITTER

M. De Seranno, secrétaire, prend place au bureau.
De heer De Seranno, secretaris, neemt plaats aan het bureau.

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.
De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 14 h 20 m.
De vergadering wordt geopend te 14 u. 20 m.

CONGES — VERLOF

MM. Cudell, Basecq et Humblet, pour d'autres devoirs; de Donnée, en mission à l'étranger; Lepaffe, pour raison de santé; Wyninckx et Geldolf, pour des devoirs administratifs, demandent d'excuser leur absence à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering: de heren Cudell, Basecq en Humblet, wegens andere plichten; de Donnée, met opdracht in het buitenland; Lepaffe, om gezondheidsredenen; Wyninckx en Geldolf, wegens bestuursplichten.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving.

BOODSCHAPPEN — MESSAGES

De Voorzitter. — Bij boodschappen van 31 januari 1985 zendt de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat, zoals zij ter vergadering van die dag werden aangenomen, de ontwerpen van wet:

1° Betreffende de bescherming van de mens en van het leefmilieu tegen de schadelijke effecten en de hinder van niet-ioniserende straling, infrasonen en ultrasonen;

Par messages du 31 janvier 1985, la Chambre des représentants transmet au Sénat, tels qu'ils ont été adoptés en sa séance de ce jour, les projets de loi:

1° Relatif à la protection de l'homme et de l'environnement contre les effets nocifs et les nuisances provoqués par les radiations non ionisantes, les infrasons et les ultrasons;

— Verwezen naar de commissie voor de Volksgezondheid en het Leefmilieu.

Renvoi à la commission de la Santé publique et de l'Environnement.

2° Tot wijziging van de wetten op de handelsvennootschappen, gecoördineerd op 30 november 1935.

2° Modifiant les lois sur les sociétés commerciales, coordonnées le 30 novembre 1935.

— Verwezen naar de commissie voor de Justitie.

Renvoi à la commission de la Justice.

Bij boodschappen van dezelfde dag deelt de Kamer tevens mede dat zij heeft aangenomen, zoals zij haar door de Senaat werden overgezonden, de ontwerpen van wet:

1° Houdende oprichting van de dienstverlenende vereniging van ambachtslieden;

1° Portant création de l'artisanat-service;

2° Tot wijziging van artikel 524 van het Gerechtelijk Wetboek;

2° Modifiant l'article 524 du Code judiciaire;

3° Tot wijziging van de wet van 4 oktober 1867 op de verzachtende omstandigheden;

3° Modifiant la loi du 4 octobre 1867 sur les circonstances atténuantes;

4° Tot wijziging van de artikelen 431 en 450 van het Gerechtelijk Wetboek;

4° Modifiant les articles 431 et 450 du Code judiciaire;

5° Houdende goedkeuring van de Overeenkomst tot instelling van het Gemeenschappelijk Fonds voor grondstoffen, en van de Bijlagen, opgemaakt te Genève op 27 juni 1980;

5° Portant approbation de l'Accord portant création du Fonds commun pour les produits de base, et des Annexes, faits à Genève le 27 juin 1980;

6° Houdende goedkeuring van de Europese Overeenkomst inzake internationale hoofdverkeerswegen, en van de Bijlagen, opgemaakt te Genève op 15 november 1975.

6° Portant approbation de l'Accord européen sur les grandes routes de trafic international, et des Annexes, faits à Genève le 15 novembre 1975.

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE BEKRACHTIGING VAN HET KONINKLIJK BESLUIT VAN 29 DECEMBER 1984 TOT VERLENING VAN DE BEPALINGEN VAN DE HERSTELWET VAN 10 FEBRUARI 1981 TOT INVOERING VAN EEN SOLIDARITEITSBIJDRAGE TEN LASTE VAN DE PERSONEN RECHTSTREEKS OF ONRECHTSTREEKS BEZOLDIGD DOOR DE OPENBARE SECTOR, GEWIJZIGD BIJ HET KONINKLIJK BESLUIT NR. 113 VAN 23 DECEMBER 1982 EN BIJ HERSTELWET VAN 31 JULI 1984

Hervatting van de onbeslist gebleven naamstemming

PROJET DE LOI PORTANT RATIFICATION DE L'ARRETE ROYAL DU 29 DECEMBRE 1984 PROROGANT LES DISPOSITIONS DE LA LOI DE REDRESSEMENT DU 10 FEVRIER 1981 INSTAURANT UNE COTISATION DE SOLIDARITE A CHARGE DES PERSONNES REMUNEREES DIRECTEMENT OU INDIRECTEMENT PAR LE SECTEUR PUBLIC, MODIFIEE PAR L'ARRETE ROYAL N° 113 DU 23 DECEMBRE 1982 ET PAR LA LOI DE REDRESSEMENT DU 31 JUILLET 1984

Reprise du vote nominatif resté sans résultat

De Voorzitter. — Daar de tweede naamstemming onbeslist is gebleven omdat het quorum niet was bereikt, moeten wij nu opnieuw overgaan

tot stemming over het geheel van het ontwerp van wet betreffende de solidariteitsbijdrage.

Le quorum n'ayant pas été atteint lors du deuxième vote nominatif sur l'ensemble du projet de loi relatif à la cotisation de solidarité, il va être procédé à un nouveau vote.

— Il est procédé au vote nominatif.

Er wordt tot naamstemming overgegaan.

95 membres sont présents.

95 leden zijn aanwezig.

90 votent oui.

90 stemmen ja.

5 s'abstiennent.

5 onthouden zich.

En conséquence, le projet de loi est adopté.

Derhalve is het ontwerp van wet aangenomen.

Il sera renvoyé à la Chambre des représentants.

Het zal aan de Kamer van volksvertegenwoordigers worden teruggezonden.

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

MM. Aerts, Aubecq, Bascour, Bens, Bock, Bonmariage, Bosmans, Bossicart, Califice, Chabert, Claeys, Clerdent, Close, Coen, Conrotte, Cooreman, Cuvelier, Dalem, C. De Clercq, T. Declercq, Decléry, De Cooman, Decoster, Dehaene, De Kerpel, Deleeck, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Deprez, Descamps, De Seranno, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Doumont, le comte du Monceau de Bergendal, Février, Flagothier, François, Friederichs, Geens, Gerits, Gijs, J. Gillet, Mmes L. Gillet, Godinache-Lambert, Goor-Eyben, Hanquet, M. Hatry, Mme Herman-Michielsens, MM. Kenens, Kevers, Lagae, Lagneau, Lahaye, Lutgen, Mainil, Mme Mayence-Goossens, M. Nicolas, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pedé, Edg. Peetermans, Poma, Pouillet, Reynders, Rutten, Smeers, Mme Smitt, MM. Sondag, Tilquin, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Uyttendaele, Van Daele, Vandenabeele, Van den Broeck, Vanderborcht, Vandermarliere, Vandermeulen, Vandersmissen, Vangel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herck, Van Herreweghe, Van houtte, Van Nevel, Van Rompaey, Verbist, Vermeiren, Waltniel, Weckx, Windels et Leemans.

Se sont abstenus:

Hebben zich onthouden:

MM. de Bruyne, Debusséré, Seeuws, Van der Elst et Van Der Niepen.

De Voorzitter. — Ik verzoek de leden die zich hebben onthouden, de reden van hun onthouding mede te delen.

De heer Debusséré. — Mijnheer de Voorzitter, ik ben afgesproken met de heer Akkermans.

De heer Seeuws. — Mijnheer de Voorzitter, ik ben afgesproken met de heer Vannieuwenhuyze.

De heer Van Der Niepen. — Mijnheer de Voorzitter, ik ben afgesproken met de heer Noerens.

De heer Van der Elst. — Mijnheer de Voorzitter, ik ben afgesproken met mevrouw Staels.

De heer de Bruyne. — Mijnheer de Voorzitter, ik ben afgesproken met de heer Gramme.

INTERPELLATIES

a) VAN DE HEER WYNINCKX TOT DE EERSTE MINISTER OVER «DE WIJZE WAAROP DE REGERING OVERWEEGT DE ONTPLOOIING VAN DE EUORAKETTEN OP HET BELGISCH GRONDGEBIED TOT STAND TE BRENGEN, VOORNAMELIJK NA DE GESPREKKEN IN WASHINGTON»

b) VAN MEVROUW N. MAES TOT DE EERSTE MINISTER OVER «HET REGERINGSSTANDPUNT OVER DE PLAAT-SING VAN KERNRAKETTEN IN ONS LAND EN DE WEER-SLAG OP DE BEWAPENINGSWEDLOOP»

Stemming over de eenvoudige moties

INTERPELLATIONS

a) DE M. WYNINCKX AU PREMIER MINISTRE SUR «LA MANIERE DONT LE GOUVERNEMENT ENVISAGE DE PROCEDER AU DEPLOIEMENT DES EUROMISSILES EN BELGIQUE, NOTAMMENT APRES LES CONVERSATIONS DE WASHINGTON»

b) DE MME N. MAES AU PREMIER MINISTRE SUR «LE POINT DE VUE DU GOUVERNEMENT EN CE QUI CONCERNE L'INSTALLATION DE MISSILES NUCLEAIRES EN BELGIQUE ET SON INCIDENCE SUR LA COURSE AUX ARMEMENTS»

Vote sur les motions pures et simples

De Voorzitter. — Dames en heren, tot besluit van de interpellatie van de heer Wyninckx werden twee moties ingediend.

Mesdames, messieurs, deux motions ont été déposées en conclusion de l'interpellation de M. Wyninckx.

De ene, de eenvoudige motie, door de heer Gijs, mevrouw Herman, de heer Lutgen en mevrouw Delruelle, luidt:

«De Senaat,

Gehoord de interpellatie van de heer Wyninckx en het antwoord van de Eerste minister,

Gaat over tot de orde van de dag.»

«Le Sénat,

Ayant entendu l'interpellation de M. Wyninckx et la réponse du Premier ministre,

Passe à l'ordre du jour.»

De andere, door de heren Seeuws, Geldolf en Marmenout, luidt:

«De Senaat,

Gehoord de interpellatie van de heer Wyninckx en het antwoord van de regering,

Is van mening dat de regering iedere beslissing om de ontplooiing van de euroraketten op het Belgische grondgebied minstens tot eind 1985 dient uit te stellen. Aldus zal een ernstige kans gegeven worden aan de Geneefse gesprekken.»

«Le Sénat,

Ayant entendu l'interpellation de M. Wyninckx et la réponse du gouvernement,

Estime que le gouvernement doit reporter au moins jusqu'à fin 1985 toute décision visant à déployer les euromissiles sur le territoire belge. Ainsi une chance sérieuse de réussite sera donnée aux négociations de Genève.»

Tot besluit van de interpellatie van mevrouw Nelly Maes werden eveneens twee moties ingediend.

Mesdames, messieurs, deux motions ont également été déposées en conclusion de l'interpellation de Mme Nelly Maes.

De ene, de eenvoudige motie, door mevrouw Herman en de heer Gijs, luidt:

«De Senaat,

Gehoord de interpellatie van mevrouw Nelly Maes en het antwoord van de Eerste minister,

Gaat over tot de orde van de dag.»

«Le Sénat,

Ayant entendu l'interpellation de Mme Nelly Maes et la réponse du Premier ministre,

Passe à l'ordre du jour.»

De andere, door de heren Van Ooteghem, Maes en Luyten, luidt:

«De Senaat,

Gehoord de interpellaties van de heer Wyninckx en mevrouw Nelly Maes en het antwoord van de Eerste minister,

Eist met aandrang dat alle militaire verbintenissen die beslissend kunnen zijn over leven en dood van de bevolking, aangegaan en uitgevoerd worden op basis van een duidelijke en democratische besluitvorming,

Constateert dat de drie traditionele partijen in een recent verleden bij het betreffende dossier betrokken zijn geweest, zonder dat dit heeft geleid tot een klare defensiepolitiek, maar integendeel de burgers in grote verwarring heeft gebracht,

Vraagt dat de namen van de betrokkenen en de verantwoordelijkheden in alle duidelijkheid worden vermeld,

Eist dat elke beslissing in verband met de kalender over de ontplooiing van de kruisraketten ter goedkeuring aan het Parlement zou worden overgelegd.»

« Le Sénat,

Ayant entendu les interpellations de M. Wyninckx et Mme Nelly Maes et la réponse du Premier ministre,

Exige avec insistance que tous les engagements militaires susceptibles de décider de la vie ou de la mort de la population soient contractés et exécutés sur la base d'une prise de décision claire et démocratique,

Constate que les trois partis traditionnels ont été, dans un passé récent, associés au dossier concerné, sans que cela ait conduit à une politique de défense claire, tout en créant au contraire une grande confusion au sein de la population,

Demande que les noms des personnes concernées ainsi que les responsabilités soient mentionnés en toute clarté,

Exige que toute décision au sujet du calendrier de déploiement des missiles de croisière soit soumise à l'approbation du Parlement.»

Overeenkomstig ons reglement stemmen wij over de eenvoudige moties die de voorrang hebben.

Conformément à notre règlement, nous votons sur les motions pures et simples qui bénéficient de la priorité.

Ik stel de Senaat voor één enkele stemming te houden over de twee eenvoudige moties.

Je propose au Sénat de se prononcer par un seul vote sur les deux ordres du jour pures et simples. (*Assentiment.*)

— Il est procédé au vote nominatif sur les motions pures et simples.

Er wordt tot naamstemming overgegaan over de eenvoudige moties.

101 membres sont présents.

101 leden zijn aanwezig.

89 votent oui.

89 stemmen ja.

7 votent non.

7 stemmen neen.

5 s'abstiennent.

5 onthouden zich.

En conséquence, les motions sont adoptées.

Derhalve zijn de moties aangenomen.

Ont voté oui:

Hebben ja gestemd:

MM. Aerts, Aubecq, Bascour, Bens, Bock, Bonmariage, Bosmans, Bossicart, Califice, Chabert, Claeys, Clerdent, Close, Coen, Conrotte, Cooreman, Cuvelier, Dalem, C. De Clercq, T. Declercq, Decléty, De Cooman, Decoster, Dehaene, De Kerpel, Deleecq, Mme Delruelle-Ghobert, MM. Deprez, Descamps, De Seranno, Mme D'Hondt-Van Opdenbosch, MM. Doumont, le comte du Monceau de Bergendal, Février, Flagthier, François, Friederichs, Geens, Gerits, Gijs, J. Gillet, Mmes L. Gillet, Godinache-Lambert, Goor-Eyben, Hanquet, M. Hatry, Mme Herman-Michielsens, MM. Kenens, Kevers, Lagae, Lahaye, Lutgen, Mainil, Mme Mayence-Goossens, M. Nicolas, Mme Panneels-Van Baelen, MM. Pede, Edg. Peetermans, Poma, Pouillet, Reynders, Rutten, Smeers, Mme Smitt, MM. Sondag, Tilquin, Mme Tyberghien-Vandenbussche, MM. Uyttendaele, Van Daele, Vandenabeele, Van den Broeck, Vanderborght, Vandermarliere, Vandermeulen, Vandersmissen, Vangeel, Vangronsveld, Vanhaverbeke, Van Herck, Van Herreweghe, Van houte, Van Nevel, Van Rompaey, Verbist, Vermeiren, Waltniel, Weckx, Windels et Leemans.

Ont voté non:

Hebben neen gestemd:

MM. Capoen, R. Gillet, Luyten, Vandezande, Van In, Van Ooteghem et Van Roye.

Se sont abstenus:

Hebben zich onthouden:

MM. de Bruyne, Debussère, Seeuws, Van der Elst et Van Der Niepen.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VAN IN AAN DE STAATS-SECRETARIS VOOR VOLKSGEZONDHEID EN LEEFMILIEU OVER «HET TREFFEN VAN DRINGENDE EN SLUITENDE MAATREGELEN TEGEN DE LUCHTVERVUILING»

QUESTION ORALE DE M. VAN IN AU SECRETAIRE D'ETAT A LA SANTE PUBLIQUE ET A L'ENVIRONNEMENT SUR «LA PRISE DE MESURES URGENTES ET EQUILIBREES CONTRE LA POLLUTION ATMOSPHERIQUE»

De Voorzitter. — Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Van In aan de staatssecretaris voor Volksgezondheid en Leefmilieu over «het treffen van dringende en sluitende maatregelen tegen de luchtvervuiling».

Het woord is aan de heer Van In.

De heer Van In. — Mijnheer de Voorzitter, deze vraag, die ingegeven is door de adembenemende gebeurtenissen in de week van 14 januari jongstleden heeft betrekking op dringende en sluitende maatregelen in verband met de luchtverontreiniging en luidt als volgt: erger dan onze meest getalenteerde auteurs het zich ooit konden voorstellen — ik verwijs hier onder meer naar Hugo Raes —, blijkt dat de algemene luchtverontreiniging in de week van 14 januari 1985 elke tolerantiedrempel heeft overschreden.

Apocalyptische beelden, waarbij de westerse mens zichzelf door vergiftiging en vervuiling ombrengt, schijnen dus tot de mogelijkheden te behoren. Ter gelegenheid van de bespreking van de begroting van Volksgezondheid 1985, werd nochtans in mineurtoon over dergelijke toestanden gehandeld.

Met de ervaring van de jongste gebeurtenissen voor ogen menen wij dat een globale en indringende informatie nopens de plaatselijke, nationale en internationale programma's ter bestrijding van grootschalige luchtverontreiniging niet mogen uitblijven.

Aan de hand van de jongste gebeurtenissen vragen we: ten eerste, of de stand van zaken is heropgemaakt; ten tweede, of nieuwe initiatieven om het euvel te bestrijden worden uitgewerkt en, tenslotte, of enig uitzicht kan worden gegeven om deze initiatieven ook in de werkelijkheid om te zetten. (*Applaus op de banken van de Volksunie.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan staatssecretaris Aerts.

De heer Aerts, staatssecretaris voor Volksgezondheid en Leefmilieu, toegevoegd aan de minister van Sociale Zaken. — Mijnheer de Voorzitter, een plotse en tijdelijke verslechtering van de luchtkwaliteit, zoals in de door het geachte lid aangehaalde periode, is voor het grootste deel te wijten aan meteorologische omstandigheden die een verspreiding van de verontreiniging verhinderen, zodat gedurende een beperkte periode, lokaal, bij een zelfde uitwerp van verontreinigde stoffen, een grotere concentratie in de omgevingslucht wordt vastgesteld.

Hoewel een dergelijke toestand slechts uitzonderlijk voorkomt, wordt er rekening mee gehouden in de plannen tot beperking van de luchtverontreiniging, die worden opgesteld om de eerbiediging van de kwaliteitsnormen zoals ze zijn vastgesteld in het koninklijk besluit van 16 maart 1983 te waarborgen en om de richtnormen opgenomen in hetzelfde besluit zoveel mogelijk te benaderen.

Het specifieke probleem bij een dergelijke toestand is dat deze verhoogde verontreiniging vooral optreedt in stedelijke gebieden en grotendeels te wijten is aan lage bronnen: huisverwarming, kleine verbrandingsinstallaties en, wat zwaveldioxide betreft, in mindere mate het vervoer.

Ingrepen op wat in normale omstandigheden als « de grote vervuilers » worden beschouwd, hebben daarom dan ook maar een zeer beperkte invloed, zoals in de meest recente inversieperiode opnieuw werd aangetoond. De maatregelen moeten zich dus richten op de eerder genoemde lage bronnen. Aangezien in de meeste gevallen deze inversie optreedt in zeer koude perioden is de verontreiniging tengevolge van huisverwarming dan ook nog groter dan normaal.

Nu bestaat er wel al een strikte reglementering op het zwavelgehalte van de brandstoffen die voor huisverwarming in aanmerking komen, door het koninklijk besluit van 8 augustus 1975, en zeker in de agglomeraties, waarvoor ook het koninklijk besluit van 7 oktober 1971 geldt. Maar u begrijpt dat het voor de gewesten, die ter zake bevoegd zijn, zeer moeilijk is daarop toezicht uit te oefenen. Het is ook niet mogelijk een algemene verplichting in te voeren om op nog meer zwavelarme brandstof over te schakelen.

Concrete maatregelen op dit gebied, die meestal lokaal zullen zijn, vallen onder de bevoegdheid en kunnen slechts worden genomen door de bevoegde gewestministers.

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER VAN OOTEGHEM AAN DE MINISTER VAN OPENBARE WERKEN OVER « DE HERORIENTERING VAN DE INVESTERINGSKREDIETEN BESTEMD VOOR BEPAALDE INFRASTRUCTUURWERKEN »

QUESTION ORALE DE M. VAN OOTEGHEM AU MINISTRE DES TRAVAUX PUBLICS SUR « LA REORIENTATION DES CREDITS D'INVESTISSEMENT DESTINES A CERTAINS TRAVAUX D'INFRASTRUCTURE »

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Van Ooteghem voor het stellen van een mondelinge vraag aan de minister van Openbare Werken over « de heroriëntering van de investeringskredieten bestemd voor bepaalde infrastructuurwerken ».

De heer Van Ooteghem. — Mijnheer de Voorzitter, uit persberichten verneem ik dat de geachte minister van plan is om bepaalde infrastructuurwerken, die normaal tot de bevoegdheid van de gemeente- en provinciebesturen behoren, voor rekening van het budget van Openbare Werken te laten uitvoeren. Het betreft voor 1985 een bedrag van 7,5 miljard.

Mag ik de geachte minister verzoeken mij een antwoord te willen verstrekken op volgende vragen:

Ten eerste, zal er voor die werken een objectieve verdeelsleutel voor de gewesten worden toegepast en zo ja, welke?

Ten tweede, zoals de geachte minister allicht weet, bestaat er voor het Vlaamse Gewest een Investeringsfonds, dat ertoe strekt de procedures voor de infrastructuurwerken te vereenvoudigen. Bovendien worden door het Investeringsfonds objectieve criteria ingevoerd voor het verdelen van de beschikbare kredieten. Is de geachte minister dan ook niet van mening dat het aangewezen is de kredieten bestemd voor de infrastructuurwerken van de ondergeschikte besturen in Vlaanderen, over te maken aan het Investeringsfonds?

Ten derde, zal de geachte minister de ontwerpen voor de gemeentelijke provinciewegen toevertrouwen aan het Wegenfonds of zullen ze worden toegekend aan de privé-ontwerpers, die door de crisis zeer zwaar werden getroffen?

De Voorzitter. — Het woord is aan minister Olivier.

De heer Olivier, minister van Openbare Werken. — Mijnheer de Voorzitter, in antwoord op de mondelinge vraag van de geachte senator, kan ik hem vooraf mededelen dat dit wetsontwerp, dat het akkoord heeft gekregen van de Ministerraad en nog moet worden voorgelegd aan de Raad van State alvorens te worden neergelegd op het bureau van het Parlement, beantwoordt aan een verzoek tot heroriëntering van werken uitgevoerd door het departement van Openbare Werken.

Dit verzoek, dat uitgaat van verschillende zijden, heeft tot doel de gemeentelijke financiën te ontlasten en het mogelijk te maken onontbeerlijk werken, die tot heden bij gebrek aan middelen niet uitgevoerd waren, te realiseren.

Thans kan de Staat zekere gemeentelijke of provinciale wegen overnemen om ze in zijn net op te nemen en te moderniseren, maar de procedure is zeer lang.

Nochtans wordt deze operatie regelmatig gerealiseerd.

De Staat heeft eveneens het recht om aan het gemeentelijk wegennet een weggedeelte terug over te dragen of zelfs te schenken, in zoverre dat dit in goede staat van onderhoud is.

Het ontwerp beoogt het inkorten van de termijn door aan de Staat — het Wegenfonds — toe te laten zekere gedeelten van de provinciale of gemeentelijke wegen te moderniseren. Dit geschiedt met het akkoord van de eigenaars en de Staat draagt hierbij de volledige kostenlast.

Men hoopt zo tot een betere harmonisering van ons wegennet in het algemeen, en een betere doorstroming van het verkeer te komen. De keuze van de wegen zal geschieden op basis van de criteria vastgelegd bij koninklijk besluit en op voorstel van de provinciale commissies voor wegeninfrastructuur.

Het ontwerp wil het Wegenfonds in staat stellen dit rijkswegennet volledig uit te rusten door in de bebouwde agglomeraties over te gaan tot de bouw van voetpaden en het aanleggen van riolering.

Tenslotte moet het Wegenfonds met dit ontwerp de gevaarlijke kruispunten kunnen verbeteren, of ze nu op provinciale of op gemeentelijke wegen gelegen zijn.

Ik kan de heer Van Ooteghem verzekeren dat deze werken zullen uitgevoerd worden met de kredieten die me zijn toegewezen en dit zonder toekomstige kredieten.

De verdeling op regionaal en provinciaal vlak zal worden geëerbiedigd binnen het globaal budget van Openbare Werken.

Ik meen niet dat deze kredieten aan een gewestelijk fonds in Vlaanderen moeten worden overgedragen, daar dit een wijziging zou inhouden van de overdrachten aan de gewesten en gemeenschappen die bij wet geregeld werden.

Ik weet niet wie de ontwerpers van de projecten zullen zijn. Ik heb begrip voor het probleem van de studie bureaus en ik heb altijd getracht ze te helpen. Maar in crisisperiode zou het abnormaal zijn, wanneer men beschikt over ongeveer 600 bekwaame ingenieurs op Openbare Werken, dezen niet de studieopdracht toe te vertrouwen van de dossiers waarvan het technisch karakter volledig overeenstemt met hun bevoegdheden.

QUESTIONS ORALES DE M. COEN A M. BERTOUILLE, MINISTRE DE L'EDUCATION NATIONALE:

a) SUR « LA COMMUNICATION DE L'ANCIENNETE DE SERVICE DU PERSONNEL ENSEIGNANT »;

b) SUR « L'AFFECTATION QUI EST DONNEE AUX MEMBRES DU PERSONNEL DIRECTEUR, ENSEIGNANT ET AUXILIAIRE D'EDUCATION D'UN ETABLISSEMENT DE L'ETAT ET QUI PARTICIPENT A UNE FUSION OU A UNE SCISSION »

MONDELINGE VRAGEN VAN DE HEER COEN AAN DE HEER BERTOUILLE, MINISTER VAN ONDERWIJS, OVER:

a) « HET MEDEDELEN VAN DE DIENSTANCIENNITEIT VAN HET ONDERWIJZEND PERSONEEL »;

b) « DE AFFECTATIE DIE WORDT GEGEVEN AAN DE LEDEN VAN HET BESTUURS- EN ONDERWIJZEND PERSONEEL EN AAN HET OPVOEDEND HULPPERSONEEL VAN EEN RIJSINSTELLING DIE BIJ EEN SAMENVOEGING OF EEN SPLITTING ZIJN BETROKKEN »

M. le Président. — Nous allons entendre les questions orales de M. Coen à M. Bertouille, ministre de l'Education nationale, relatives à la communication de l'ancienneté de service du personnel enseignant et à l'affectation donnée aux membres du personnel directeur, enseignant et auxiliaire d'éducation d'un établissement de l'Etat et qui participent à une fusion ou à une scission.

La parole est à M. Coen.

M. Coen. — Monsieur le Président, lorsqu'un poste est supprimé dans l'enseignement de l'Etat, perd son emploi l'agent qui compte la plus petite ancienneté de service.

Vu la dispersion des données, il est parfois impossible pour le chef d'établissement de déterminer avec certitude l'ancienneté de service de son personnel et les services compétents du département sont très lents à fournir ces données.

Ne peut-on prévoir périodiquement, par exemple lors de l'arrivée par mutation des agents définitifs dans un établissement, de communiquer l'ancienneté de service desdits agents au chef d'établissement? Une telle procédure permettrait certainement d'éviter bien des hésitations et des erreurs sur le terrain même.

Qu'envisage l'honorable ministre pour mettre fin à cette situation pleine d'inconvénients pour les intéressés?

Monsieur le Président, voici ma deuxième question: l'arrêté royal n° 138 du 30 décembre 1982 paru au *Moniteur belge* du 15 janvier 1983, modifiant l'arrêté royal n° 49 du 2 juillet 1982, dispose en son article premier, § 1er, b, que les membres du personnel directeur et enseignant et du personnel auxiliaire d'éducation d'un établissement de l'Etat qui participent à une fusion ou à une scission, en attendant une réaffectation, sont chargés de tâches pédagogiques dans l'établissement ou dans l'un des établissements nés de la restructuration opérée.

a) Pendant combien de temps cette faveur est-elle accordée?

b) Ces dispositions prises pour l'enseignement secondaire s'appliquent-elles aux établissements primaires qui ont participé à une fusion ou à une scission?

c) Dans l'hypothèse où la réponse au point b est négative, comment justifier la discrimination entre membres du personnel enseignant de l'Etat?

M. le Président. — La parole est à M. Bertouille, ministre.

M. Bertouille, ministre de l'Education nationale. — Monsieur le Président, voici la réponse à la première question de M. Coen.

Un arrêté ministériel du 24 octobre 1974 stipule que, lorsqu'un emploi est supprimé dans l'enseignement de l'Etat, perd son emploi le membre du personnel qui compte la plus petite ancienneté de service.

M. Coen constate, avec raison, qu'il est parfois impossible au chef d'établissement de déterminer avec certitude l'ancienneté de service des membres de son personnel et que les services compétents du département tardent souvent à fournir les précisions demandées.

Ce problème me préoccupe d'autant plus que cette ancienneté de service n'intervient pas seulement en matière de mise en disponibilité; elle est aussi prise en considération pour la mutation, pour la sélection et pour la promotion.

Il est donc très important qu'elle soit établie correctement.

Cela exige un travail important de la part d'une administration qui n'a pas les effectifs pour réaliser ce travail.

Je vais donc demander à la commission paritaire du statut d'étudier la possibilité de remplacer l'ancienneté de service, là où elle est requise, par des critères plus simples et qui ne puissent prêter à contestation.

En attendant, et compte tenu du fait que tous les définitifs ne sont pas concernés par des pertes d'emploi, il appartient aux chefs d'établissement de demander à l'administration le calcul de l'ancienneté de service des membres du personnel qui pourraient être menacés par une mise en disponibilité par défaut d'emploi.

Ces pertes d'emplois pouvant être prévues, il est conseillé à ces membres du personnel de ne pas attendre le dernier moment pour introduire leur demande.

J'enverrai d'ailleurs une circulaire aux chefs d'établissement les invitant à être prévoyants en ce domaine.

En ce qui concerne la deuxième question posée par M. Coen, relative à l'affectation donnée aux membres du personnel directeur, enseignant et auxiliaire d'éducation dans les établissements de l'Etat qui participent à une fusion ou à une scission, j'apporte la réponse suivante aux trois points soulevés.

Les membres du personnel directeur et enseignant et du personnel auxiliaire d'éducation d'un établissement de l'Etat, nommés à titre définitif ou admis au stage, en attendant une réaffectation, sont chargés de tâches pédagogiques dans l'établissement ou dans l'un des établissements nés de la restructuration opérée.

Cette disposition, conformément au paragraphe 3 de l'article 22 de l'arrêté royal n° 49 du 2 juillet 1982, vaut pendant six années scolaires consécutives pour chacun des membres du personnel concerné durant la période du 1er septembre 1981 au 1er octobre 1989 inclus.

Conformément au paragraphe 2 de l'article 22 de l'arrêté royal du 30 août 1984, ces dispositions s'appliquent également durant six ans aux membres du personnel des établissements primaires mis en disponibilité par défaut d'emploi à la suite de la suppression ou de la fusion de leur école, rendue obligatoire par les dispositions de l'arrêté royal du 2 août 1984 portant rationalisation et programmation de l'enseignement maternel et primaire ordinaire.

Il n'y a donc pas de discrimination entre membres du personnel enseignant de l'Etat.

QUESTION ORALE DE M. PECRIAUX A M. BERTOUILLE, MINISTRE DE L'EDUCATION NATIONALE, SUR « LA DESIGNATION DE STAGIAIRES PRES LA COMMISSION PERMANENTE DE L'ENSEIGNEMENT OFFICIEL SUBVENTIONNE »

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER PECRIAUX AAN DE HEER BERTOUILLE, MINISTER VAN ONDERWIJS, OVER « DE BENOEIING VAN STAGIAIRS BIJ DE VASTE COMMISSIE VOOR HET GESUBSIDIEERD OFFICIEEL ONDERWIJS »

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Péciaux à M. Bertouille, ministre de l'Education nationale, sur « la désignation de stagiaires près la Commission permanente de l'enseignement officiel subventionné ».

M. Péciaux. — Monsieur le Président, vous avez décidé d'attribuer, monsieur le ministre, 1 214 stagiaires à l'enseignement francophone.

Il me plairait d'abord de connaître la répartition de ces stagiaires entre les trois réseaux d'enseignement.

Mais le point essentiel de ma question orale est l'attribution à la CPEONS des 102 stagiaires de l'enseignement secondaire prévus en décembre 1984.

Selon mes informations, la CPEONS aurait reçu 15 stagiaires sur 102. Par contre son « pendant » néerlandophone a reçu son quota de stagiaires.

J'aimerais connaître les raisons de non-désignation de stagiaires à la CPEONS et savoir si l'enseignement secondaire subventionné officiel peut espérer recevoir dans les prochains jours les 102 stagiaires prévus.

M. le Président. — La parole est à M. Bertouille, ministre.

M. Bertouille, ministre de l'Education nationale. — Monsieur le Président, M. Péciaux m'interroge sur le nombre de stagiaires attribués à l'enseignement francophone et, plus particulièrement, sur les désignations en faveur de l'enseignement secondaire officiel subventionné.

Selon l'arrêté royal du 14 décembre 1984, l'enseignement francophone doit engager 1 244 stagiaires éducation nationale. Conformément à l'arrêté, ceux-ci sont répartis de la manière suivante, d'après l'importance des réseaux: dans l'enseignement de l'Etat: 333 stagiaires; dans l'enseignement officiel subventionné: 284 stagiaires; dans l'enseignement libre subventionné: 527 stagiaires.

La promesse de réserver 102 stagiaires à la CPEONS se basait sur un pourcentage d'engagement de 1,5 p.c. de stagiaires et d'un taux multiplicateur de douze neuvièmes, les stagiaires étant occupés neuf mois sur les douze que compte l'année civile.

Ces deux données furent modifiées. Le nombre de stagiaires éducation nationale à engager fut ramené de 1,5 p.c. à 1,2 p.c. par l'arrêté royal du 14 décembre 1984 et leur occupation calculée en occupation réelle soit neuf mois sur les dix que compte l'année scolaire.

Ces deux réductions, applicables à tous les réseaux et à tous les niveaux d'enseignement, ramène le nombre de stagiaires accordés à la CPEONS à 68 unités.

Depuis le moment où vous avez reçu votre information, monsieur Péciaux, toutes les autorisations d'engagement ont été accordées à la CPEONS dont les représentants ont été reçus en mon cabinet. Les problèmes en suspens ont été examinés à la satisfaction de toutes les parties.

QUESTION ORALE DE M. MOUTON A M. BERTOUILLE, MINISTRE DE L'EDUCATION NATIONALE, SUR « LE TRANSFERT DE L'UNIVERSITE DE L'ETAT A LIEGE AU CAMPUS DU SART-TILMAN »

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER MOUTON AAN DE HEER BERTOUILLE, MINISTER VAN ONDERWIJS, OVER « DE OVERBRENGING VAN DE RIJKSUNIVERSITEIT TE LUIK NAAR DE CAMPUS VAN SART-TILMAN »

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Mouton à M. Bertouille, ministre de l'Education nationale, sur « le transfert de l'Université de l'Etat à Liège au campus du Sart-Tilman ».

La parole est à M. Mouton.

M. Mouton. — Monsieur le Président, ces dernières semaines, un front commun syndicats-étudiants s'est constitué à l'Université de l'Etat à Liège.

Une des préoccupations de ce front commun est l'arrêt du transfert de l'université sur le campus du Sart-Tilman.

Monsieur le ministre m'obligerait beaucoup en voulant bien répondre aux questions suivantes :

1. Est-il exact qu'aucun crédit n'est prévu en 1985 pour la poursuite du transfert de l'université au Sart-Tilman ?

2. Cette décision implique-t-elle également l'arrêt des constructions relatives aux restaurants universitaires ?

3. L'achèvement de la construction des bâtiments destinés à la faculté de médecine vétérinaire est-il compromis ?

4. L'accord intervenu, il y a quelques mois, au sein du Conseil des ministres, concernant la construction du Centre hospitalier universitaire, le Chu, est-il remis en cause ?

5. Dans la négative, l'effort budgétaire consenti pour construire le Chu n'est-il pas la cause de l'arrêt des autres constructions de l'Université de Liège ?

La parole est à M. Bertouille, ministre.

M. Bertouille, ministre de l'Education nationale. — Monsieur le Président, la question orale urgente de M. Mouton est, en réalité, un ensemble de cinq questions; je les reprends dans l'ordre.

1. Les moyens mis à disposition des universités pour la construction des bâtiments destinés à l'administration, l'enseignement et la recherche, le sont en vertu des lois du 22 avril 1958 pour les universités de l'Etat et du 2 août 1960 pour les universités libres.

Les effets financiers des lois précitées ont pris fin en 1979. L'arrêté royal n° 167 du 30 décembre 1982 allouait cependant aux institutions, pour les années 1980, 1981 et 1982, des moyens destinés, d'une part, à la poursuite de travaux en cours et, d'autre part, à des travaux de modernisation et d'entretien.

Il n'y a donc plus actuellement de disposition légale qui permette de libérer de nouveaux crédits d'investissement, pour quelque université que ce soit.

Je tiens cependant à profiter de l'occasion que m'offre l'honorable membre pour annoncer que j'ai l'intention de déposer prochainement un projet qui devrait permettre aux institutions de faire face aux inéluctables travaux d'entretien et de modernisation de bâtiments existants.

Nous avons même envisagé de déposer un amendement au projet de loi en matière d'enseignement, mais nous avons été contraints d'y renoncer car nous ne disposions pas de toutes les indications techniques nécessaires.

Grâce aux lois précitées, les institutions universitaires ont pu se doter d'installations immobilières répondant à leurs besoins et il faut constater qu'actuellement ne restent plus pendents que deux gros problèmes: l'achèvement du transfert de l'Université de Liège au Sart-Tilman et celui de la Faculté de médecine de l'Université libre de Bruxelles. Je cherche des solutions pour ces problèmes. En ce qui concerne plus particulièrement l'Université de Liège, je pense que la poursuite du transfert devrait être liée à une réactualisation du programme tenant compte à la fois des intérêts de l'université et de la ville et des possibilités de réutilisation, tant par les pouvoirs publics que privés, des installations qui seront désaffectées.

2. En ce qui concerne la construction de restaurants universitaires, l'arrêté royal du 7 décembre 1983 permet la réalisation des projets qui ont été autorisés avant le 21 janvier 1983. Aucune disposition légale n'a été prise depuis.

3. La poursuite de la construction des bâtiments destinés à la faculté de médecine vétérinaire est liée au problème général du transfert de l'université, à l'exception de la clinique animale qui n'est pas considérée comme une construction destinée à l'administration, l'enseignement et la recherche; cette construction est dite « hors dotation ». Son coût est supporté par un article particulier du budget de mon département. J'ai l'intention de proposer prochainement au Conseil des ministres de prendre une délibération visant à permettre, dans les plus brefs délais, le financement des travaux de la clinique animale encore à réaliser.

4. Il n'y a aucun lien entre, d'une part, les réglementations relatives à la construction et au financement des bâtiments destinés à l'administration, l'enseignement et la recherche et le secteur social, et, d'autre part, ceux qui sont destinés au centre hospitalier universitaire. Dès lors, il va de soi que l'accord accepté, il y a quelques mois, en Conseil des ministres, quant à la poursuite de la construction du centre hospitalier de l'Université de Liège, n'est nullement remis en cause.

5. Enfin, des précisions que j'ai apportées, je pense que l'honorable membre pourra déduire qu'il n'y a pas de lien entre l'effort financier en faveur du Chu et l'arrêt, que j'espère le plus court possible, des autres constructions de l'Université de Liège.

Je puis remettre à l'honorable membre les estimations budgétaires de l'Université de Liège à propos de la fin de son transfert: je ne lui donnerai que le total: 6 milliards 944 millions. Cela mérite réflexion.

QUESTION ORALE DE M. DEWORME A M. BERTOUILLE, MINISTRE DE L'EDUCATION NATIONALE, SUR « LA SITUATION DES CLASSES DE PLEIN AIR ORGANISEES PAR L'ETAT, APRES LE LICENCIEMENT DE PERSONNEL DE MAITRISE, GENS DE METIER ET DE SERVICE »

MONDELINGE VRAAG VAN DE HEER DEWORME AAN DE HEER BERTOUILLE, MINISTER VAN ONDERWIJS, OVER « DE OMSTANDIGHEDEN WAARIN DE OPENLUCHTKLASSEN VAN DE STAAT VERKEREN NA HET ONTSLAG VAN MEESTERS, VAK- EN DIENSTPERSONEEL »

M. le Président. — L'ordre du jour appelle la question orale de M. Deworme à M. Bertouille, ministre de l'Education nationale, sur « la situation des classes de plein air organisées par l'Etat, après le licenciement de personnel de maîtrise, gens de métier et de service ».

La parole est à M. Péciaux qui pose la question en lieu et place de M. Deworme.

M. Péciaux. — Monsieur le Président, par circulaires des 20 novembre, 7 décembre et 20 décembre 1984, vous avez communiqué aux chefs d'établissement les modalités relatives au licenciement du personnel de maîtrise, gens de métier et de service ainsi qu'au recrutement de contractuels.

Ma question se limitera aux classes de plein air organisées par l'Etat, je pense plus particulièrement à celles de Saint-Hubert, de Limerlé-Gouvy, Han-sur-Lesse, Marbehan.

Le personnel d'entretien était désigné dans un établissement d'enseignement de l'Etat et mis à la disposition des différents centres.

Or, ce personnel, dans sa grande majorité, était temporaire.

J'aimerais connaître la situation de ces centres qui ont vu disparaître leur personnel et savoir si le ministre déterminera des dispositions particulières visant à y recruter du personnel d'entretien et de service.

M. le Président. — La parole est à M. Bertouille, ministre.

M. Bertouille, ministre de l'Education nationale. — Monsieur le Président, M. Deworme rappelle les circulaires que j'ai prises pour organiser deux opérations complémentaires :

1° Le licenciement des membres du personnel de maîtrise, gens de métier et de service qui exerçaient leur fonction à titre temporaire dans l'enseignement de l'Etat;

2° Le recrutement de contractuels à partir du 1er janvier 1985.

Il me demande si j'envisage des dispositions particulières en faveur des classes de plein air organisées par l'Etat.

Je rassure tout de suite M. Deworme: ces centres font l'objet des mêmes mesures. Ils n'ont donc pas été oubliés et ils disposeront du personnel d'entretien nécessaire à leur fonctionnement.

Une circulaire datée du 18 janvier 1985 donne aux chefs d'établissement des indications relatives au paiement des rémunérations des contractuels. Elle précise, notamment, pour ce qui concerne les différents centres — Les Masures, le Rond-Chêne, Sivry, etc. — et les internats, que le recrutement et le paiement des contractuels seront effectués par le chef de l'établissement dont ils relèvent. En effet, ces centres et ces internats sont annexés ou rattachés à un établissement ou en dépendent, s'ils sont une institution séparée.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE BEGROTING VAN HET MINISTERIE VAN MIDDENSTAND VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1985

ONTWERP VAN WET HOUDENDE AANPASSING VAN DE BEGROTING VAN HET MINISTERIE VAN MIDDENSTAND VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1984

Algemene beraadslaging

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DU MINISTERE DES CLASSES MOYENNES DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1985

PROJET DE LOI AJUSTANT LE BUDGET DU MINISTERE DES CLASSES MOYENNES DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1984

Discussion générale

De Voorzitter. — Mijnheer de Vice-Eerste minister, u bent welkom in de Senaat en wij gaan nu de bespreking aanvatten van de ontwerpen van wet betreffende uw begroting.

Nous abordons l'examen des projets de loi relatifs au budget du ministère des Classes moyennes.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de rapporteur.

De heer Vermeiren, rapporteur. — Mijnheer de Voorzitter, de Middenstandsbegroting 1985 vertegenwoordigt een totaalbedrag van iets meer dan 5,58 miljard, of 11,3 pct. minder dan de aangepaste begroting 1984.

76,8 pct. of 4,28 miljard wordt besteed aan de sociale sector. De rest, de overblijvende 1,29 miljard wordt geventileerd over de werking van het departement, 9,4 pct.; 7,2 pct. voor de dekking van het deficitair saldo van het Waarborgfonds, 2,2 pct. voor het Fonds voor de economische expansie en de regionale reconversie. Het saldo, namelijk 4,4 pct. is bestemd om verschillende instellingen die onder het toezicht staan van het departement van Middenstand te subsidiëren.

Het is, zoals de staatssecretaris voor Middenstand tijdens de commissiebesprekingen aanstipte, de vierde begroting van het ministerie van Middenstand die onder deze regering wordt ingediend.

Men zou dus als het ware een balans kunnen opmaken van het overheidsbeleid dat voor deze bevolkingscategorie werd gevoerd. Een beleid, dat ongetwijfeld zijn rechtvaardiging vindt in de economische en sociale rol die de middenstand in het herstel van de economische activiteit in België heeft gespeeld en nog steeds speelt.

Het KMO-aandeel in de economische activiteit in België is inderdaad zeer groot. Zowel qua aantal, 653 973 zelfstandigen op 30 juni 1984 en ongeveer 175 000 kleine en middelgrote ondernemingen, wat ongeveer anderhalf miljoen betrekkingen vertegenwoordigt, als qua tewerkstelling heeft de impact van de KMO-sector een belangrijke stabiliserende rol vervuld in onze economie.

Voor de tewerkstellingsgraad ligt vrij hoog: 37,6 pct. van de totale privé-sector vindt werk bij kleine en middelgrote ondernemingen.

Daarom is het de eerste plaats van belang dat de KMO's en de zelfstandigen een gunstig werkklimaat kennen en dat de Staat bijdraagt tot het scheppen en het behoud van dit gunstig klimaat.

Daarom heeft de regering zich in de afgelopen jaren ingespannen om onder meer de erkenning te bekomen van het specifiek karakter en de plaats van de middenstand, die hem toekomt, in het economisch en sociaal overleg.

Het is immers normaal geworden dat de middenstand bij dit overleg wordt betrokken en zich een plaats heeft verworven in de grote adviesorganen van het economisch en sociaal leven. Het is juist dat de middenstand sedert lang aanspraak tracht te maken op een specifiek vertegenwoordigingsrecht binnen de werkgeversgroep, zodanig dat de voorstellen en adviezen die aan de regering worden voorgelegd tevens de wensen van de middenstand zouden vertolken. Het ontwerp van wet betreffende de specifieke vertegenwoordiging van de middenstand in adviesorganen, dat veertien dagen geleden in de Senaat werd goedgekeurd, was een eerste goede stap in die richting.

Tijdens de commissiebesprekingen werd er eveneens aandacht besteed aan de vertegenwoordigende rol die de middenstand uitoefent in verschillende organen waarin advies moet worden uitgebracht.

Vragen werden gesteld naar de doeltreffendheid van de adviezen uitgebracht door de vertegenwoordigers van de middenstand. De staatssecretaris verduidelijkt dat de doeltreffendheid van voornoemde adviezen afhankelijk is van twee factoren, de kwaliteit van de adviezen en de wenselijkheid ervan, afgewogen tegen het algemeen belang. Hierbij valt nochtans aan te stippen dat de adviezen van bepaalde organen wettelijk verplicht zijn en dat zij in bepaalde aangelegenheden tot op zekere hoogte dwingend zijn. Hierbij kan men refereren naar de wekelijkse rustdag en naar de verplichte avondsluiting.

Al deze maatregelen kunnen partieel bijdragen tot het specifieke werkgelegenheidsbeleid binnen de KMO-sector. Zoals bekend is er, in toepassing van de loonmatigingsmaatregelen en van de maatregelen inzake de werkgelegenheid en het gebruik van de loonmatiging, een specifieke KMO-eis doorgedrukt. Dit is volstrekt gerechtvaardigd: de evolutie van de inkomsten van de zelfstandigen tijdens de jongste jaren toonden immers aan dat de middenstand zeker niet werd bevoordeeld.

Zo werd enerzijds, getracht te voorkomen dat de inkomensstijging, die de vrucht is van de arbeid, zou worden bestraft waardoor rekening werd gehouden met ongelukkige toestanden. Anderzijds werd aan de KMO's gevraagd een inspanning te leveren voor de tewerkstelling zonder verkorting van de arbeidsduur.

De tewerkstellingsdoelstelling, namelijk een toename van de werkgelegenheid met 2,5 pct. werd echter niet bereikt. Nochtans moeten wij, wanneer wij gaan vergelijken, vaststellen dat alleen in de KMO-sector de tewerkstelling met 1,5 pct. is gestegen in 1983. Men kan concluderen dat alleen de KMO's werkgelegenheid hebben geschapen.

In de creatie van werkgelegenheid speelt de commissie voor administratieve vereenvoudiging, de zogenaamde commissie Conform, een belangrijke rol. Deze commissie Conform heeft, zoals uit de commissiebesprekingen is gebleken, na twee jaar werking 38 adviezen uitgebracht. De uitgebrachte adviezen kunnen in twee grote groepen worden onderverdeeld: enerzijds, de adviezen in verband met de ontwerpen tot wijziging van de administratieve formaliteiten en anderzijds, wijdt de commissie Conform een onderzoek, het zij nu op eigen initiatief of op verzoek van de minister van Middenstand of de minister van Landbouw, aan de administratieve verplichtingen of formaliteiten in verband met de zelfstandigen en de KMO, en doet voorstellen die zij nuttig acht aan de bevoegde minister.

De vereenvoudiging van de administratieve formaliteiten is een werk van lange duur, dat bijzonder onze aandacht verdient. Vandaar dat de staatssecretaris onderstreepte dat voor de vereenvoudiging van ons administratief formalisme een hele reeks maatregelen nodig zijn, ook indien sommigen op het eerste gezicht van zeer beperkte betekenis schijnen te zijn.

Een ander aspect, doch deze keer met financiële repercussies, in de betrekkingen tussen KMO's en de overheid, betreft de situatie van de ondernemingen die schuldeiser en schuldenaar zijn van de overheid.

Het is duidelijk dat de problemen die te wijten zijn aan de achterstallige betalingen van de overheid groter zijn voor de KMO's dan voor de grote ondernemingen die over meer financiële middelen beschikken.

Zoals bekend bepaalt het bestek dat de betalingen in principe worden uitgevoerd binnen 60 dagen en binnen 90 dagen, wat de vereffening betreft van de resterende bedragen. De praktijk leert echter dat deze termijnen vaak niet gerespecteerd worden. Om dit te verhelpen zal in een eenvoudig systeem voorzien worden; namelijk de onderneming die schuldeiser is van een openbaar bestuur zal haar schuldvordering ter betaling kunnen overdragen aan het openbaar bestuur waarbij ze een fiscale of sociale schuld heeft. Het gaat hier in zekere zin om een overdracht van de schuldvordering, met dit verschil dat de overnemer ertoe verplicht zal zijn deze overdracht te aanvaarden, wat nu niet het geval is.

Een ander probleem vormt de schadeloosstelling van handelaars en ambachtslui die het slachtoffer zijn geworden van grote openbare werken.

Tot op heden beschikken de getroffen handelaars en ambachtslieden enkel over de traditionele verweermiddelen, te weten een vordering op grond van artikel 1382 van het Burgerlijk Wetboek in geval van aansprakelijkheid met schuld, een vordering op grond van artikel 544 van het Burgerlijk Wetboek, en artikel 11 van de Grondwet in geval van aansprakelijkheid zonder schuld.

Een regeringsontwerp zal de traagheid en de kostprijs van dergelijke vorderingen ondervangen door te bepalen dat de bouwheer voor de schadeloosstelling moet zorgen. Bij het opmaken van het bestek van alle grote ontwerpen van openbare werken, zal een post in de begroting worden ingeschreven.

Vanzelfsprekend zullen de diensten van de bouwheer een onderzoek moeten instellen zes maanden voor de aanvang van de werken, om de omvang van de schadeloosstelling te kennen die zou kunnen worden geëist. Deze begrotingspost zou een extra uitgave meebrengen omdat het bedrag in de totale begroting voor de werken opgenomen zal moeten zijn.

Een andere belangrijke ontwikkeling in de middenstandsector heeft betrekking op de zogenaamde eenmansvennootschap met beperkte aansprakelijkheid. Verschillende voorstellen van wet alsmede het regeringsontwerp willen een juridisch kader scheppen dat zeer geschikt moet zijn voor een aantal zelfstandigen en bedrijfsleiders van KMO's aangezien het een splitsing van het vermogen erkent. Niet alleen het nemen van parlementaire initiatieven doch vooral het indienen van voornoemd wetsontwerp betekenen een belangrijke stap in de richting van de erkenning van een statuut, eigen aan de onderneming door een zelfstandige opgericht. Het is inderdaad juist dat dit ontwerp sociaal en economisch op een grondige mentaliteitsverandering in deze sector wijst.

Nochtans is dit niet het enige ontwerp. Een aantal andere ontwerpen werden ingediend om voor de uitvoering van ambachtelijke, handels- of vrije beroepen de vennootschapsvorm te bevorderen. Ik denk hier onder meer aan de oprichting van de dienstverlenende vereniging van ambachtslieden, de beroepsvennootschappen, ontwerpen strekkende tot beroepsreglementering, de toegangsregeling tot ambachtelijke en handelsberoepen, de organisatie van dienstverlenende intellectuele beroepen en de hervorming van de wetgeving op de leurhandel. Tenslotte mogen wij ook de hervorming van het bedrijfsrevisoraat niet vergeten die hopelijk weldra ook in de Senaat zal worden goedgekeurd.

Naast maatregelen die meer van organisatorische aard waren, was 1984 op het gebied van de financieringsinstrumenten van de KMO's eveneens een belangrijk jaar; het Participatiefonds werd in 1984 geïnstalleerd. Naast de specifieke rol van het Participatiefonds inzake de werklozen die zich als zelfstandige willen vestigen, wordt er meer en meer een beroep gedaan op het Participatiefonds om in het gewone stelsel tussen te komen door middel van het nemen van participaties, het intekenen op obligatieleningen of het toekennen van gestelde leningen ten gunste van bestaande KMO's om ze de mogelijkheid te bieden om een investering te ontwikkelen en hun bedrijfskapitaal of hun financiële structuur te verbeteren. De resultaten, waarvoor ik naar het verslag verwijs, van de eerste drie kwartalen van 1984, zijn gewoonweg zeer positief te noemen.

Spreeken over het Participatiefonds noopt ons ertoe enige uitleg te geven over het zogenaamde Waarborgfonds, een fonds met financieringsproblemen. Inderdaad, voor het eerst sinds 25 jaar zijn de reserves uitgeput en moet er een beroep worden gedaan op bestaanswaarborg. Het hiervoor noodzakelijk krediet is op de begroting ingeschreven en een overgangssysteem is uitgewerkt voor de financiering. Dit geschiedt

via voorschotten die de Nationale Kas voor beroepskrediet naargelang van de behoeften ter beschikking stelt van het Waarborgfonds.

Op vraag van een lid naar de evolutie van de reserves van het Waarborgfonds kon de minister verduidelijken dat dit hoofdzakelijk het gevolg was van de economische crisis, inzonderheid de crisis in de bouwsector, en de vermindering van de waarde van de onroerende goederen die gedwongen moeten worden verkocht, waardoor de tegemoetkomingen van het fonds vermeerderden.

Tevens zij aangestipt dat de hoge rentevoet tot dure kredieten en verzwarende van de lasten van de ondernemingen leiden. Dit heeft voornamelijk een rol gespeeld bij de toeneming van de verliezen van het Waarborgfonds.

Naast deze enigszins negatieve aspecten waarmee het middenstandsbeleid te kampen heeft, kan men toch een verheugend actief beleid vaststellen tot verhoging van het aantal arbeidskrachten die de kleine en middelgrote ondernemingen nodig hebben voor de ontwikkeling van hun activiteiten, doch die zij wegens hun omvang niet kunnen financieren. Men heeft inderdaad vastgesteld dat de kleine en middelgrote ondernemingen vaak niet over voldoende middelen beschikken om op terreinen zoals de ontwikkeling van nieuwe producten en procédés, de bevordering en de ontwikkeling van de uitvoer, het rationeel energieverbruik en de besparing van de grondstoffen, acties tot een goed einde te brengen.

Daarentegen hebben heel wat werkzoekenden een technische opleiding en vaak zelfs een professioneel verleden, wat hen ertoe in staat stelt met succes mee te werken aan dergelijke acties.

Dank zij het machtigingsbesluit nr. 123, kunnen de KMO's die van drie tot honderd werknemers tewerkstellen, werklozen in dienst nemen om projecten van economische expansie uit te voeren die te maken hebben met innovatie, uitvoer en besparing van energie of grondstoffen.

Naast deze meer specifieke maatregelen heeft de regering eveneens maatregelen uitgevaardigd van meer algemene aard en wel op fiscaal gebied en inzake sociaal herstel. Vermeldenswaard is onder meer het uitstellen van de kadastrale perekwatie, het verlengen met vier jaar van de fiscale vrijstelling in geval van indienstneming van bijkomend personeel, de versoepeling van de wetgeving inzake opzegvergoedingen en arbeidsregeling en de handhaving van een speciaal stelsel inzake de aanwending van loonmatiging voor de werkgelegenheid in de KMO's in 1985 en 1986.

Wat tenslotte het sociaal statuut der zelfstandigen betreft, werd eraan herinnerd dat de minister van Middenstand bevoegd blijft voor het geheel van het sociaal statuut inzake de verplichtingen van de zelfstandigen en rechtstreeks verantwoordelijk is voor de sector van de gezinsbijslag. Tevens werd een min of meer technische uiteenzetting gegeven betreffende:

1. Het eigenlijk sociaal statuut;
2. De pensioenen, het verplicht pensioen en het aanvullend pensioen;
3. De gezinsbijslag;
4. De ontwerpen houdende bepaalde wijzigingen aan het sociaal statuut der zelfstandigen die momenteel ter bespreking voorliggen en/of in onderzoek zijn.

Voor al deze punten moge ik, gezien de aard van de discussie, verwijzen naar het verslag.

Tijdens de commissiebesprekingen werd tevens aandacht besteed aan de begrotingssubsidies voor het sociaal statuut der zelfstandigen enerzijds, en anderzijds, aan de opbrengst van de bijdragen der zelfstandigen betaald in het kader van de koninklijke besluiten nummers 12, 186 en 289 en hoe deze opbrengsten worden besteed. Ook hier verwijs ik omwille van de veelheid van cijfergegevens naar het verslag.

Mijnheer de Voorzitter, alle artikelen en het ontwerp in zijn geheel werden aangenomen met tien tegen vier stemmen.

Bij het ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van Middenstand voor het begrotingsjaar 1984 werden de artikelen en het geheel van het ontwerp van wet aangenomen met tien tegen drie stemmen.

In tweede orde werd bij dit ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van Middenstand voor het begrotingsjaar 1984 een regeringsamendement ingediend.

Immers, de begroting 1983 hield geen rekening meer met de personeels- en werkingskredieten gebonden aan de betrekkingen die ingevolge de koninklijke besluiten van 29 juni 1982 naar de gemeenschappen en de gewesten werden overgeheveld. Evenwel betroffen de personeelsoverhe-

velingen naar de executieven op 1 januari 1983, tot stand gebracht door de koninklijke besluiten van 30 december 1982, slechts een gedeelte van het over te hevelen personeel. Inderdaad werd het personeel, dat beoogd was door de tweede fase van de overheveling, bedoeld bij artikel 2 paragraaf 3, van het koninklijk besluit, gecoördineerd op 24 november 1981, slechts naar de executieven overgeheveld op 1 juli 1983 en pas vanaf die datum door de begroting van de executieven ten laste genomen. Bijgevolg, vandaar het amendement, moest de weddelast van deze personeelsleden nog gedurende zes maanden door de nationale departementen worden gedragen. Anderzijds hebben deze departementen de werkingskosten betreffende het overgeheveld personeel blijven dragen gedurende het jaar 1983.

De bijkredieten voor vroegere jaren, opgenomen in dit wetsontwerp en ten belope van acht miljoen hebben volledig betrekking op de hogervernoemde uitgaven.

De bijkredieten «lopend jaar», ten belope van 3,9 miljoen, zijn te wijten aan de uitgaven die gedragen werden door het departement in de loop van het jaar 1984 in plaats van door de gemeenschappen en gewesten.

Deze begrotingsaanpassing werd door de commissie voor de Landbouw en de Middenstand goedgekeurd met veertien stemmen, bij twee onthoudingen. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan Vice-Eerste minister Grootjans.

De heer Grootjans, Vice-Eerste minister en minister van Financiën en Middenstand. — Mijnheer de Voorzitter, ik dank u voor uw vriendelijke begroeting. Het is ongeveer zeventien jaar geleden dat ik de Senaat nog mocht betreden. Ik voel mij vereerd dit vandaag opnieuw te mogen doen.

De bespreking van de begroting van het ministerie van Middenstand voor 1985 geeft mij de gelegenheid voor de eerste maal mijn opvatting over de taak van de minister van Middenstand bondig uiteen te zetten. Ik zal tevens een balans opmaken van hetgeen reeds werd verwezenlijkt en vooral pogen te schetsen wat nog te doen staat.

In de eerste plaats wil ik, met uw instemming, een meer dan verdiende hulde brengen aan mijn geachte voorganger, mijnheer Olivier, omwille van het voortreffelijk werk dat hij volbracht heeft tijdens de twee ambtstermijnen die hij aan het hoofd van het departement heeft doorgebracht.

Ik ben ervan overtuigd dat iedereen grote waardering heeft voor zijn verwezenlijkingen en voor zijn onvermoeibare actie in dienst van de kleine bedrijven, zelfstandigen en vrije beroepen. Zijn goed humeur en zijn gezond verstand hebben hem daarbij altijd bezield en geholpen. Dit alles samen laat mij toe te zeggen dat hij zijn opdracht op een voorbeeldige wijze heeft volbracht. Daarvoor heeft hij dan ook recht op onze erkentelijkheid.

De taak van een minister van Middenstand wordt in belangrijke mate bepaald door de plaats en de betekenis van deze sector in onze samenleving.

Deze betekenis kan onder meer worden toegelicht door cijfers en statistieken. Het belangwekkend verslag van de heer Vermeiren, waarvoor ik hem graag feliciteer, bevat een hele reeks van interessante gegevens die op overtuigende wijze het economisch en sociaal belang van de middenstand en de KMO's in ons land aantonen.

Het bijzondere van de middenstand wordt ook bewezen door zijn typische kenmerken; zijn grote soepelheid, zijn aanpassingsvermogen, en vooral zijn gehechtheid aan de vrijheid van ondernemen. Dit alles maakt van de middenstand een essentieel element voor de economische en sociale vooruitgang van onze bevolking.

Ik beschouw het als een voorrecht en ook als mijn opdracht, enerzijds, als advocaat van de middenstand in de regering en het Parlement op te treden en anderzijds, ook naar buiten uit op de bres te staan voor de middenstand ter verdediging van zijn belangen en van zijn rechten en om het hem mogelijk te maken in de beste voorwaarden zijn activiteiten te kunnen ontplooiën.

De middenstand moet allereerst erkend worden als een volwaardig element van onze economie: het wetsontwerp op de specifieke vertegenwoordiging van de middenstand in de organen van het economisch en sociaal leven, dat zopas werd goedgekeurd door beide Kamers, zal deze erkenning in grote mate helpen bevorderen.

De middenstand moet ook op sociaal vlak aanspraak kunnen maken op een degelijk beleid, dat de echte noden tegemoet treedt. Ik herinner er in dit verband aan dat de minister van Middenstand bevoegd blijft

voor het geheel van het sociaal statuut inzake de verplichtingen van de zelfstandigen en rechtstreeks verantwoordelijk is voor de sector van de gezinsbijslag.

De actie van de regering wordt, sinds 1982, gericht op het herstel of de handhaving van het financieel evenwicht in vele sectoren; een beleid dat gematigd werd door het streven naar het behoud van de koopkracht van de minst-bedeelden.

De bevolkingsgroep van de zelfstandigen werd eveneens geraakt door de bedoelde besparingsmaatregelen. Zij heeft zich echter met de andere sociale groepen solidair getoond.

De wet van 6 juli 1983 houdende de toekenning van bepaalde bijzondere machten aan de Koning, heeft het voortzetten van de pogingen tot financieel herstel mogelijk gemaakt, met nochtans, voor de middenstand, een verlichting van bepaalde soberheidsmaatregelen, die in het kader van de vorige machtigingswet van 2 februari 1982 werden getroffen.

Mag ik in het kort ook herinneren aan de vernieuwingen die onlangs aan het sociaal statuut der zelfstandigen werden aangebracht?

Deze vernieuwingen werden ingegeven door overwegingen van vereenvoudiging, rationalisatie, zelfs besparing. De Commissie voor de administratieve vereenvoudiging, Conform, en de werkgroep belast met de studie van het sociaal statuut der zelfstandigen, algemeen groep-Vandeputte genoemd, werden bij die operatie nauw betrokken.

Wat het eigenlijk sociaal statuut betreft, werden een hele reeks maatregelen getroffen. Zij hebben betrekking op:

De verbetering van de werking van de Commissie voor vrijstelling van bijdragen, onder meer door de vereenvoudiging van de vragenlijsten, door de betrokkenen in te vullen, betreffende hun financiële toestand;

De vrijstelling van bijdrageplicht voor de zelfstandigen die de normale pensioenleeftijd hebben bereikt of een vervroegd pensioen genieten, en die nog slechts een kleine landbouw- of tuinbouwactiviteit uitoefenen;

De versoepeling van de bewijsvoering van de kosteloosheid van een mandaat dat binnen een rechtelijke of feitelijke vennootschap wordt uitgeoefend en derhalve de niet-onderwerping aan het sociaal statuut tot gevolg heeft;

De belangrijke sociale maatregel, die van toepassing is sinds 1 januari 1984 en die de zelfstandigen ertoe in staat stelt de betaling van hun regularisatiebijdragen, zonder toepassing van verhogingen, te spreiden over een periode van maximum acht kwartalen en voor zover het aflossingsplan wordt nageleefd;

De maatregel die de toegestane termijn voor de betaling van de bijdragen van het sociaal statuut op acht kalenderdagen brengt;

De mogelijkheid voor de zelfstandigen, die een vrijstelling van bijdragen wensen, om hun aanvraag te richten, ofwel rechtstreeks tot de griffie van de Commissie voor vrijstelling, ofwel tot hun sociale-verzekeringsfonds;

Er is tenslotte ook de wet van 3 december 1984, die een aantal wijzigingen aan het sociaal statuut heeft gebracht.

Van 1 januari af worden de sociale bijdragen van de actieve gepensioneerden, wier pensioen slechts voor twee derde wordt uitbetaald, berekend op basis van de inkomsten van het referentiejaar, die eventueel beperkt worden tot de grens van de toegestane inkomsten.

Bovendien is er thans de mogelijkheid tot stuiting van de verjaring van bijdragen of van gevorderde prestaties door verzending van een aangetekende brief.

Inzake het pensioenstelsel der zelfstandigen blijft de minister van Middenstand bevoegd voor de financiering.

Op dat domein zijn er belangrijke vernieuwingen, die voor de zelfstandigen van betekenis zijn.

Sinds 1 april 1982 kan de weduwe, die vroeger geen aanspraak kon maken op een overlevingspensioen van zelfstandige, gedurende een periode van maximum twaalf maanden een overlevingspensioen genieten. Het gaat hier om een administratieve vereenvoudiging en rationalisatie.

Verder wordt, sinds 1 juli 1982, het rustpensioen van een zelfstandige niet meer beperkt door het overlevingspensioen van de openbare sector.

In november 1982 heeft een koninklijk besluit het recht op vervroegd pensioen of zelfstandige uitgebreid tot de verzetsstrijders tegen het nazisme in de aangehechte gebieden.

Tenslotte wens ik te wijzen op de belangrijke wijzigingen die de recente wet van 15 mei 1984 in het pensioenstelsel der zelfstandigen aanbrengt: de invoering van een pensioen, evenredig met de gestorte

bijdragen; het principe van de eenheid van loopbaan tussen gelijkaardige pensioenen; de toekenning van een gezinspensioen voor de gehuwde vrouwen onder dezelfde voorwaarden als voor de gehuwde mannen en de toekenning van het overlevingspensioen aan de langstlevende echtgenoot of echtgenote.

De wet versoepelt bovendien de indieningstermijn voor de pensioen-aanvragen en laat, van mei 1984 af, de toekenning toe van een bijzondere jaarlijkse bijdrage, ten einde het verschil tussen het pensioenbedrag van een zelfstandige en het gewaarborgd inkomen van de bejaarden gedeeltelijk te temperen.

Sinds 1 januari 1982 kunnen de zelfstandigen die het wensen, hun verplicht pensioen verbeteren door vrijwillig een aanvullend pensioen samen te stellen met betrekkelijk kleine bijdragen.

La politique poursuivie dans le domaine des allocations familiales a eu pour objectif d'assurer une harmonisation progressive entre les régimes des travailleurs indépendants et des travailleurs salariés. A cet effet, les adaptations suivantes ont été effectuées :

L'allocation pour supplément d'âge sera désormais octroyée dès le mois anniversaire de l'enfant, au lieu du mois suivant;

Lorsqu'il y a changement d'allocataire dans le courant d'un mois, il produit ses effets le premier jour du mois qui suit ce changement;

La prolongation jusqu'à 180 jours, à l'expiration du contrat d'apprentissage, du droit aux allocations familiales en faveur de l'apprenti demandeur d'emploi ayant 18 ans au moment de sa demande d'admission aux allocations de chômage;

Il est important également de souligner que la parité sociale a été réalisée au 1er janvier 1984 avec le régime des travailleurs salariés en matière d'allocations familiales de travailleurs indépendants pour certaines catégories d'enfants les moins favorisés. Il s'agit des orphelins, des handicapés et des enfants de pensionnés et d'invalides;

Les conditions d'octroi des allocations familiales en faveur de l'enfant handicapé âgé de plus de 25 ans ont été assouplies.

Quels sont les projets à l'étude ?

Conformément à la directive du Conseil des Communautés européennes relative à la mise en œuvre progressive du principe de l'égalité de traitement entre hommes et femmes en matière de sécurité sociale, des modifications doivent être apportées aux textes législatifs et réglementaires actuels. Un projet de loi à ce sujet a été approuvé par le Conseil des ministres. Le Conseil d'Etat vient d'émettre son avis et le projet sera prochainement déposé au Parlement.

D'autres problèmes particuliers aux indépendants ont été soumis au groupe de travail chargé de l'étude du statut social des travailleurs indépendants, groupe Vandeputte.

Celui-ci a remis à mon prédécesseur, le 4 avril 1984, un premier avis sur :

1° L'extension de l'assurance-indemnités pour cause d'incapacité de travail aux aidants âgés de moins de vingt ans et l'octroi d'une indemnité en cas de décès. Le groupe Vandeputte estime qu'il n'y a pas nécessité d'intégrer ces mesures dans le statut social. Ces risques peuvent être couverts par l'assurance libre;

2° La réduction de la durée de stage en matière d'indemnisation et la suppression du délai de carence en cas d'hospitalisation. Selon le groupe de travail, il s'agit de problèmes importants, mais qui ne peuvent être réalisés dans l'immédiat à défaut de moyens financiers;

3° L'extension de l'assurance-indemnités pour cause d'incapacité de travail au conjoint-aidant.

Le groupe a remis à mon prédécesseur un avis. Toutefois, il est indiqué de poursuivre l'étude du problème en vue de déterminer exactement le champ d'application.

4° L'octroi d'une allocation de maternité: l'octroi de cet avantage a pour but de permettre le remplacement de la mère au sein de l'entreprise ou de l'exploitation pendant sa période d'absence. Le groupe Vandeputte a remis à mon prédécesseur un avis positif. Il estime le problème absolument prioritaire et demande la réalisation de cette mesure dès que les ressources du régime des allocations familiales des travailleurs indépendants le permettront.

En ce qui concerne le statut juridique des entreprises, le Parlement est saisi d'un certain nombre de projets qui permettent d'améliorer l'environnement juridique et les conditions dans lesquelles vont évoluer indépendants et PME.

Ainsi, l'entreprise personnelle à responsabilité limitée pourra devenir, lorsque le projet sera voté, un instrument juridique qui constitue en quelque sorte la reconnaissance d'un statut approprié à la petite entreprise et qui permettra d'accroître la sécurité juridique et économique des PME.

De même, le projet sur les sociétés professionnelles devrait permettre de faciliter l'exercice en commun des professions libérales.

Le projet de loi relatif au groupement d'intérêt économique, relayé au niveau européen par le groupement européen de coopération, permettra de donner un statut approprié à la coopération entre PME. Le projet de loi relatif à l'artisanat-service permettra d'encourager l'exercice en commun de professions artisanales.

Quant aux réglementations professionnelles, outre le projet de loi modifiant la loi-cadre du 1er mars 1976 relatif aux professions intellectuelles, le Parlement sera prochainement saisi d'un projet de loi relatif à l'amélioration et à l'assouplissement de l'accès à la profession. Il est actuellement à l'examen au Conseil d'Etat.

Par ailleurs, le Parlement étudie aussi la réforme de la législation sur le commerce ambulancier.

Les classes moyennes ont parfois des rapports très difficiles avec les pouvoirs publics. Dans le but d'améliorer ces rapports, un projet de loi, actuellement soumis à l'avis du Conseil d'Etat, réglera l'indemnisation des commerçants victimes de grands travaux.

Un autre projet de loi devrait permettre aux entreprises à la fois créancières et débitrices des pouvoirs publics de céder leurs créances au pouvoir public, dont elles sont débitrices. Les conséquences parfois catastrophiques de paiements tardifs seraient ainsi supprimées.

Un grand nombre de PME sont embarrassés par la complication des réglementations et obligations administratives de toutes sortes. Pour faire face à ce problème, le rôle de la Commission de simplification des formalités administratives est essentiel.

Par ailleurs, les indépendants et les PME doivent pouvoir vivre dans un environnement concurrentiel où certaines règles, certains équilibres soient respectés. Ainsi en est-il de la loi sur les pratiques du commerce, que mon collègue des Affaires économiques comme moi-même voulons faire mieux respecter. Nous espérons pouvoir déposer un projet de révision qui devrait en améliorer les dispositions.

Il en est ainsi également de la loi relative aux implantations commerciales, qui doit être respectée.

Le financement des PME retient également mon attention particulière. Le département des Classes moyennes joue à cet effet un rôle éminent, notamment grâce au Fonds de garantie et au Fonds de participation.

Si le Fonds de garantie connaît pour la première fois en vingt-cinq ans un déficit, nul ne peut nier le rôle crucial qu'il joue, en étant un véritable moteur des investissements des PME et des indépendants. Il en va de même pour le Fonds de participation. Les débuts prometteurs de cette institution ont permis de comprendre à quel point les participations et les prêts pouvaient permettre d'améliorer la structure financière des PME.

Tenslotte nog dit: indien de middenstand en de KMO's hun deel hebben aanvaard in de inspanning die door de regering werd gevraagd aan de verschillende categorieën van de bevolking, dan heeft men er toch ook over gewaakt dat er rekening werd gehouden met sommige bijzondere problemen, eigen aan de zelfstandigen en de KMO's, zowel wat betreft de bijdragen opgelegd aan de zelfstandigen als de loonmatigingsmaatregelen in de KMO's.

Wat de begroting van het departement betreft, stelt men vast dat op een totaalbedrag van 5 583 miljoen, 4 289,1 miljoen gaan naar de sociale sector. Dit is 76,8 pct. van het totaal.

Dat is het gevolg van de wet van 29 maart 1976 betreffende de gezinsbijslag voor zelfstandigen.

De rest van de begroting, namelijk 1 239,9 miljoen, is als volgt verdeeld:

9,5 pct. voor de werking van het departement;

7,2 pct. voor de dekking van het deficitair saldo van het Waarborgfonds;

2,2 pct. voor het Fonds voor de economische expansie en de regionale reconversie.

Het saldo, 4,4 pct., is bestemd om verschillende instellingen, die onder ons toezicht staan, te subsidiëren.

De begroting is de weerspiegeling van het beleid dat mijn voorganger gestalte heeft gegeven en dat ik wens verder te zetten, samen met mijn goede collega Knoop, aan wie ik graag hulde breng voor het werk dat hij, samen met minister Olivier, heeft gepresteerd.

Ik durf hopen dat de Senaat dit beleid zal bijtreden door de begroting 1985 goed te keuren. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

De Voorzitter. — Dames en heren, wij zullen dit debat vanavond afsluiten tussen 18 u. 30 en 19 uur.

Quinze orateurs sont encore inscrits dans cette discussion. Je vous propose néanmoins de terminer nos travaux aujourd'hui, aux environs de 19 heures.

En effet, nous nous réunissons depuis lundi 14 heures et cette semaine fut particulièrement éprouvante pour le personnel.

Les quelques orateurs qui n'auront pu intervenir au cours de cette séance le feront, en priorité, le 11 ou le 12 février. La réponse du secrétaire d'Etat aura également lieu à cette date.

La parole est à M. Eicher.

M. Eicher. — Monsieur le Président, dans le contexte actuel de crise économique, je suis convaincu que les indépendants, les artisans et les classes moyennes en général ont un rôle primordial à jouer. Ils doivent être un véritable moteur tant de la relance économique que de l'emploi et tout doit être mis en œuvre pour les aider à assumer cette fonction économique avec un maximum d'efficacité.

Je m'interroge toutefois à ce propos et je me demande si la politique telle que développée par M. le secrétaire d'Etat dans son exposé de présentation du projet de budget de l'année 1985, permettra bien aux indépendants de réaliser pleinement leur mission. Dans cet exposé, le ministre affirmait que sa politique ainsi que celle du ministre Olivier visent à assurer les meilleures conditions de développement et d'épanouissement aux indépendants et aux PME. Plus loin, il constate que ces derniers n'ont pas été épargnés par les mesures de modération des revenus.

La politique menée par ce gouvernement depuis trois ans n'a pas redonné confiance aux PME, aux commerçants, aux artisans, aux titulaires de professions libérales. Elle n'a pas, non plus, contribué à promouvoir leur dynamisme.

Force nous est de constater que les classes moyennes sont, elles aussi, victimes de la politique déflationniste actuelle. La régression de leurs revenus professionnels n'est qu'une conséquence de la baisse du pouvoir d'achat de la population en général. Le nombre important de faillites en est une autre.

La récession, qui est vécue quotidiennement par chaque citoyen, explique pourquoi il a fallu relever les cotisations du statut social et pourquoi il a fallu appliquer de nouvelles mesures d'austérité aux indépendants: 1,7 milliard de réduction des allocations familiales, 4 milliards de cotisations de solidarité, 3 milliards de cotisations à charge des isolés et des ménages sans enfant. L'inasti constate, à ce propos, que ces mesures risquent, à court terme, d'avoir des effets négatifs sur l'équilibre à peine retrouvé du statut social.

Mais revenons-en à l'exposé de présentation du projet de budget des Classes moyennes de l'année 1985. M. le secrétaire d'Etat se targue d'une série de mesures destinées à tempérer les effets de la crise et de la politique de déflation. Il convient de noter que la plupart de ces mesures sont financées par d'autres départements, tels que l'Emploi et le Travail, les Finances, en ce qui concerne l'immunisation fiscale en cas d'engagement de personnel supplémentaire, les Affaires sociales, pour la réduction des cotisations sociales dans le cadre de l'opération Maribel. Il ne s'agit donc pas de mesures qui peuvent être mises à l'actif de la politique menée par MM. Olivier et Knoop. Cette manière de présenter les choses ne serait-elle pas destinée d'ailleurs à camoufler un certain échec?

Nous nous interrogeons, par ailleurs, sur les intentions réelles de M. Knoop à l'égard de son administration. Quelle est la mission de l'audit qu'il compte faire réaliser au début de l'année prochaine sur son organisation et son fonctionnement? M. le secrétaire d'Etat envisagerait-il la scission du ministère des Classes moyennes en plusieurs cellules ou encore son rattachement à un autre département?

En ce qui concerne la politique d'exportation des entreprises belges que M. le ministre des Classes moyennes souhaite encourager, il me paraît utile de souligner le revers inévitable de cette option. Chacun sait, en effet, que toute opération d'exportation s'accompagne inmanquablement d'une opération d'importation. Dans une période économiquement

difficile, où nos entreprises doivent faire face à des conditions de concurrence très sévères, ne conviendrait-il pas de leur assurer un certain répit en contrôlant de manière efficace l'utilité réelle des marchandises ainsi importées?

Je poursuivrai mon intervention en attirant l'attention de l'honorable assemblée sur un élément qui a déjà été souligné lors de la discussion de ce projet de budget en commission. Il ne me paraît pas normal qu'un montant de 4,2 millions de francs soit inscrit à l'ajustement du budget 1984 pour couvrir le solde des dépenses du cabinet du Vice-Premier ministre, ministre du Plan et adjoint à la Communauté française, dépenses qui remontent à 1981. Cette manière de procéder est contraire à une bonne gestion des finances publiques.

Enfin, un événement récent m'oblige à soulever un problème qui n'a pu être débattu en commission. En effet, bien qu'un montant important soit inscrit au budget pour les dépenses diverses de service social, il me revient que depuis le 20 novembre dernier, le personnel des Classes moyennes est privé de toute intervention de l'Etat dans ses frais de repas. Les agents de ce département n'ont jamais été particulièrement gâtés puisqu'ils ne peuvent bénéficier d'un mess qui leur soit propre. Plusieurs systèmes ont été successivement mis en pratique et ont privilégié des accords avec le secteur privé: l'Etat intervenait pour 100 francs dans les frais de repas des agents.

Depuis près de deux mois, à la suite d'une décision unilatérale du secrétaire d'Etat, sans aucune concertation avec les organisations syndicales, la quote-part de l'Etat a été purement et simplement supprimée.

Il m'étonne d'ailleurs beaucoup que le département des Classes moyennes ne dispose pas — comme c'est le cas dans la plupart des ministères — d'un service social géré paritairement par les syndicats de l'Etat. Je souhaiterais que des explications précises me soient fournies à ce propos.

Quoi qu'il en soit, le personnel des Classes moyennes est actuellement victime de mesures injustes qui lui causent un préjudice certain. Monsieur le secrétaire d'Etat pourrait-il nous expliquer la manière dont il compte résoudre ce problème et dans quels délais une solution satisfaisante pour tous pourra enfin être mise en application? La meilleure solution et la plus simple ne serait-elle pas de permettre aux agents des Classes Moyennes de fréquenter à nouveau le mess du département des Travaux publics, situé dans le même immeuble?

L'année passée, lors de la discussion du budget des Classes moyennes, j'ai eu l'occasion de poser plusieurs questions à M. le ministre.

Aujourd'hui, faute d'avoir obtenu une réponse satisfaisante, je repose les mêmes questions.

1. En ce qui concerne les formalités — pour ne pas dire les tracasseries — administratives qui hypothèquent gravement la disponibilité des indépendants, je constate qu'aujourd'hui il n'y a pas de changement. On peut même lire, dans toute la presse, de nombreux articles énumérant — c'est une longue liste — les centaines de démarches que doivent effectuer les indépendants et les PME.

Est-ce là le progrès enregistré en douze mois par un gouvernement à participation libérale?

2. Quant au statut social, pour ne reprendre que le volet «pensions», la loi Mainil, votée malgré nos avertissements, réservera de grosses surprises aux indépendants. En effet, l'application de la loi Mainil est uniquement favorable aux indépendants dont le revenu, indexé, de 1981 est supérieur à 490 000 francs, c'est-à-dire défavorable à plus de la moitié des indépendants. La proportionnalité introduite par la loi Mainil est une proportionnalité vers le bas, c'est-à-dire préjudiciable aux indépendants les moins favorisés.

Est-ce là le progrès enregistré en douze mois par un gouvernement à participation libérale?

3. Qu'en est-il du statut de l'épouse aidante?

Doit-on comprendre qu'elle restera toujours une femme marginalisée? Le combat de ceux qui défendent les travailleurs indépendants est, sans conteste, d'arriver à élaborer un statut social décent pour tels travailleurs indépendants.

Quel est le progrès enregistré au cours des douze derniers mois en cette matière par un gouvernement qui ne ménage pas ses efforts pour louer les mérites des travailleurs indépendants?

4. Et le commerce ambulant? Où en êtes-vous?

Même si vous me faites remarquer une fois de plus que l'octroi de cartes de commerçants ambulants est en augmentation, je ne pense pas qu'on puisse trouver une quelconque amélioration de la législation en cette matière.

Je repose la même question: Est-ce là le progrès enregistré en douze mois par un gouvernement à participation libérale?

M. Coen. — Il faudra attendre votre entrée au gouvernement pour que les choses aillent bien, monsieur Eicher.

M. Eicher. — Au moins « mieux », monsieur Coen!

5. Quant à l'entreprise d'une personne à responsabilité limitée, il semblerait que votre gouvernement, monsieur le ministre, y ait enfin songé. Mais ici, une fois de plus, je me permettrai de vous faire remarquer que le statut fiscal prévu pour cette entreprise, qui est *grosso modo* le même que celui des sociétés de personnes qui ont opté — pour l'assujettissement de leurs bénéfices à l'impôt des personnes physiques — lui est beaucoup moins avantageux que la taxation à l'impôt des sociétés. Si aucune modification n'intervient en ce sens dans les prochains jours, vous aurez raté la seule occasion qui vous restait de vous montrer réellement attentif aux intérêts des travailleurs indépendants.

Nous ne pensons pas, monsieur le ministre, que vous ne défendez pas réellement les intérêts des travailleurs indépendants. Ceux-ci vivent de leur travail tout comme le font les travailleurs salariés. Les travailleurs indépendants paient durement, eux aussi, la politique déflationniste que pratique le gouvernement dont vous faites partie.

Les restrictions appliquées aux salaires se répercutent sur les revenus des indépendants. De surcroît, vous les pénalisez une seconde fois par une série de restrictions et de cotisations supplémentaires.

C'est la raison pour laquelle nous refusons ce budget de 1985 et l'ajustement de 1984 qui s'inscrivent dans une politique défavorable aux travailleurs indépendants. (*Applaudissements sur les bancs socialistes.*)

M. Coen. — On croirait entendre M. Gillon!

M. Eicher. — Quelle comparaison!

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Capoen.

De heer Capoen. — Mijnheer de Voorzitter, de kredieten bestemd voor de begroting van Middenstand zijn omgekeerd evenredig met het sociaal-economisch belang van de middenstand en de KMO's.

De middenstand en de KMO's die instaan voor zowat de helft van de tewerkstelling in de privé-sector en tevens de helft van de omzet en van de investeringen voor hun rekening nemen, krijgen niet hun rechtmatig aandeel in de inspanningen die de overheid doet op sociaal en economisch vlak en in het algemeen beleid. Zij krijgen niet de plaats die hun toekomt in het sociaal en economisch beleid.

Het verheugt ons dat de nieuwe Vice-Premier het belang van zijn departement en het gewicht van zijn ministerschap in de regering niet meet aan de omvang van zijn begroting maar wel degelijk aan het belang van de middenstand. Zoals wij zegden is zowat de helft van de privé-sector economisch gezien voor de middenstand.

Mijnheer de Vice-Eerste minister, u hebt gezegd dat u de advocaat van de middenstand zult zijn in de regering. Wij hopen dat u een goede advocaat zult zijn, en een standvastige. Wij twijfelen daar niet aan bij het begin van uw mandaat. Tot nu toe werd de middenstand meestal marginaal behandeld.

Van welke organisatie of pressiegroep de eisenbundels, moties en oproepen ook mogen komen, steeds vindt men er dezelfde grieven, dezelfde wensen en verwachtingen in terug. Daaruit blijkt ook telkens opnieuw dat men er in het algemeen over klaagt dat de regering, ondanks haar uitgesproken bewondering voor deze dynamische sector, er nog altijd niet is in geslaagd een gunstig werkklimaat te scheppen voor de zelfstandigen en de KMO's. Het regeringsbeleid heeft, met andere woorden, nog niet alle nodige voorwaarden tot stand gebracht die noodzakelijk zijn voor een maximale ontwikkeling en ontplooiing van de zelfstandigen en de KMO's.

Wij betwisten het uiteraard niet dat onder het huidige beleid, dus onder uw voorganger, maatregelen werden getroffen die deze sector ten goede zijn gekomen. Dat zou er nog aan ontbreken!

De heer Bascour, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op

Wij geven een paar voorbeelden, al zullen wij de inventaris die de Vice-Eerste minister zoëven heeft gemaakt, niet herhalen.

Eerst is er de specifieke vertegenwoordiging van de middenstand in adviesorganen. Een paar weken geleden hebben wij dit ontwerp met enthousiasme goedgekeurd. Wij zijn immers van mening dat bij het tot stand komen van adviezen ten behoeve van de beleidsmensen de stem van de KMO's en van de middenstand ook aan bod moet komen. Op ons enthousiasme is al een grote domper gezet toen wij uiterekend deze week lazen hoe het ACV in een persconferentie categorisch zegt dat het onder geen beding nieuwe partners wil bij het sociaal overleg. Daarin staat dat het niet akkoord kan gaan met de opname van nieuwe partners, met name van bepaalde groepen die een vertegenwoordiging wensen, zoals de KMO-sector.

We lezen daarin onder meer nog: de KMO-sector wil aparte vertegenwoordiging in alle adviesorganen die te maken hebben met het sociaal-economisch beleid, gaande van de Raad van verbruikers tot de Commissie voor vrouwenarbeid. Het ACV kan absoluut niet akkoord gaan met deze tendens.

De heer Debussère. — De dictatuur van de vakbonden.

De heer Capoen. — Een tweede voorbeeld betreft het Participatiefonds. Dat zal ongetwijfeld ten goede komen aan de zelfstandigen die zaken willen oprichten waarbij risicodragend kapitaal ter beschikking moet worden gesteld.

U weet dat wij het desbetreffende ontwerp met kracht hebben bestreden omdat wij van oordeel zijn dat deze materie ressorteert onder de gewesten en de gemeenschappen.

Bovendien doet de regering via dat Participatiefonds geen rechtstreekse inbreng. Het Fonds wordt immers gestijfd door een solidariteitsbijdrage van de zelfstandigen. Zij dekken dus in feite zelf hun eigen risico.

Wat het Waarborgfonds betreft, doet de regering een inspanning om het tekort aan te vullen dat ontstaat is. Dit betekent echter ook dat het toch niet zo goed gaat in de sector van de KMO's en de middenstand.

Projecten voor economische expansie, zoals opgenomen in het bijzondere-machtenbesluit nr. 123 waardoor KMO's werklozen in dienst kunnen nemen voor de uitwerking van hoogtechnologische projecten, zijn uiteraard ook positief. Er wordt thans voorgesteld het sociaal statuut te wijzigen en andere maatregelen zullen nog worden getroffen.

Daarbij komen nog enkele belangrijke voorstellen van wet die ongetwijfeld zullen bijdragen tot de verbetering van het ondernemingsklimaat ten aanzien van de KMO's en de middenstand. Wij denken hier onder meer aan de regeling van het probleem dat ontstaat tussen de KMO's en de overheid tengevolge van wederzijdse schulden en schuldvorderingen. Wij hebben vandaag nog gelezen dat een belangrijke middenstandsorganisatie op een persconferentie zal voorstellen, tussen de overheid en de KMO's een « rekening-courant » te openen voor de oplossing van dit probleem.

Er wordt ook een regeling voorgesteld van het probleem van de zelfstandigen die het slachtoffer zijn van grote openbare werken.

De aangekondigde oprichting van de eenmansvennootschap met beperkte aansprakelijkheid is zeer belangrijk en zal gunstige gevolgen hebben voor de zelfstandigen en de kleine ondernemers die nu met heel hun vermogen borg staan wanneer zij bijvoorbeeld, het slachtoffer worden van een faillissement dat zij niet rechtstreeks hebben veroorzaakt.

De voorgestelde wijziging van de wet op de handelspraktijken is eveneens zeer belangrijk.

Jammer genoeg, mijnheer de minister, worden al deze veranderingen ten goede, volledig ongedaan gemaakt door de noodlottige gevolgen van het zogenoemde herstelbeleid van deze regering.

Er is allereerst de onmiskenbare verhoging van de fiscale en de parafiscale lasten waarvan de druk zodanig is toegenomen dat elke vorm van onderneming daardoor dreigt te worden verstrikt. Tot overmaat van ramp gaat dit alles gepaard met intimiderende fiscale controles zodat men waarachtig gaat spreken van een heksenjacht op de middenstand. Om het allemaal nog wat erger te maken worden de zelfstandigen naast de verhoogde fiscale en parafiscale druk en de extra fiscale controles, een derde maal getroffen door de algemene daling van de koopkracht tengevolge van de crisis en de opgelegde inleveringen.

De sedert 1981 vastgestelde en sindsdien voortgezette daling van de bedrijfsinkomsten dreigt op haar beurt het financieel evenwicht van het sociaal statuut der zelfstandigen in het gedrang te brengen en dit om twee redenen: ten eerste, door de daling van het bedrijfsinkomen zullen onvermijdelijk ook de individuele bijdragen verminderen; ten tweede, de staatstoelagen voor het sociaal statuut der zelfstandigen zullen tengevolge

van het overheidsbeleid en wegens de budgettaire moeilijkheden ook met inkrimping worden bedreigd. Het onevenwicht van de jaren zeventig dreigt daardoor zeer vlug opnieuw te ontstaan. Wij vragen de regering dan ook zich tweemaal te bedenken alvorens haar toelagen aan het sociaal statuut van de zelfstandigen in te krimpen.

De toenemende KMO-onvriendelijke arbeidsreglementering en de evolutie van de sociale wetgeving veroorzaken een stijgend ongenoegen. De middenstand en de KMO's vragen dat de arbeidswetgeving zou worden aangepast aan de noden en de mogelijkheden van het klein bedrijf. Dit is mogelijk zonder dat ook maar één partij wordt benadeeld omdat in een klein bedrijf de arbeidsverhoudingen beter zijn. Ook in dit verband moeten wij nogmaals verwijzen naar de persconferentie van het ACV.

Het ACV wil ook dat een einde komt aan de uitzonderingsbepalingen voor KMO's die de jongste tijd in allerlei wetten worden ingeschreven: op die wijze worden volgens het ACV de werknemers van deze bedrijven gediscrimineerd.

Alles wat men verkondigt en poogt te bereiken via overleg en wetsvoorstellen, wordt door één van de machtigste — of liever de machtigste — vakbond van dit land met kracht en grote duidelijkheid bestreden. Dat roept heel wat vragen op in middenstandskringen. Zal het allemaal niet blijven bij woorden en beloften, gezien de eisen van het ACV en de macht van deze vakbondsvereniging in de regering en zelfs in het ministercomité?

De wrevel in verband met de steeds toenemende administratieve rompslomp blijft bestaan.

In het tempo waarmee de adviezen van Comform door de administraties worden aangenomen en uitgewerkt, geraakt men nooit door de papierberg. Dagelijks komen er meer administratieve verplichtingen bij dan er verdwijnen.

Dat de kleine ondernemers het op de heupen krijgen tengevolge van die «papierassij», zal niemand verbazen.

Uit het verslag van Comform over de periode 1982-1983 inzake de activiteiten van de Commissie voor de administratieve vereenvoudigingen blijkt dat het onmogelijk is een volledige inventaris op te maken van alle formulieren en formaliteiten waaraan een kleine en middelgrote onderneming moet voldoen, om dan nog te zwijgen over de veelheid en de complexiteit van deze formulieren. De commissie Conform, een werkgroep bestaande uit specialisten, is na meer dan een jaar werking er niet toe in staat een volledige inventaris van alle documenten op te maken.

Ter illustratie, zegt hetzelfde verslag, zouden volgens het beheerscomité van de Rijksdienst voor sociale zekerheid «tijdens het derde kwartaal van 1982, niettegenstaande de uitschakeling van enkele numeriek te geringe categorieën, toch nog 74 modellen gedrukt zijn met een totale oplage van 173 400 formulieren».

Een andere bron vermeldt dat een onderneming die een werknemer aanwerft in twee jaar tijd niet minder dan 366 formaliteiten moet vervullen.

Hoeft het gezegd dat de ondernemingshoofden van kleine bedrijven werkelijk worden overweldigd door deze rompslomp en dat velen in moeilijkheden geraken en vaak voor onoverkomelijke problemen staan bij het voldoen aan de vele administratieve verplichtingen?

Het is «godegeklaagd» dat ondernemingshoofden in de huidige moeilijke economische toestand steeds meer tijd en energie moeten besteden aan vaak overbodige en nutteloze administratieve verplichtingen. Zij zouden zich moeten kunnen wijden aan hun eerste opdracht, namelijk ondernemen.

Op sociaal vlak zijn er niettegenstaande de hoge bijdragen flagrante discriminaties. Naast de oude eisen in verband met de gelijkgeschakeling van de kinderbijslagen en de bezwaren tegen de regeling inzake de wachttijd bij arbeidsongeschiktheid, gaan er steeds meer stemmen op voor een wettelijke oplossing voor de werkloze zelfstandige.

Met het voortschrijden van de crisis neemt het aantal drama's dagelijks toe. Faillissementen leiden vaak tot ware sociale drama's.

Dit probleem moet dringend onder ogen worden gezien. Er moet worden gezocht naar een haalbare oplossing. Dit is mogelijk wanneer de overheid bereid zou zijn om een even grote inspanning te doen voor de zelfstandigen als voor de werknemers.

Mijnheer de Voorzitter, tot besluit stellen wij vast dat de begroting van Middenstand niet in verhouding staat tot het belang van deze sector.

Het is onbegrijpelijk dat de regering in haar herstelbeleid en in haar strijd tegen de crisis en de werkloosheid, onvoldoende inspeelt op de mogelijkheden die de zelfstandigen en de KMO's hierbij kunnen bieden.

Het is onze overtuiging dat, mits een gunstiger ondernemingsklimaat ten aanzien van de KMO's, de tewerkstelling in deze sector kan worden opgevoerd. Wij betreuren dan ook dat het ondernemingsklimaat in de voorbije jaren erop achteruit is gegaan en dat de middenstand en de KMO's in het sociaal-economisch beleid van de huidige regering niet de plaats krijgen die hun toekomt.

Tenslotte, dat zult u van ons wel verwachten, willen wij er nogmaals op wijzen dat een zelfstandig Vlaanderen beter in staat zou zijn om de zelfstandigen en de KMO's tot maximale ontwikkeling en ontplooiing te brengen, niet alleen omdat de Vlaamse van nature uit meer KMO's-gezind zouden zijn, maar vooral omdat de Vlaamse budgettaire situatie niet de drastische inlevering zoals dat nu het geval is, zou noodzakelijk maken. Die inleveringen tasten de koopkracht aan en remmen in het algemeen de economische bedrijvigheid af zodat de KMO's en de middenstand hierdoor het zwaarst worden getroffen omdat zij aldus moeten inleveren.

Wij zien uit naar uw antwoorden in verband met de regeling voor werkloze zelfstandigen en andere wijzigingen. De opwerpingen betreffende de persconferentie van het ACV dienen volgens ons een duidelijk antwoord te krijgen om de ongerustheid weg te nemen die thans bij de middenstand en de KMO's heerst naar aanleiding van deze persconferentie. (*Applaus op de banken van de Volksunie.*)

M. le Président. — La parole est à M. Dalem.

M. Dalem. — Monsieur le Président, je tiens tout d'abord à remercier le ministre de son exposé. Comme il n'est pas en séance pour l'instant, je souhaiterais, monsieur le secrétaire d'Etat, que communication lui en soit faite. Nous avons ainsi eu connaissance de certains points qui n'avaient pas été examinés lors de la discussion en commission. Pour nous permettre une synthèse globale, je souhaiterais que le texte de l'exposé du ministre fût remis à tous les commissaires.

Il y aura bientôt un an, à cette tribune, je signalais que la politique en faveur des classes moyennes se trouvait en roue libre, en raison sans doute des graves sujets d'actualité qui ne permettaient pas l'examen de la problématique des PME.

Comme chacun s'accorde à reconnaître que lors de la discussion du budget des Classes moyennes, l'occasion est offerte de dresser l'inventaire de l'année antérieure et de parler de l'avenir bien plus que de discuter du budget lui-même, j'adopterai moi-même cette attitude.

Je crois d'abord que l'année 1984 a été dominée par un événement extrêmement important, qui n'est pas de la compétence directe du ministre ou du secrétaire d'Etat aux Classes moyennes, mais auquel il se sont largement associés. Je vise ici la réforme réalisée par le secrétaire d'Etat aux Pensions, M. Pierre Mainil, qui a aligné les principes généraux de fonctionnement de la pension des indépendants sur les principes généraux de fonctionnement des autres régimes, ou, si l'on préfère, au lieu de la pension forfaitaire dont pâtissaient les indépendants, les a dotés d'une pension proportionnelle.

Certes, étant donné que les indépendants ne font rentrer dans leur caisse de pension qu'un peu plus de 8 p.c. de leurs revenus, tandis qu'il rentre plus de 16 p.c. des salaires et appointements dans les caisses de pension de l'autre régime, le résultat ne peut malheureusement être le même et la pension des indépendants demeure largement insuffisante. Mais le principe qu'un franc versé par un indépendant lui rapporte la même chose qu'un franc versé dans la caisse de pension d'un ouvrier ou d'un employé, constitue la réalisation d'une règle de justice réclamée depuis longtemps, et qui est devenue un fait acquis. C'est fondamental.

Il faudra voir maintenant comment améliorer le régime, et surtout comment promouvoir la pension libre complémentaire. Celle-ci stagne, en raison de la situation financière difficile de la plupart des indépendants, mais aussi parce que la pension qu'on peut obtenir dans le cadre de ce type d'assurance ne se trouve pas indexée. A mon avis, il devrait y avoir des moyens techniques d'aboutir à cette indexation, sans charge particulière pour le Trésor public, tout en soulignant que ce Trésor indexe la totalité de la pension des salariés, des appointés et des fonctionnaires. Je crois qu'il faudrait en 1985 chercher à progresser dans ce sens.

Il s'avère, en l'occurrence, indispensable de combler progressivement le décalage entre la pension obtenue sur base de cotisations et le revenu garanti.

L'instauration d'une allocation spéciale sous la forme d'un petit pécule pour les indépendants a été instituée par la loi du 15 mai 1984 et, dans cette perspective, il est nécessaire et urgent de majorer ce pécule si l'on veut réduire l'écart existant.

Cela dit, je crois que la politique menée en 1984 à l'égard des classes moyennes a été généralement positive et est d'ailleurs appréciée comme telle par les organisations représentatives, comme l'Union syndicale des classes moyennes et le NCMV. De cette politique positive, les indépendants ont bien besoin.

Je félicite le ministre d'avoir fait procéder à une étude sur l'évolution comparée du revenu individuel des différentes catégories de la population au cours des dix dernières années. Sans revenir sur les chiffres révélés par le ministre, et qui ne font d'ailleurs que confirmer ceux qui ont été rendus publics depuis pas mal de temps déjà par l'Union syndicale des classes moyennes, on peut conclure que le revenu des commerçants, des artisans, des chefs de PME et des titulaires de professions libérales est loin de suivre une courbe analogue à celle du revenu des ouvriers, des employés et des fonctionnaires.

Depuis 1978, le revenu des classes moyennes est pratiquement à l'index zéro. Il est donc inexact de dire que ce sont uniquement les salariés ou appointés qui paient la crise. En fait, les indépendants la paient plus durement encore, sans omettre le fait que lorsqu'ils doivent baisser leurs volets, ils ne peuvent même pas prétendre à une indemnité de chômage.

Cet état de choses provient en bonne partie de ce que la grande majorité des indépendants, des PME et des titulaires de professions libérales exerce des activités au niveau du marché intérieur.

Or on sait qu'en fonction des mesures qui ont été prises pour relancer la compétitivité des entreprises, et dont je ne conteste pas le bien-fondé, le pouvoir d'achat de la population se trouve diminué. Le volume d'affaires de toutes les formes de distribution est actuellement en voie de diminution. Les statistiques sont concordantes à ce sujet. Il faut donc veiller à maintenir des équilibres. Pour l'instant, il faut rendre un peu de vigueur au marché intérieur.

C'est la raison pour laquelle on comprend parfaitement la campagne lancée en septembre dernier, pour réclamer une indexation complète, immédiate et automatique des barèmes fiscaux. Cette revendication n'a rien de démagogique. C'est le Premier ministre lui-même qui a affirmé, à maintes reprises, que la fiscalité ne pouvait plus augmenter. Si l'on n'indexe pas pour tous et pour toutes les catégories de revenus les barèmes fiscaux, en fonction de la dépréciation monétaire, et cela chaque année et automatiquement, la fiscalité augmentera.

Le gouvernement doit être cohérent avec lui-même et faire ce qu'il proclame. Il s'agit en fait d'une douzaine de milliards, surplus d'impôts que l'Etat encaisserait dans l'état actuel des choses et auquel on lui demande de renoncer. Ces 12 milliards seront un stimulant du marché intérieur et reviendront donc indirectement à l'Etat, au moins en partie.

Certes, le déficit est considérable, mais lorsqu'on a réduit de 48 à 45 p.c. l'impôt des sociétés, personne n'a objecté le déficit du budget. Lorsqu'on a adopté les arrêtés Cooremans-De Clercq, personne n'a invoqué le déséquilibre de nos finances. Il fallait réaliser ces mesures et on les a prises. C'était une excellente chose. Aujourd'hui il faut indexer les tranches du barème fiscal de l'impôt des personnes physiques. C'est un impératif au moins aussi grave et l'on doit envisager cette hypothèse, dès l'instant où l'on bâtit le budget. Je souhaite que ceci soit une décision et une réforme fondamentale en 1985.

Autre problème tout aussi important: le régime spécifique, c'est-à-dire un régime de charges et de contraintes moins lourdes pour les petits et moyens employeurs jusqu'à 49 travailleurs.

Le régime spécifique a été largement appliqué par l'actuel gouvernement, notamment à l'occasion de son arrêté n° 185 sur la modulation salariale, la durée du temps de travail et l'embauche compensatoire. Ces mesures ont porté leurs fruits. Elles doivent donc être poursuivies dans tous les domaines. La loi de redressement social en porte la marque et je m'en félicite. Il faut accentuer ce régime, chaque fois que cela est possible. Il faut aussi le sauvegarder lorsqu'il est mis en péril et, j'attire spécialement ici l'attention de M. le ministre des Classes moyennes sur les travaux de la commission Dillemans, chargée de la réforme de la sécurité sociale. Certaines informations permettent de penser que, cédant à la pression conjuguée des milieux syndicaux et du grand patronat, ce régime subisse des modifications assez désastreuses. Ce serait une mauvaise action contre les PME et ce serait aussi un mauvais coup à leur capacité de créer des emplois et de combattre le chômage.

Je voudrais aussi qu'en 1985 aboutissent les travaux de réforme du Code des pratiques du commerce. Il y a des lacunes à combler et des

textes à améliorer pour que la concurrence soit plus loyale et les chances plus égales entre les diverses catégories ou formes de commerce.

Je sais que c'est là une tâche vaste et importante et elle doit être menée à bien. Entre-temps, il faut absolument que les textes actuels soient appliqués. Je songe spécialement à l'article 72 de la loi, qui prévoit la saisie du corps du délit lorsqu'il y a infraction, par exemple à l'interdiction de ventes à perte, à la réglementation des soldes, aux ventes en liquidation, etc.

Cette saisie est la seule sanction efficace et dissuasive. Ce texte est beaucoup trop peu utilisé. Il doit l'être chaque fois que les circonstances le justifient. De même, j'insiste que chaque fois que les grands magasins violent la loi du 29 juin 1975, des poursuites soient entamées dans les délais les plus brefs. Il faut reconnaître que ce ne fut pas toujours le cas dans le passé et je me réjouis de la décision que vous avez prise d'avoir intenté, dans le cadre de cette loi qui sera bientôt vieille de vingt ans, la première action en fermeture d'une grande surface ouverte illégalement.

Et, puisque j'évoque les problèmes de la réglementation des grandes surfaces de distribution, je crois qu'en 1985, le ministre des Classes moyennes devra se montrer particulièrement vigilant et rigoureux. Il ne faut pas, comme l'affirmait récemment dans une conférence de presse l'Entente wallonne des classes moyennes, que les grandes entreprises de distribution liquident leur crise sur le dos du petit et du moyen commerce, déjà bien ébranlés. Une fuite en avant, et notamment de nouvelles implantations périphériques, ne ferait qu'étouffer davantage le centre des villes où la situation du commerce de toute taille se révèle particulièrement aléatoire.

Même si certaines compétences ont été transférées aux régions, je crois qu'il vous incombe d'agir aussi pour que de nouvelles formes de commerce, émanant généralement de firmes étrangères et qui se révèlent nocives, tant au petit qu'au grand commerce traditionnel, soient limitées, et surtout ne soient pas aidées au moyen des fonds publics, comme ce fut le cas récemment.

Les événements qui se sont produits cette semaine dans une grande surface de distribution renforcent les propos que je viens de tenir à cette tribune et sont de nature à semer la panique. Même si, a priori, le consommateur peut y trouver un certain intérêt, cette solution ne s'avère pas bonne pour l'économie. Je tenais à attirer particulièrement votre attention sur ce point.

Dans le domaine du crédit, je me félicite du bon fonctionnement du Fonds de participation, et je souligne l'utilité des prêts subordonnés qu'il consent, grâce aux fonds provenant des cotisations de solidarité des indépendants. Mais ces cotisations sont limitées dans leur montant et le fonds est en train de gratter ses « fonds de tiroirs ». Il ne faudrait pas qu'une expérience extrêmement intéressante tombe en panne sèche. J'y attire spécialement votre attention, comme je souligne également que, d'une manière générale, le crédit professionnel, tel qu'il est organisé à l'heure actuelle, apparaît quelque peu vieillot ou dépassé dans ses méthodes.

Je crois que la Caisse nationale de crédit professionnel et surtout les indépendants auraient intérêt à une sorte de remise à jour et de redynamisation de cet aspect tellement important de notre vie économique.

Je me félicite que les nouvelles formes de crédit aient été rendues accessibles aux titulaires de professions libérales et, puisque je les évoque, je voudrais dire ma satisfaction du virage qui a été pris en 1984 à leur égard. Un certain nombre de discriminations existant à leur détriment sont en train d'être supprimées, notamment dans le cadre de l'actuelle loi de redressement.

Je songe à la possibilité qui leur est donnée, comme aux autres indépendants, de procéder à des déductions supplémentaires pour investissements à la réduction de 150 000 francs par an de leurs revenus imposables pendant quatre ans, en cas d'embauche d'une unité de travail supplémentaire.

Je songe aussi à la loi sur les sociétés civiles professionnelles et interprofessionnelles, dont la formulation me semble actuellement adéquate et qui renferme également la suppression d'une discrimination fiscale qui existait en matière de taxation des plus-values. Il subsiste cependant en matière d'accès aux aides économiques et en matière de réduction des cotisations à la sécurité sociale, des discriminations importantes.

Comme on le voit, ce bref bilan doit être considéré comme largement positif.

Monsieur le ministre et monsieur le secrétaire d'Etat aux Classes moyennes, je manquerais cependant d'objectivité si, en terminant, je n'évoquais un regret et une préoccupation.

Le regret, c'est que le statut de l'entreprise personnelle à responsabilité limitée, qui aurait pu être une excellente base juridique pour les petites affaires, remplaçant largement la SPRL, ait été vidée de sa substance par le refus du ministre des Finances de doter l'entreprise personnelle à responsabilité limitée du statut fiscal des sociétés. La situation ne sera guère modifiée. On continuera à faire des SPRL bidons. C'est une occasion qui est manquée, mais j'espère que ce ne sera que provisoire.

En votre double qualité de ministre des Finances et des Classes moyennes, peut-être pourrez-vous apporter une solution à ce problème.

Enfin, je redoute les formalités qui, dans le cadre d'une application des directives du Marché commun — laquelle, à mon sens, est allée, chez nous au-delà de ce qui était obligatoire —, vont être imposées à toutes les sociétés en matière de comptabilité normalisée et surtout de dépôt de documents au greffe du tribunal de commerce.

De surcroît, nous avons parfois l'impression, dans le domaine des simplifications administratives, qu'on suit la procession d'Echternach, mais en y accomplissant, non pas deux pas en avant et un en arrière, mais deux pas en arrière et seulement un en avant.

M. Knoop, secrétaire d'Etat à l'Energie, adjoint au ministre des Affaires économiques, et secrétaire d'Etat aux Classes moyennes, adjoint au ministre des Finances et des Classes moyennes. — N'est-il pas préférable, en matière de complication administrative, de faire deux pas en arrière et un pas en avant ?

M. Dalem. — Nous disposons d'une commission chargée du contrôle et de l'étude de la simplification et de la réduction des obligations et formalités administratives applicables aux petites et moyennes entreprises et aux travailleurs indépendants, en abrégé « Comform ».

Si cette commission a tenté l'impossible et a fait un pas en avant, malgré ses moyens limités, il faut bien reconnaître que cela n'a pas encore provoqué, à ce jour, une simplification sensible des charges administratives des entreprises et des indépendants. Par contre, la création de nouvelles institutions et les obligations légales notamment, sont à l'origine de la création d'obligations et formalités administratives qui sont, à tout le moins, plus importantes que les simplifications.

Un orateur précédent a parlé de 366 démarches accomplies en deux ans, soit une démarche tous les deux jours. Mon expérience professionnelle me permet de parler en connaissance de cause. Il convient de rendre hommage à ceux qui œuvrent en vue d'aboutir à une simplification, mais leurs efforts sont encore insuffisants. Il faut bien admettre que les législations actuelles engendrent de nouvelles complications administratives. Pendant qu'on s'efforce de simplifier d'un côté, de l'autre on alourdit le système. C'est évidemment regrettable.

Nous formulons le souhait, monsieur le ministre, que les directives du Marché commun soient adaptées à notre pays.

Le discours que vous avez prononcé à cette tribune nous permettra incontestablement de faire le point.

Nous sommes persuadés que, dans les circonstances actuelles, le budget qui nous est soumis est le seul qui puisse nous être présenté. Nous formulons l'espoir que de nombreux projets puissent encore être examinés. J'en ai évoqué plusieurs et je vous crois décidé à les défendre de manière opiniâtre.

Monsieur le ministre et monsieur le secrétaire d'Etat, vous pouvez compter sur notre groupe, sur notre entière détermination et sur notre appui total. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Marmenout.

De heer Marmenout. — Mijnheer de Voorzitter, bij de toelichting van de begroting 1985 heeft de staatssecretaris eens te meer het grote belang onderstreept van KMO's en zelfstandige arbeiders in ons sociaal en economisch leven. De Vlaamse socialisten wensen hier eveneens te benadrukken dat zij het dynamisch en creatief karakter van deze bevolkingscategorieën naar waarde weten te schatten en zich eveneens bewust zijn van de grote rol die KMO's en zelfstandigen kunnen vervullen bij

de bestrijding van de economische crisis en dit vooral door het scheppen van nieuwe werkgelegenheid.

Uit de ons verstrekte gegevens blijkt dat, ondanks de crisis, het aantal KMO's, in verhouding tot het totaal aantal ondernemingen, bijna ongewijzigd is gebleven.

Van alle ondernemingen die, op 30 juni 1983, personeel tewerkstelden waren 97 pct. KMO's — in de zin van ondernemingen met minder dan 50 werknemers — tegen 96,7 pct. in 1981 en 96 pct. in 1973.

De heer Leemans treedt opnieuw als voorzitter op

In 1983 hadden KMO's 37,60 pct. van de werknemers uit de privé-sector in dienst en hebben dat jaar, in vergelijking met het totaal van de werkgevers, op het gebied van de tewerkstelling ongetwijfeld een grotere inspanning geleverd dan de andere ondernemingen.

Alleen de KMO's hebben in 1983 werkgelegenheid geschapen en realiseerden, in een jaar, een stijging van de tewerkstelling met 1,5 pct. De doelstelling, namelijk een toename van de werkgelegenheid met 2,5 pct. werd echter niet bereikt. De rapporteur heeft dit trouwens aange- stipt. Uit de statistische gegevens blijkt verder dat het aantal zelfstandigen, tijdens de jongste vijf jaren, gestabiliseerd, en in 1984 zelfs met meer dan 10 000, of met 1,56 pct., toegenomen is.

Al deze gegevens doen de staatssecretaris concluderen dat KMO's en zelfstandigen, niettegenstaande de crisis, stand hebben gehouden en hun positie zelfs hebben verbeterd. Wij kunnen deze vaststellingen beamen.

De overtuiging van de staatssecretaris dat de algemene balans positief is als gevolg van het beleid dat deze regering sinds drie jaar voert, kunnen wij helaas, niet delen.

Wij moeten inderdaad vaststellen dat deze regering het de KMO's en kleine zelfstandigen niet gemakkelijk maakt en blijkbaar de zware gevolgen onderschat van de door haar gevoerde politiek van koopkrachtvermindering. De bedrijvigheid van de zelfstandigen is nu eenmaal zeer nauw verbonden aan de koopkracht van de werknemers. De grote werkloosheid en de algemene koopkrachtvermindering die voor de zelfstandigen omzetvermindering en dus inkomensvermindering inhouden, treffen het economisch en sociologisch fenomeen dat middenstand heet dan ook zwaar in zijn bestaanszekerheid.

De staatssecretaris schijnt inderdaad de uitzonderlijk ongunstige evolutie van het inkomen van de zelfstandige over het hoofd te zien, ongunstige evolutie die duidelijk wordt aangetoond door cijfers verstrekt door de RSZ en de administratie van Financiën, over de periode 1973-1981. Gegevens van het Planbureau, NBB en NIS laten toe gelijkaardige conclusies te trekken. Deze tendens heeft zich, van 1982 af, ongetwijfeld nog geaccentueerd, het feit in aanmerking genomen dat de zelfstandigen, via sociale-bijdrageverhoging, matigingsbijdragen en bijzondere bijdragen, sindsdien ook rechtstreeks tot matigen werden en worden verplicht.

De maatregelen genomen inzake middenstand, in uitvoering van de wet van 6 juli 1983, zijn er een bewijs van dat de regering, via de volmacht-koninklijke besluiten, ten aanzien van de zelfstandigen, een beleid heeft gevoerd en blijft voeren dat geenszins als een sociaal beleid kan worden bestempeld.

Ook de staatssecretaris moet toegeven dat KMO's en zelfstandigen, in ons economisch en sociaal leven, niet altijd de plaats kregen toebedeeld die hun toekomt en dat het daarom van belang is dat zij een gunstig klimaat kennen. Hij stelt bovendien dat de Staat tot het scheppen en behouden van dit gunstige klimaat dient bij te dragen.

Uiteraard werden in dat opzicht maatregelen getroffen die wij zeker als gunstig kunnen bestempelen, onder andere, de wet van 13 juli 1983, die de bevoegdheid van de Nationale Kas voor beroepskrediet verruimt, waardoor de toegang van de KMO's tot het risicodragend kapitaal vergemakkelijkt wordt; de installatie, in de NKBK, van het Participatiefonds en het invoeren van de achtergestelde lening, een nieuw financieringsinstrument ten gunste van de KMO's en van de werklozen die zich als zelfstandige willen vestigen; het reglementeren van het beroep van restauranthouder; het machtigingsbesluit nr. 123 dat het de KMO's, die 3 tot 100 werknemers tewerkstellen, mogelijk maakt, ten laste of gesubsidieerd door de Staat, werklozen in dienst te nemen om projecten van economische expansie uit te voeren; het verlengen met vier jaar van de fiscale vrijstelling in geval van indienstneming van bijkomend personeel en natuurlijk Comform, een commissie die terecht in het leven

geroepen werd en waarvan KMO's en zelfstandigen verwachten dat, langs deze weg, eindelijk een doorgedreven vereenvoudiging van administratieve verplichtingen en formaliteiten zal kunnen worden waargemaakt. De commissie heeft thans twee jaar werking achter de rug en toch staan de zelfstandigen en kleine ondernemers nog steeds aan de klaagmuur over de papieren rompslomp, die hun zoveel kopzorg, ergernis en bijkomende kosten voor deskundigen bezorgt.

Wij moeten inderdaad vaststellen dat ook al begint men in diverse overheidsdiensten conform min of meer te raadplegen, zulks, voor ondernemingen en zelfstandigen, nog niet uitmondt in een zichtbare vereenvoudiging van de administratieve lasten.

Wij vragen ons dan ook af, mijnheer de minister, mijnheer de staatssecretaris, of het niet de moeite zou lonen na te gaan in hoever, in de toekomst, nieuwe technieken zoals informatica en elektronica, die papieren gruwel, overbodig kunnen maken.

De onlangs goedgekeurde wet, die de middenstand een specifiek vertegenwoordigingsrecht moet verzekeren in het economisch en sociaal overleg, zodanig dat de verschillende adviezen die de regering worden voorgelegd tevens de wensen van de middenstand vertolken, is een lovenswaardig initiatief. De wet in kwestie bevat de verplichting deze specifieke vertegenwoordiging niet alleen in de toekomst te verzekeren maar ook in de reeds bestaande raadgevende organen.

Mogen wij de minister en de staatssecretaris vragen daarbij het NVZAB niet te vergeten? De socialistische organisatie voor de middenstand die meer dan 85 000 leden telt en waarvan de vertegenwoordigers de laatste tijd stelselmatig uit raden, commissies en werkgroepen worden geweerd ten gunste van liberale afgevaardigden.

De heer Vermeiren. — Mijnheer Marmenout, sta mij toe u even te onderbreken.

In de commissie hebben wij over die vertegenwoordiging gesproken. Waarschijnlijk zijn uw cijfers correct maar ik had toch graag vernomen hoe u tot dit totaal van 85 000 komt. Ik heb tot vandaag nog nooit de mogelijkheid gehad om dit aantal aan de werkelijkheid te toetsen. Het verheugt mij dat hier vandaag een lid van de SP-fractie nogmaals over die 85 000 leden spreekt.

De heer Marmenout. — Draai of keer de zaak zoals u wil, mijnheer Vermeiren, die 85 000 personen zijn effectieve leden en zij betalen hun lidmaatschapsgeld. Het is mij niet mogelijk u desaan gaande een volledig dossier voor te leggen, maar wat ik hier stel is volkomen in overeenstemming met de waarheid.

Wij vragen ons dan ook af welke criteria inzake deze aanstellingen worden gehanteerd.

Collega Vermeiren ligt er blijkbaar wakker van dat het NVZAB een belangrijke middenstandsorganisatie geworden is.

Hij zou nochtans moeten beseffen dat het met een dergelijk beleid ten aanzien van de middenstand, niet anders kan en dat vooral de kleine zelfstandigen hoe langer hoe meer beginnen in te zien dat hun belangen het best door de Socialistische Partij worden gediend.

De heer Vermeiren. — Ik zal u niet langer onderbreken dan nodig is, mijnheer Marmenout. U maakt allusie op iets dat ik niet gezegd heb noch bij het uitbrengen van het verslag, noch in de commissie, vandaar dat ik mij verplicht voel te reageren.

Ik heb in de commissie aan de leden van de commissie en in het bijzonder aan de staatssecretaris gevraagd hoe de Hoge Raad voor de middenstand wordt samengesteld omdat ik vragen heb betreffende de representativiteit. U heeft het over de vertegenwoordiging van de socialistische middenstanders, voor wie ik zeer veel respect heb — waarom zouden er geen socialistische middenstanders zijn? —, maar mijn vraag is hoe u tot die 85 000 leden komt. Men zegt mij — volgens uw bronnen zal dat heel waarschijnlijk verkeerd zijn — dat een arbeider of wie dan ook, die zich aansluit bij een socialistische mutualiteit, automatisch lid wordt van een bepaalde vereniging. Dat is echter een interne organisatie waarover ik niet het recht heb te oordelen.

De leden van de commissie hebben echter het recht te weten hoe de representativiteit in de Hoge Raad voor de middenstand uiteindelijk is. Indien het zo is dat de betrokken personen automatisch worden aangesloten bij die vereniging, dan loopt er iets fout met de representativiteit. Het is daarover, ik herhaal het, dat ik vragen heb gesteld.

U hoeft mij niet meer uitleg te geven wat betreft uw wijze van werken. Ik ben ervan overtuigd dat ik het bij het rechte eind heb. Want, u hebt

niets bewezen wat betreft het aanwerven van de leden en de werking van de organisatie. U zal heel waarschijnlijk nog wel de gelegenheid krijgen, in een volgende commissievergadering, daarover meer uitleg te geven.

Ik verontschuldig mij ten eerste omdat ik u onderbroken heb. Dat is niet mijn gewoonte maar het was een spontane reactie op wat u hebt gezegd.

De heer Marmenout. — Wat ik heb gezegd is niet spontaan gezegd, mijnheer Vermeiren. Dat kan ik u verzekeren. Ik heb er allusie op gemaakt omdat u in het verslag over de begroting van 1984 erover verwonderd was dat ook de SP zich aan de problematiek van de zelfstandigen interesseerde. Ik heb dat min of meer ironisch opgevat. U bewijst nu dat ik gelijk heb gehad.

De heer Vermeiren. — Mijnheer Marmenout, ik heb de tijd gekend dat de SP in dit Parlement pleitte voor 100 000 middenstanders minder. Ik heb ook de tijd gekend dat men trachtte op elke hoek van de straat de middenstander zijn « boel » te laten sluiten.

Dat was een politiek die niet werd gevoerd door de huidige coalitie, maar door andere personen.

De heer Marmenout. — Ik wil nog een kleine opmerking maken en u ter illustratie nog het volgende zeggen. In het NSVZ telde de NVZAB vroeger twee en nu slechts één afgevaardigde. In het Economisch en Sociaal Instituut voor de middenstand vroeger twee nu één. In het Comité van het Waarborgfonds vroeger twee nu geen, en in het Participatiefonds geen, in de NKBK vroeger één nu geen. Ik geef dit om aan te tonen dat ik niets verkeerd heb gezegd. De minister of de staatssecretaris kan dat rustig natrekken.

Niet als bij de bespreking van de begroting 1984 moeten wij echter opnieuw vaststellen dat andere ontwerpen of maatregelen eens te meer overwogen, bestudeerd, onderzocht, of op weg zijn gerealiseerd te worden. Opnieuw is de begroting van de Middenstand doorspekt met veel goeie wil, veel beloften en goeie voornemens.

Zoals collega Van den Broeck, die er bij de bespreking van de begroting 1984 op aandrong, zouden wij het wetsvoorstel houdende schadeloosstelling van zelfstandigen en KMO's die het slachtoffer zijn van grote en langdurige openbare werken, eindelijk goedgekeurd willen zien. Spijtig genoeg ligt het momenteel nog te sudderen bij de Raad van State. Kredieten werden, voor zover wij weten, hiervoor niet uitgetrokken.

Het wetsontwerp met betrekking tot de eenmansvennootschap met beperkte aansprakelijkheid, waar leden uit praktisch alle fracties bestend op aandringen, zoals collega's Vermeiren, Gilliet, Capoen en Panneels, sleept reeds jaren aan. De ministers van Justitie en van Middenstand hebben het nu eindelijk in 1984 kunnen indienen. Wij hopen in elk geval dat spoedig een einde kan worden gemaakt aan de martelgang van dit wetsontwerp en dat het, binnen afzienbare tijd, met grote meerderheid door het Parlement zal worden goedgekeurd.

Wij hopen ook dat eerstdaags aan het Parlement een ontwerp zal kunnen worden voorgelegd, dat het probleem moet regelen van KMO's die schuldeisers en schuldenaar van de overheid zijn. De ministers van Justitie en Middenstand zullen een wetsontwerp indienen met betrekking tot de beroepsvennootschappen en hopen dat het weldra in beide Kamers zal kunnen worden besproken. De regering zal een ontwerp van wet indienen tot wijziging van de vestigingswet van 15 december 1970 om sommige bepalingen aan te passen aan de huidige toestand enzovoorts. Dat steeds terugkerend refrein van « willen, zullen, zouden en zou wel kunnen zijn » breken wij maar best af. Onze fractie dringt er gewoon op aan dat er zo spoedig mogelijk schot in die kwesties komt. Trouwens ook de minister en de staatssecretaris kunnen daar voordeel bij hebben, willen zij bij de aanstaande verkiezingen niet afgeschilderd worden als grootmeesters van de loze beloften.

Tenslotte, mijnheer de Voorzitter, enkele problemen waarvoor, naar de mening van onze fractie, enige opheldering gewenst is.

Iedere dag wordt herhaald dat de KMO's een interessante bijdrage kunnen leveren voor de tewerkstelling. Dat ze steeds minder een beroep doen op de Nationale Kas voor beroepskrediet en op de bij haar aangesloten instellingen, wekt dan ook bezorgdheid. De vertraagde tred van de kas zou te verklaren zijn door de economische recessie, waaruit zou kunnen worden afgeleid dat de kleine bedrijven, waaraan het land behoefte heeft, minder presteren dan voorheen. Dit verschijnsel moet zeker de aandacht krijgen van de overheid. De achteruitgang van de kas zou tevens te wijten zijn aan een gemis aan armslag. Een zekere

compartimentering, die haar nog steeds wordt opgelegd, kortwiekt haar bedrijvigheid. Wordt een verruiming van het arbeidsveld van de kas overwogen, mijnheer de minister?

Het Waarborgfonds heeft, tot nog toe, geen frank aan de Staat gekost. De zaken hebben helaas, een andere wending genomen. Tijdens de jongste jaren stegen de uitbetalingen van het Fonds zeer snel. Het opgestapeld tegoed smolt weg als sneeuw voor de zon.

Om het deficit te dekken, moet voor het eerst in 1985 worden bijgesprongen met een krediet van 400 miljoen frank. Ook deze evolutie wijst erop dat de middenstand met problemen heeft af te rekenen. Met heel wat optimisme kan men terugblikken op de eerste activiteitsmaanden van het Participatiefonds. Nochtans, als onze gegevens kloppen, kunnen ook hier de financiële middelen begin volgend jaar uitgeput zijn. Welke maatregelen stelt de regering in het vooruitzicht om de toestand eventueel te verhelpen?

Betreffende het beleid ter bevordering van de middenstand, zou een volledig geactualiseerde inventaris van alle steunmaatregelen ten gunste van zelfstandigen en KMO's, zowel sociale, fiscale als financiële, heel wat klaarheid kunnen brengen. ontegensprekelijk loopt op dat gebied een en ander mank. Zou de minister er werkelijk niet kunnen voor zorgen dat de verschillende acties worden gecoördineerd en als een geheel worden behandeld? Een voorlichtingsdienst in de schoot van het ministerie van Middenstand ware zeker geen overbodige luxe.

Voor het Nationaal Coördinatie- en Overlegcomité voor voortdurende vorming van de middenstand — artikel 44.01 — wordt in de begroting 1985 slechts 28,1 miljoen frank ingeschreven. Akkoord, middenstandsvorming behoort ook tot de bevoegdheid van gemeenschapsminister Poma. Rekening houdend echter met de leerplicht, die door minister Coens werd verlengd, en het deeltijds leren, lijkt het beschikbare krediet uiterst karig.

Wat het sociaal statuut van de zelfstandigen betreft, kunnen wij zeer kort zijn. Wij wijzen nogmaals nadrukkelijk op de moeilijkheid, zoniet de onmogelijkheid, om dit sociaal statuut in zijn totaliteit, dit wil zeggen alle regelingen — pensioen, Ziv en kinderbijslag —, te bespreken. De financiële evolutie van het statuut van de zelfstandigen is, vanaf 1980, ingevolge de talloze maatregelen die sindsdien werden uitgevaardigd, helemaal ondoorzichtig geworden. Een overleg met de bevoegde ministers en staatssecretarissen in de schoot van de commissie voor Landbouw en Middenstand ware dan ook gewenst. Het zou tevens meer dan nuttig zijn dat ter zake een inventaris wordt opgesteld.

Mijnheer de Voorzitter, onze fractie dringt in het bijzonder aan op spoed voor de herziening van de wet op de handelspraktijken, herziening die rekening houdt met een eerlijker en coherenter prijsbeleid en een bestrijding van de oneerlijke concurrentie. Wij dringen ook aan op de behandeling van het ontwerp betreffende de oprichting van groeperingen voor bedrijfseconomische samenwerking en de juridische formulering ervan alsmede op het waarmaken van het wetsontwerp houdende hervorming van de wetgeving betreffende de ambulante handel dat, naar wij verwachten, de mogelijkheden tot misbruik in de deur-aan-deurhandel en de « wildverkoop » zal indijken.

Wij wensen dat dringend maatregelen worden genomen die de KMO een gewaarborgde toegang kunnen verzekeren tot de openbare aanbestedingen en overheidsbestellingen. Wij pleiten voor maatregelen die een betere samenwerking kunnen bewerkstelligen met de gespecialiseerde centra voor technologisch onderzoek, tot bevordering van de ontwikkeling van meer verfijnde technologie en producten met een hoge toegevoegde waarde. Wij rekenen ook op maatregelen die de oprichting van de verkoopcoöperatieven kunnen bevorderen.

Mijnheer de minister, het kan niet worden ontkend dat, gezien de daling van de koopkracht, het gemiddeld inkomen van de zelfstandigen, in reële termen, de laatste jaren bestendig daalde en nog blijft dalen. Bovendien vraagt de regering, in 1985, via sociale-bijdragenverhogingen en inkomstenmatiging aan de middenstand opnieuw een zware inspanning. Voor het koninklijk besluit nr. 291 houdende vermindering van de kinderbijslagen met 375 frank, wordt een opbrengst geraamd — dat is een vermindering van de uitgaven — van ongeveer 483 miljoen.

Voor het koninklijk besluit nr. 290 van 11 maart 1984 tot vaststelling in de sector van de zelfstandigen van een bijzondere bijdrage ten laste van alleenstaanden en gezinnen zonder kinderen ten bedrage van 624 frank per maand, mag de opbrengst, in vergelijking met het koninklijk besluit nr. 218 van 17 november 1983, op ruim 1 miljard worden geraamd.

Voor het koninklijk besluit nr. 289, dat in een matigingsbijdrage voor de zelfstandigen voorziet met het oog op de vermindering van de

openbare lasten en het financieel evenwicht in het sociaal statuut der zelfstandigen, wordt een opbrengst van ongeveer 7 miljard verwacht.

Kortom in 1985 komt er een nieuwe aderlating voor de middenstand van ongeveer 8,5 miljard.

De areverchte verdelingspolitiek van deze regering is er vandaag oorzaak van dat een nieuwe armoede opduikt. De OCMW-dossiers stijgen op een indrukwekkende wijze, zowel in aantal als in volume, wat wij, tijdens de bespreking van de wet van 6 juli 1983 tot toekenning van bepaalde bijzondere machten aan de Koning, hebben aangevoerd. Vele gezinnen en alleenstaanden, waaronder steeds meer zelfstandigen, geraaken aan de zelfkant van de samenleving. Het sociaal vangnet verkleint immer steeds meer.

In plaats van een grondige bezinning tot stand te brengen over vernieuwde en budgettaire haalbare solidariteitsmechanismen, worden met fiscale amnestie, bevrijdende roerende en onroerende voorheffing, belastingvermindering voor inkomens uit vermogens en dergelijke meer, de kapitaalcrachten in de samenleving steeds meer verwend. De kloof tussen rijk en arm neemt toe. De kleine zelfstandigen, die zwaar moeten inleveren, zien bovendien hun fiscale druk verhoogd en velen onder hen, al te weinig beschermd door de sociale wetgeving, belanden in een schier uitzichtloze situatie.

Het valt dan ook niet te verwonderen dat vele ambachtslieden, kleine winkeliers en handelaars, tijdens de voorbije jaren hun deuren hebben moeten sluiten.

Mijnheer de Voorzitter, deze pijnlijke vaststelling toont duidelijk aan dat er sinds lang heel wat schort aan de bescherming van de zelfstandigen, meer in het bijzonder aan hun sociaal statuut. De GP pleit dan ook met aandrang voor de eenvormigheid van alle stelsels. Elkeen moet op gelijke wijze behandeld worden en naar verhouding van zijn financiële draagkracht bijdragen tot de financiering van het sociale-zekerheidsstelsel, ongeacht zijn socio-professionele status.

Vermits deze begroting ons niet de minste hoop geeft op een betere aanpak van het probleem, laat staan op een aanzet tot fundamentele hervormingen in die zin, is het dan ook vanzelfsprekend dat wij, als Vlaamse socialist, met meer dan 85 000 aangesloten zelfstandige leden, tot spijt van wie het benijdt, mijnheer Vermeiren, deze begroting niet kunnen goedkeuren. Toch feliciteren wij de rapporteur voor zijn uitgebreid en nauwkeurig verslag. (*Applaus op de socialistische banken.*)

M. le Président. — La parole est à M. Coen.

M. Coen. — Monsieur le Président, messieurs les ministres, la discussion du budget de votre département constitue généralement l'occasion d'évoquer l'ensemble des problèmes des indépendants, des classes moyennes et des PME.

Je voudrais, pour ma part, revenir sur deux points qui m'apparaissent importants, à savoir la poursuite des efforts en matière de simplification administrative et fiscale et la défense des intérêts légitimes des classes moyennes.

La nécessité d'une simplification des formalités administratives n'est pas, pour les organisations d'indépendants, un mythe; elle est, au contraire, une absolue nécessité. Messieurs les ministres, je suis persuadé qu'ayant vous-mêmes été indépendants, vous avez souvent constaté que de nombreuses formalités ne présentent aucun intérêt, mais entraînent un gaspillage de temps et d'argent incontestable.

Dernièrement en France, le gouvernement s'est tout à coup ému de constater le temps que prenait la seule création d'une PME.

Ne serait-il pas envisageable d'intensifier les efforts déjà entrepris en la matière pour arriver à réduire, en Belgique, les démarches permettant de s'installer comme indépendant ou de créer une entreprise?

Depuis maintenant trois ans, le gouvernement tente, par de nombreuses mesures, de favoriser l'éclosion de nouvelles initiatives économiques. J'ai parfois la nette impression que, quant à elle, l'administration s'efforce de tout faire pour les étouffer.

Pourtant, l'esprit d'entreprise renaît dans le pays et il serait inconscient de lui barrer la route. C'est le seul moyen de sortir notre économie du marasme.

Selon le livre *Les dix commandements de l'avenir* de John Naisbitt, « des études récentes ont convaincu le gouvernement et les observateurs des affaires américaines que c'est à la petite entreprise, et non plus aux géants industriels, qu'est dû l'essentiel de la création de nouveaux emplois

et de la croissance économique et que, d'autre part, la petite entreprise est plus productive et plus innovatrice.»

Dans son exposé, M. le ministre Knoop a évoqué le formulaire administratif unique qui est en discussion au départ de la Commission de simplification Conform entre les ministères concernés. Ne faudrait-il pas aller plus loin et envisager la notion de guichet unique spécialement pour les créations d'entreprises?

Il s'agirait de confier à une institution, si possible consciente des difficultés que rencontrent les indépendants dans leurs démarches, le soin de recevoir leur demande d'enregistrement, d'autorisation, etc. et de se charger de recueillir les décisions auprès des administrations compétentes.

C'est incontestablement une œuvre de longue haleine. Je sais que votre tâche ne sera pas facile face au poids des habitudes administratives, mais je crois qu'une telle initiative mérite d'être prise en la matière. Elle est demandée par la population qui, en dehors de toute idéologie, comprend aujourd'hui que les contraintes administratives sont néfastes pour tous.

Par ailleurs, en commission, le secrétaire d'Etat a évoqué la réalisation d'un audit sur le fonctionnement du ministère des Classes moyennes. Je ne puis que m'en réjouir. Souvent, je reçois des plaintes sur les délais que prennent la délivrance de carte d'ambulancier, de licence de boucher. Dans le secteur social, la commission de dispense des cotisations ne m'apparaît guère plus rapide. J'espère que cet audit permettra d'améliorer le fonctionnement du département.

A côté d'un formulaire unique, d'un guichet unique et d'une amélioration du fonctionnement interne du ministère des Classes moyennes, il y a un grand nombre d'autres formalités qu'il serait opportun de simplifier, voire de supprimer, spécialement pour les PME.

La Commission de simplification administrative Conform a incontestablement pris son rôle au sérieux. Je constate que les avis et suggestions qu'elle a donnés au ministre des Classes moyennes ont toujours été suivis d'effets positifs.

Par contre, certains de vos collègues du gouvernement n'ont manifestement pas toujours pris conscience de la nécessité de supprimer les brimades administratives inutiles qui constituent souvent des entraves à la vie des entreprises et, dès lors, à notre redressement économique.

Mil neuf cent quatre-vingt-trois fut l'Année européenne des PME et de l'artisanat. L'année 1985 devrait être celle de la simplification administrative et fiscale.

Le second point que je voudrais aborder est celui de la défense des classes moyennes. A ce propos, je me réjouis de l'opiniâtreté de M. le ministre Olivier, qui a permis de voir aboutir le projet de loi sur la représentation spécifique des classes moyennes dans les organes consultatifs. Cette très ancienne revendication des classes moyennes est ainsi concrétisée.

Je suis persuadé que, dans les organismes d'intérêt public, vous aurez également à cœur d'introduire des représentants du monde des indépendants et des PME, chaque fois que l'objet de l'organisme le justifie.

Il est un autre domaine où les classes moyennes subissent certains handicaps dont il importe de se soucier. Le front commun des classes moyennes a d'ailleurs attiré l'attention sur cet élément lors de sa dernière entrevue avec le ministre Knoop. Il s'agit de projets de publicité commerciale à la RTBF.

Pour les classes moyennes, ce serait déjà un moindre mal si certains secteurs sensibles, comme celui de la distribution, ou certaines formes de publicité, comme celle portant sur les prix, étaient interdites à l'écran.

Il me revient qu'en France, de telles interdictions auraient été imposées à la Régie française de publicité.

Je souhaiterais que vous attiriez l'attention des autorités compétentes sur la nécessité de ne pas accroître encore certains éléments de concurrence déloyale au détriment des PME, notamment dans le commerce.

La nécessité d'adapter notre cadre juridique à la spécificité des classes moyennes se situe également en matière de droit des sociétés. Après tant d'années, vos efforts, messieurs les ministres, conjugués avec ceux de M. le ministre de la Justice, ont permis le dépôt du projet de loi sur l'EPRL. Il s'agit incontestablement d'une victoire pour les libéraux.

En matière sociale, il est clair qu'il importe plus que jamais de reconnaître l'originalité des PME et des classes moyennes.

A ce propos, le front commun des classes moyennes s'est ému, lors de son entretien avec le secrétaire d'Etat aux Classes moyennes, de la tendance que prend la commission Dillemans chargée de préparer un

avant-projet de réponse sur la sécurité sociale. Après de longs et pénibles efforts, les PME avaient enfin arraché une définition plus souple dans les obligations en matière de sécurité sociale pour tenir compte de leur spécificité. Il ne serait pas acceptable de remettre en cause ce régime particulier qui a permis la sauvegarde de la viabilité de nombreuses entreprises petites et moyennes.

Messieurs les ministres, j'aimerais que vous m'indiquiez si, en cette matière, vous êtes décidés à défendre ce régime spécifique relatif aux obligations sociales des PME. Il ne s'agit nullement de leur donner un privilège, mais de tenir compte de l'ensemble des charges qu'elles ont à supporter.

Un récent sondage publié dans *Sélection du Reader's Digest* indiquait qu'en France, pour 52,4 p.c. des personnes interrogées, l'idéal de la réussite est d'être son propre patron; être ministre ne recueillerait que 0,9 p.c. des suffrages.

C'est dire si nous avons raison de croire que l'esprit d'entreprise revit. A quelque niveau de responsabilité que nous nous trouvions, nous devons favoriser son plein épanouissement.

A cet égard, il y a lieu d'insister tout particulièrement sur le rôle joué par le Fonds de participation de la Caisse nationale de crédit professionnel. Il a accordé, depuis la mise en application de la loi du 13 juillet 1983, 2 799 prêts subordonnés à des chômeurs complets indemnisés. Il leur a permis de s'installer comme indépendant en leur allouant un prêt destiné à financer leur établissement.

Le Fonds de participation permet, en outre, de restructurer des situations financières déséquilibrées par un recours excessif au financement ordinaire.

Le front commun des classes moyennes fait remarquer qu'actuellement l'ensemble des demandes introduites dépasserait les montants disponibles. Il est donc urgent de penser à l'avenir. C'est pourquoi, je me permets de plaider en faveur d'une sécurité de financement du Fonds de participation.

Messieurs les ministres pourraient-ils dès lors me faire connaître les mesures éventuelles qu'ils entendent prendre pour que puisse se poursuivre l'action tant nécessaire de cet organisme?

Je voudrais encore saisir l'occasion de cette discussion pour attirer l'attention sur l'insécurité permanente, quant à leurs revenus, dont souffrent nos indépendants.

Une année peut être relativement bonne, la suivante désastreuse. C'est pourquoi, je souhaite que des mesures d'ordre fiscal soient prises. Elles devraient permettre de réduire les effets néfastes dus au caractère aléatoire de leurs revenus et de l'inflation.

Les professions libérales constituent désormais un élément fort important de la vie économique et sociale. Elles créent et peuvent encore créer de nombreux emplois, comme en témoigne l'arrêté royal n° 111 du 15 décembre 1982 portant réduction temporaire des cotisations patronales en matière de sécurité sociale en faveur des personnes qui engagent un premier travailleur. Cet arrêté a bénéficié à plus de 9 250 employeurs. Il aura entraîné la création de quelque 11 000 emplois.

Il faut savoir, en outre, que les indépendants ont un poids financier important du fait de leurs investissements. Qu'il me soit donc permis d'attirer l'attention sur l'impôt d'inflation auquel ils sont soumis. Celui-ci constitue une véritable injustice. Il leur cause de graves préjudices sur le plan personnel et, à plus long terme d'ailleurs, il ronge l'économie nationale, car cet impôt fausse la perception qu'on a de la vitalité des entreprises.

Les indépendants qui investissent sont, en effet, imposés sur de faux revenus.

L'étude jointe au rapport de la commission par le ministre Knoop sur l'évolution des revenus des indépendants est très significative; elle démontre que nos indépendants souffrent particulièrement de la crise.

Chacun reconnaît aujourd'hui que les PME sont l'axe fondamental du redressement de notre économie. Il serait donc aberrant, tout en reconnaissant le rôle des PME, de démotiver leurs dirigeants. Chacun sait, en effet, que les PME se développent grâce surtout au dynamisme de leurs patrons. Pourquoi les décourager par une fiscalité oppressante?

J'ose espérer, messieurs les ministres, que dans les prochains mois vous défendrez, comme vous l'avez fait jusqu'à présent, au sein du gouvernement, le dossier difficile de nos indépendants et des PME. Car il ne faut pas l'oublier, le découragement de nos entreprises et de leurs personnels serait la mort de la vie économique de ce pays. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan mevrouw Panneels.

Mevrouw Panneels-Van Baelen. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Vice-Eerste minister, mijnheer de staatssecretaris, geachte collega's, we mogen deze regering gelukwensen met de beslissingen die genomen werden met het oog op het herstel van onze kwijnende economie, die een toenemende werkloosheid als gevolg had. We vinden het echter jammer dat er een crisis moest uitbreken om het belang van de KMO's en de zelfstandigen in te zien.

Dit belang is blijkbaar nog niet doorgedrongen in deze Hoge Vergadering. De aanwezigheid hier steekt schril af tegen het belang dat men met woorden hecht aan het middenstandsbeleid.

De heer Van In. — Dat geldt ook voor uw partij, mevrouw.

Mevrouw Panneels-Van Baelen. — Ik betreur dat eveneens, mijnheer Van In.

Het verslag, waarmee ik de heer Vermeiren wil feliciteren, geeft een uitvoerige en interessante uiteenzetting over het middenstandsbeleid.

Er staat vermeld dat de staatssecretaris in zijn inleiding zegde: «Het is in de eerste plaats van belang dat de KMO's en de zelfstandigen een gunstig werkklimaat kennen en dat de Staat bijdraagt tot het scheppen en het behoud van dit gunstig klimaat. Men moet nochtans toegeven dat de zelfstandigen en de KMO's in ons economisch en sociaal leven niet altijd de plaats kregen toebedeeld die hen toekomt.»

Verder zegt hij nog: «De zelfstandige en de KMO-bedrijfsleider hebben meer behoefte aan stimulansen en aanmoedigingen dan aan financiële steun. Naast al de maatregelen ten voordele van de KMO's, is een gunstig klimaat het voornaamste element.»

Hiervoor kan men moeilijk bepaalde maatregelen treffen, het is een algemene geestesgesteldheid tegenover deze mensen. Zij werken tenslotte met eigen kapitaal, met al de hieraan verbonden risico's, inclusief de zekerheid op het ontberen van een werkloosheidsuitkering bij niet slagen.

Velen stellen de vraag of de zelfstandigen wel inleveren. Aan de hand van bijlage IV bij het verslag, kan men vaststellen hoeveel de zelfstandigen aan koopkracht verloren hebben.

De cijfers van de RSZ en de administratie van Financiën verklaren dat het reëel inkomen van de werknemers steeg met 24,6 pct. van 1973 tot 1981. Daarentegen verminderde het inkomen van de zelfstandigen met 18,9 pct.

De gegevens van het NIS spreken van een daling met 5,4 pct. bij de zelfstandigen en een stijging met 34,7 pct. bij de weddetrekkenden. In de berekening van de RSZ en de gegevens van het Nis blijft de verhouding ongeveer dezelfde.

De zelfstandigen hebben erg geleden onder de conjunctuurweerslag, maar de flexibiliteit en de mobiliteit eigen aan de KMO's hebben ervoor gezorgd dat zij in 1984 met 10 000 aangroeiden.

Een bijdrage hiertoe is waarschijnlijk ook de tussenkomst die geboden wordt door de overheid via het Participatiefonds aan jonge werklozen die zich als zelfstandige willen vestigen. Deze maatregel dient echter nog grondig te worden onderzocht naar zijn efficiëntie.

Het is inderdaad niet denkbeeldig dat door het aanbieden van de zeer belangrijke voordelen menig kandidaat-zelfstandige, die onvoldoende gemotiveerd en gekwalificeerd is, aangelokt wordt.

Onervaren en gewapend met gunstige concurrentievoorwaarden, is het effect van deze ondernemers op de markt soms verstoring en zijn zij gedoemd tot verdwijnen als de voordelen opgebruikt zijn. Dit is wellicht de hoofdoorzaak van de «kindersterfte», zo betreurd door magistraat J.L. Duplat.

Helaas, deze tijdelijke verstoring van de markt heeft soms zulke zware gevolgen dat gevestigde ondernemers meegesleurd worden in de falen.

In plaats van deze kunstmatige ingrepen, die alleszins discriminerend blijven, zou het verkieslijk zijn, consequent met de «rode draad» van het verslag, het algemeen klimaat te begunstigen door algemene maatregelen toepasselijk voor alle KMO's, zoals het verlichten van de administratieve rompslomp, het ombuigen van bepaalde heksenjachten tot menselijke controles met een educatief karakter in plaats van vernietigende boetes, en de volledige wederinvoering van de Maribel-operatie.

In het verslag lezen we ook dat de staatssecretaris zal bemiddelen bij de minister van Financiën — het verheugt mij dat hij hier aanwezig is

aangezien hij ook bevoegd is voor de middenstand — opdat de exporteurs vrijgesteld zouden worden van de betaling van BTW voor de aankoop van grondstoffen.

Vele ondernemingen staan permanent in een crediteursituatie bij de Schatkist. Dit is onder meer het geval voor talloze kleine bedrijven die internationaal vervoer verrichten. In deze gevallen wordt een overwegend deel van de omzet gefactureerd zonder BTW op grond van artikel 41, paragraaf 1, 3°, terwijl anderzijds, de betaalde voorbelasting als aftrekbaar in de periodieke aangifte wordt opgenomen.

Talrijke kleine bedrijven hebben sinds de invoering van de BTW in 1971 constant een BTW-tegoed bij de Staat. Dit kan op drie maanden oplopen van een half miljoen tot één miljoen frank. Zij zijn verplicht een beroep te doen op dure kaskredieten ten einde dit verloren kapitaal aan te vullen.

Met genoegen vernemen wij dat de Commissie voor de administratieve vereenvoudiging adviezen begint uit te brengen. Mogen wij verhopend dat deze inspanningen niet teniet worden gedaan door onvoldoende coördinatie tussen de diensten?

Mag ik nogmaals een concreet voorbeeld aanhalen dat ik reeds vroeger op deze tribune naar voor bracht?

Men heeft destijds de BTW-aangifte beperkt tot een driemaandelijkse aangifte indien de omzet voor die periode niet groter was dan vijf miljoen. Indien ik mij goed herinner werd dit bedrag intussen opgetrokken tot acht miljoen.

Eveneens werd voor de KMO's een driemaandelijkse aangifte ingevoerd voor de RSZ, waaraan de bedrijfsvoorheffing inherent is. Op dit laatste punt is men echter een andere weg opgegaan:

Tot 1965 volstond het een jaarlijkse aangifte te doen.

Vanaf 1 januari 1966 moest het driemaandelijks gebeuren.

Vanaf 1 januari 1975 eist men een maandelijkse aangifte en betaling van de bedrijfsvoorheffing, voor zover het maandelijks verschuldigd bedrag de 3 000 frank overschrijdt, met als resultaat dat men toch maandelijks de RSZ-staten moet opmaken om de bedrijfsvoorheffing te kunnen betalen.

Deze administratieve verzwaring zou in vele gevallen kunnen worden vermeden indien het bedrag van 3 000 frank zou geactualiseerd worden en bijvoorbeeld, zou opgetrokken worden tot 30 000 frank.

Door de administratieve vereenvoudiging zal de ondernemer uiteindelijk meer tijd kunnen besteden aan zijn beroep, aan zijn personeel en aan de uitbreiding van zijn bedrijf.

Zou er geen soepelheid kunnen worden ingevoerd voor het vervangen van de werknemers die plots afwezig zijn wegens ziekte of ongeval? De werkgever moet zijn engagementen nakomen tegenover zijn klant. Dit wordt onmogelijk gemaakt omdat een werkloze niet voor enkele dagen zal gaan werken, rekening houdend met de administratieve rompslomp die hij moet ondergaan.

Een gepensioneerd vakman die bepaalde toegelaten arbeid mag verrichten, kan de werknemer evenmin vervangen, want hij moet vooraf elke bezoldigde activiteit aangeven bij de Rijksdienst voor werknemerspensioenen.

Het valt vaak voor dat wanneer een arbeider 's ochtends niet opdaagt, een aangegane verbintenis niet kan worden nageleefd omdat geen hulp wordt gevonden.

Tenslotte wil ik mijn betoog besluiten met enkele woorden over het sociaal statuut van de meewerkende echtgenote, meer bepaald over de problematiek van de moederschapsbescherming.

De werkgroep-Vandeputte heeft een gunstig advies uitgebracht in verband met het toekennen van een zwangerschapsuitkering. In de sector van de zelfstandigen is moederschapsbescherming totaal onbestaand. De ervaring leert ons dat zelfstandige vrouwen en medewerkende echtgenoten als zij hoogzwanger zijn, of na de bevalling, weinig of geen rust nemen. Zij willen het economische verlies beperken en daarom nemen zij hun taken te vroeg weer op.

Het is algemeen aanvaard dat het verrichten van arbeid in de periode rond de bevalling nadelige gevolgen kan hebben voor de gezondheid van de vrouw en het kind.

Daarom moeten deze vrouwen, in het belang van hun gezondheid, worden gestimuleerd tot het nemen van voldoende rust. Dit is enkel mogelijk als ze zich laten vervangen of bijstaan.

Het toekennen van een moederschapsuitkering en het organiseren van een vervangingsdienst kunnen een stimulant zijn om in vervanging of bijstand te voorzien. Om dit doel te bereiken zou de vergoeding moeten worden uitbetaald op voorwaarde dat de betrokken vrouw zich tijdens de zwangerschap of in de periode die volgt op de geboorte laat bijstaan of vervangen in het bedrijf, het gezin of in beide. Over de modaliteiten moet ik hier niet uitweiden.

De groep-Vandeputte komt eveneens tot de vaststelling dat het om een absoluut prioritaire probleem gaat en vraagt dat deze maatregel zou worden ingevoerd zodra de middelen van het stelsel van de gezinsbijslag der zelfstandigen dit mogelijk maken.

Mijnheer de Vice-Eerste minister en mijnheer de staatssecretaris, wanneer zullen deze middelen voorhanden zijn?

De herstellwet van 10 februari 1981 bepaalt dat de overschotten van de sectoren van het sociaal statuut der zelfstandigen, andere dan de pensioenen, zouden worden gebruikt voor het dekken van de financiële lasten van de pensioenregeling, namelijk de intresten op de gecumuleerde schuld. Deze gecumuleerde schuld van 30 miljard op 31 december 1980 werd ten laste genomen door de Staat.

Nu lezen wij in dit verslag: «De geleidelijke vermindering van de financiële lasten alsmede de toestand van de overschotten hebben tot gevolg dat in 1985 geen enkel krediet nodig zal zijn om de financiële lasten te dekken.»

Inderdaad, in bijlage III van het verslag stellen wij vast dat er voor 1985 geen krediet meer is ingeschreven voor de rentelast van de schuld op de pensioenen, maar dat de bijdragen van de matiging op de inkomsten van de zelfstandigen, koninklijk besluit nr. 289, hiervoor worden gebruikt.

Terzelfder tijd zien wij dat de jaarlijkse subsidie, krachtens de wet van 29 maart 1976, met betrekking tot de gezinsuitkeringen van de zelfstandigen, op 29 juli 1984 door de Ministerraad werd teruggebracht van 6 020,4 op 4 289,7 miljoen, dit voor de sanering van de sociale sector.

Terloops merk ik op, dat op pagina 24 van het verslag een inversie is gebeurd in de getallen. In het Nederlands vinden we namelijk 4,298 miljard en in het Frans het juiste bedrag 4,289 miljard. Dit zou misschien later moeilijkheden met zich kunnen brengen.

Een vijfde van het gerecupereerde bedrag zou volstaan om het geraamde aantal geboorten, namelijk 10 000, wat tamelijk veel is, te financieren met een premie van circa 30 000 frank.

Meent de staatssecretaris niet dat het overnemen van deze suggesties in zijn beleid verzachtend en stimulerend zal worden ervaren door de zelfstandigen en de KMO's die dan met nog meer moed zullen meewerken aan het herstel van het land? (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Van den Broeck.

De heer Van den Broeck. — Mijnheer de Voorzitter, oorspronkelijk was ik ingeschreven voor vijftien minuten. Ik zal mij echter beperken tot een luttele vijf minuten, niet alleen omdat de Vice-Eerste minister en minister van Middenstand in zijn inleiding op verschillende suggesties, die ik meende te moeten maken, al heeft geantwoord maar ook omdat ik niet in herhaling wil vallen want over de meeste problemen die ik wilde behandelen werd reeds gesproken door collega's die mij op deze tribune zijn voorafgegaan.

Allereerst een kleine beschouwing. Enkele jaren geleden, in de vorige legislatuur, was er slechts één minister verantwoordelijk, zowel voor middenstand als voor landbouw. Nu heb ik de eer het woord te voeren, niet voor een talrijk publiek weliswaar, maar voor een Vice-Eerste minister en een staatssecretaris voor Middenstand. Dit is misschien het bewijs dat deze regering alleszins — ik hoop niet te laat — uiteindelijk het belang heeft ingezien van de KMO's, de middenstand, de zelfstandigen en de vrije beroepen.

De heer Van In. — Uit respect voor Vice-Eerste minister Grootjans zal ik mij van commentaar onthouden.

De heer Van den Broeck. — Dat is vriendelijk, mijnheer Van In. Mocht u iets kwetsend in mijn woorden hebben aangevoeld, heb ik dit in ieder geval niet zo bedoeld.

Ik beperk mij tot de synthese van de algemene beschouwing, die ik meende te moeten maken. Het is van minder belang iets te doen voor

de KMO's; primordiaal is ze niet te hinderen in hun ontwikkeling, bij het investeren, bij het vernieuwen van het bedrijf of bij het creëren van tewerkstelling. Met andere woorden, de KMO's en de zelfstandigen mogen niet langer door allerlei verplichtingen, die slecht begrepen worden, die onaangepast zijn of absurd, worden gehinderd in hun initiatieven.

De meeste punten die ik had voorbereid, werden dus reeds behandeld. Ik hoef niet uit te weiden over het ontwerp met betrekking tot de eenmanszaak met beperkte aansprakelijkheid vermits dit in de bevoegde Kamercommissie in behandeling is.

De heer Vermeiren en mevrouw Panneels hebben gesproken over de problemen die rijzen wanneer een middenstander of een kleine en middelgrote onderneming tegelijkertijd schuldeiser en schuldenaar zijn van de Staat.

De heer Marmenout heeft gewezen op een probleem dat ik ook verleden jaar heb aangehaald, namelijk het probleem van langdurige openbare werken waardoor een zelfstandige wordt gehinderd.

Ik zou het ook hebben gehad over de ambulante handel. Vermits het probleem reeds werd aangesneden zal ik er niet over uitweiden. Het is een aangelegenheid die op het ogenblik veel aandacht vraagt. Ik wil er evenwel aan toevoegen dat, ondanks het feit dat de bestaande vestigingswet en ook het vakbekwaamheidsattest zekere regelen opleggen voor de vestiging van een vrij of zelfstandig beroep, er op het ogenblik een zekere rage bestaat om zich te vestigen als zelfstandige. Ik denk bijvoorbeeld aan frituren waarvan men er nu nagenoeg twee in elke straat vindt.

Ik doe een beroep op de wijsheid van de minister van Middenstand en van de staatssecretaris om de vragen die werden gesteld en de suggesties die werden geformuleerd, te onderzoeken, opdat met bekwaame spoed een oplossing voor al de aangehaalde problemen zou worden gevonden. Hierdoor zou wellicht de tewerkstelling worden bevorderd. De middenstanders, de zelfstandigen en de kleine ondernemingen, dat is zelfs in de Verenigde Staten ontdekt, kunnen het best de werkgelegenheid bevorderen.

De PVV zal de begroting van Middenstand goedkeuren. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Knuts.

De heer Knuts. — Mijnheer de Voorzitter, ik zal het, zoals de vorige spreker, zeer gemakkelijk hebben, omdat mijn collega Marmenout in verband met de middenstand de problemen heeft behandeld die ik wou aansnijden.

Aangezien een begroting betrekking heeft op het te voeren beleid en de zaken vermeldt die in behandeling zijn en nog moeten worden behandeld zal mijn kritiek dan ook algemeen zijn en rekening houden met de realiteit.

In zijn uiteenzetting stelt de minister van Middenstand dat reeds heel wat werd gepresteerd en dat vele zaken aanhangig zijn. Zij hebben onder meer betrekking op de handelsvorm, een vereenvoudiging van de formaliteiten, ondernemingen die schuldeiser en schuldenaar zijn van de Staat, het sociaal statuut, en de zelfstandigen die benadeeld worden door grote openbare werken. Allemaal zeer mooi en lovenswaardig maar concreet zijn we nog nergens en ondertussen raast de crisis maar door.

Alles vergt zijn tijd, dat wel, maar de meest schrijnende zaken, die niet alleen een probleem stellen maar daarenboven echt onrechtvaardig zijn en menig zelfstandige of middenstander naar de keel grijpen, zouden reeds lang moeten zijn opgelost. Ik denk hier vooral aan de houding van de Staat als schuldenaar, die zelf niet naleeft wat hij van de burgers eist, maar het voordeel heeft niet failliet te worden verklaard. Ik denk ook aan de catastrofe die grote openbare werken soms meebrengen voor de middenstanders. Het algemeen belang gaat boven het individuele, maar wanneer het individu daardoor schade lijdt, moet hij wel degelijk en op korte termijn worden vergoed, zoals het trouwens een rechtsstaat past.

Bij de evolutie van de inkomsten van de werknemers en de zelfstandigen staat op pagina 17 in *fine* letterlijk te lezen: «Het reële inkomen van de zelfstandigen is dus tijdens deze periode — 1973 tot 1982 — met 5,4 pct. gedaald, terwijl over diezelfde periode het reële inkomen van de weddetrekkenden met 34,7 pct. gestegen is. In de vorige vergelijking wordt bevestigd dat de zelfstandigen sinds de eerste oliecrisis heel wat van hun koopkracht verloren hebben.»

Allereerst dit: verlies aan koopkracht van de groep zelfstandigen is een verlies dat zich situeert op de binnenlandse markt of, *in concreto*

minder vraag van de zelfstandige zelf. En hier zien we nu juist waar het schoentje knelt: de koopkracht of de vraag op de binnenlandse markt.

Een zieke en andere kamer geven of meer personeel ter beschikking stellen lost niets op wanneer aan de zieke zelf niets wordt gedaan. Daarom hebben al de maatregelen die betrekking hebben op vereenvoudiging, gunstiger klimaat, faciliteiten bij aanwerving en dergelijke weinig zin wanneer aan de vraag zelf niets wordt gedaan. Integendeel, door de collectieve verarming wordt de vraag nog teruggedrongen.

Er wordt geen nieuw personeel aangeworven want er zijn slechts meer handen nodig wanneer de vraag stijgt. Wat baat het te investeren en te renoveren en zo de financiële positie van een bedrijf te ondermijnen wanneer de vraag niet stijgt en zelfs terugloopt?

Om de haverklap hoort men spreken van moderne technologie en export. Ik ontken niet dat export erg belangrijk is, maar onze binnenlandse markt wordt vrijwel doodgeweget of onderschat, hoewel haar aandeel naast dat van de export mag worden geplaast.

Maar wat nog veel slechter is: door het blijven snoeien in de koopkracht van de werkende bevolking is de vraag gedaald en heeft men menig zelfstandige in nauwe schoentjes gebracht, maar grote kapitalen werden ondertussen wel geëxporteerd.

Overal in crisisperiode hoort men lof over de KMO's en over het groot aandeel dat zij hebben of zouden moeten hebben in het herstel van de economische activiteit. Maar ondertussen krijgen vooral de kleinen het moeilijk, denk maar aan de maatregelen die onze kleine en beginnende boeren versmachten. Dit is allemaal in het voordeel van grote industriële bedrijven. Bedenken we maar even dat de middenstander van om de hoek die thans magazijnier speelt in een groot warenhuis de werkgelegenheid helemaal niet bevordert.

Ook ik vind export belangrijk en van levensbelang voor vele KMO's. Voor de export werd wel wat gedaan: devaluatie, handelsmissies, beurzen en versoepling. Maar wat werd er gedaan om de vraag op onze binnenlandse markt te stimuleren? Er is een blijvende en drastische vermindering van de koopkracht, met als gevolg een daling van de vraag en dus vermindering van de omzet, al dan niet gepaard gaande met een stijging van de stocks.

De slogan van de vroegere staatssecretaris luidde wel «middenstand speerpunt van het herstel», zie blz. 30, maar de inleveringen hebben de punt helemaal afgebot. In plaats van met woorden zijn geloof te beleiden in de KMO's en ze als redders te bestempelen en stabilisatoren van de crisis, zou men beter afstappen van deze lippendienst en overgaan tot acties die voor zuurstof zorgen, die het klimaat werkelijk ten gunste beïnvloeden en die voor relance zorgen. Dat kan, namelijk door herstel van de koopkracht en stimulering van de vraag.

Het is dan ook een vaststaand feit dat sedert 1980, de omzet van de kleinhandel in een bestendige lijn afneemt. In dit verband zullen de cijfers van het Nationaal Instituut voor de statistiek u wel niet onbekend zijn, namelijk een omzetsdaling van 9,12 pct., of 57 miljard frank, terwijl voor 1985 alle studiediensten, nog een verdere achteruitgang verwachten van het privé-gebruik in de ruime zin.

Niettegenstaande de kleine en middelgrote ondernemingen in zeer belangrijke mate meer mensen tewerkstellen dan de grote bedrijven, schijnt het tot de regering nog niet doorgedrongen te zijn dat haar maatregelen tot herstel van de blijkomende werkgelegenheid en daarmee vanzelfsprekend het gepaard gaande herstel de koopkracht, juist in deze kleine ondernemingen zouden moeten worden toegespitst wat echter niet gebeurd is, integendeel.

Inleveringen, mijnheer de minister, die werden opgelegd door een regering waarin u als nieuwe minister de portefeuille beheert van het ministerie van Middenstand, u als lid van een partij die zogenaamd de belangen verdedigt van deze bevolkingsgroep, kunnen de Vlaamse socialisten niet goedkeuren, ook omdat de hele politiek van de regering erin bestaat de groten te sparen en de kleinen het gelag te doen betalen. *(Applaus op de socialistische banken.)*

M. le Président. — La parole est à M. Roland Gillet.

M. R. Gillet. — Monsieur le Président, le budget des Classes moyennes est un de ceux qu'on aimerait voir voter à l'unanimité, l'intérêt que présentent les PME au niveau de l'emploi étant incontestable. Elles exercent, en effet, un rôle essentiel qui mériterait d'être soutenu.

Lorsqu'on examine votre budget, monsieur le ministre, on se demande d'abord si la politique du gouvernement soutient effectivement les efforts

fournis par les classes moyennes. Il est incontestable, je le reconnais très honnêtement, que la politique suivie par le tandem Olivier-Knoops n'est pas négative. En effet, des efforts appréciables ont été fournis dans ce domaine; les nier ne serait pas faire preuve d'objectivité.

Une des dernières manifestations est l'initiative prise par le gouvernement en vue d'accorder un droit de représentation spécifique aux classes moyennes. Je me réfère, en l'occurrence, au projet voté, à l'unanimité, par le Sénat et auquel M. Grootjans a voulu, dès son arrivée à la tête du département, apporter son appui. Chacun a sans doute encore en mémoire le tableau annexé à ce projet de loi ainsi que la réponse donnée par le secrétaire d'Etat à la question que je lui avais posée concernant la représentation des organisations des classes moyennes, notamment à l'OBCE.

Vous m'avez assuré, monsieur le secrétaire d'Etat, que l'observation que j'avais faite retiendrait votre particulière attention. Je constate que vous y avez veillé et c'est fort bien.

Je vous demanderais cependant de réfléchir quelque peu à la seconde question concernant la représentation des PME au sein des comités de concertation de la distribution. Il avait, je crois, échappé à votre attention et, aujourd'hui, si l'oubli est réparé en ce qui concerne l'OBCE, ce n'est pas le cas pour la distribution.

Après ces éloges, je dois hélas! constater que le tableau n'est pas complètement rose car il existe encore des lacunes loin d'être comblées, voire des mesures allant à l'encontre du soutien que les classes moyennes et les PME souhaitent et méritent, à mon sens.

La première concerne — nombre de mes collègues y ont fait allusion et notamment le dernier orateur — la fiscalité et la parafiscalité. Celles-ci touchant la totalité de la population, les PME, les classes moyennes ainsi que les travailleurs indépendants sont, en l'occurrence, concernés.

Trois ans de gouvernement correspondent à trois ans de réduction de pouvoir d'achat, provoquée par la hausse du coût de la vie mais aussi et surtout par une augmentation de la fiscalité, pudiquement qualifiée, dans certains cas, de cotisation.

Je viens de remplir, comme tout indépendant ayant le sens civique, ma déclaration relative aux nouvelles impositions et, particulièrement, à la cotisation de solidarité. Bien sûr, cette fiscalité frappe tout le monde, mais lorsqu'un indépendant fait la somme des impôts, des cotisations d'assurances sociales et de solidarité qu'il paie, je puis vous assurer qu'il obtient un total très élevé.

Le ministre des Finances qui vous précédait, monsieur Grootjans, répétait déjà tous les jours que la fiscalité devenait insoutenable. Je rappelle que l'actuel gouvernement date du 17 décembre 1981 et que de décembre 1981 à décembre 1983, l'augmentation de la fiscalité pour les revenus moyens a atteint 40 p.c.

Cela se répercute dans le comportement des petites et moyennes entreprises. C'est une des principales causes de faillites ou de réductions d'activités et, conséquence importante, de pertes d'emplois.

Doit-on se déclarer satisfait ou déçu? Doit-on espérer ou craindre le fait que le ministre des Classes moyennes est en même temps ministre des Finances? L'avenir nous le dira. Je ne ferai en tout cas, aucun procès d'intention; nous jugerons à l'expérience.

Second élément défavorable: les lourdeurs administratives. Aussi louables que soient les efforts de la Conform, Commission pour les simplifications administratives, il faut reconnaître qu'on est très loin de la réussite.

Dans l'excellent rapport de notre collègue M. Vermeiren, on peut lire que le ministre considère qu'il s'agit d'œuvre de longue haleine qui mérite une attention particulière.

L'expérience de tous les jours démontre que l'administration et ses lourdeurs causent toujours des désagréments et des soucis aux travailleurs indépendants.

Les exemples abondent, par exemple celui des candidats travailleurs indépendants. Les formalités qui précèdent l'installation d'une petite ou d'une moyenne entreprise nouvelle ou d'un simple travailleur indépendant démontrent à quel point nous sommes dans un régime tâtilon, dans tous les domaines, dont les moindres ne sont pas l'immatriculation au registre du commerce et le raccordement du téléphone; pour ce dernier, c'est plutôt à Mme D'Hondt-Van Opendenbosch que je devrais m'adresser.

Installez-vous donc comme travailleur indépendant et essayez de disposer rapidement du téléphone, une des conditions essentielles de votre succès! Je vous assure que ce n'est pas facile.

Quant aux organismes publics, qui ne pensent pas en termes de rentabilité, ils sont loin d'être pressés et ne considèrent pas que l'indépendant, tributaire de ces formalités, doit vivre et qu'il ne touchera pas, comme les fonctionnaires, son traitement à la fin du mois.

A ce propos, j'ai été frappé par un extrait du rapport de M. Vermeiren, à la page 31. Je ne puis résister — je ne dirai pas au plaisir, par courtoisie pour M. le secrétaire d'Etat — mais à la nécessité de le dire: «Le secrétaire d'Etat conclut en disant qu'une véritable simplification doit s'appuyer, dans notre régime de «formalisme administratif», sur une grande série de mesures même si certaines paraissent à première vue porter sur des domaines restreints. Il insiste sur l'importance de cette action et, s'appuyant sur l'article de M. A. Zanker paru dans *US News*, il signale que beaucoup d'experts attribuent la stagnation de l'emploi en Europe, face à sa forte augmentation aux Etats-Unis spécialement dans les PME, à la lourdeur administrative qui entraîne un manque de souplesse des entreprises.» Voilà qui est très bien dit et qui, en plus, est vrai.

Un membre a alors posé une question: Le rapport poursuit: «Le même membre voudrait savoir si on a une idée de l'ensemble des formulaires que les indépendants et les PME doivent remplir. Le secrétaire d'Etat reconnaît que, vu la complexité des formulaires adressés aux PME et indépendants, il est pratiquement impossible de dresser un inventaire exhaustif de l'ensemble de ces formulaires.»

Non seulement, la procédure s'avère-t-elle complexe, mais encore ne peut-on dresser un inventaire exhaustif des formulaires! Cette réponse a de quoi laisser pantois ceux qui espéraient qu'au moins, le travail de la Comform porterait sur une réduction immédiate du nombre des documents pour aboutir à une réelle simplification, soit un ou deux documents simples et précis.

Mais il faut être de bon compte et quand on lit un texte, le lire dans son entier. Aussi dois-je ajouter que le secrétaire d'Etat poursuit en ces termes: «Il existe toutefois deux documents auxquels on peut se référer pour se faire une idée des formalités imposées. Il s'agit de la circulaire ministérielle du 24 juin 1977 relative aux activités commerciales soumises à autorisation préalable et de l'inventaire des formalités administratives et fiscales imposées aux chefs de PME.» Cela étant, nous devons attendre maintenant la compression de cet inventaire.

J'en termine avec les reproches qui, pour n'être pas nombreux, n'en sont pas moins importants, et je dirai un mot de la société d'une personne.

Je dois vous faire part du fait, monsieur le secrétaire d'Etat, que les PME s'interrogent non pas sur le progrès que représente cette initiative, mais sur la nécessité de recourir à un projet de loi fouillé modifiant fondamentalement dans ce cas le régime des sociétés et apportant des complications supplémentaires.

Les PME se demandent pourquoi l'on n'apporterait pas une modification à la législation actuelle sur les SPRL en y insérant la société d'une personne, ce que tout le monde veut, et en la soumettant aux mêmes règles. Ce serait plus simple et l'on resterait dans un domaine connu.

On éviterait une nouvelle série de mesures qui vont ajouter aux complications existantes et dont l'opportunité et l'efficacité ne sont pas démontrées. Sans doute aurons-nous l'occasion d'en reparler lorsque le projet de loi viendra en discussion au Sénat, mais il me semblait indispensable de le dire maintenant.

Monsieur le ministre, monsieur le secrétaire d'Etat, le budget des Classes moyennes est, je le répète, un budget que l'opposition aimerait pouvoir voter, même si ce n'est pas la coutume. A la tradition vont s'ajouter pour moi les constatations que j'ai dû faire et qui m'amènent à dire que nous ne pourrions tout de même pas voter votre budget. Notre vote doit être considéré comme une intervention tendant à arrêter l'escalade fiscale qui touche les revenus des indépendants — ce ne sont, bien entendu, pas les seuls — et à leur simplifier administrativement un travail dont tout le monde reconnaît l'apport important au développement économique et aux capacités d'emploi.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Debussère.

De heer Debussère. — Mijnheer de Voorzitter, als bedrijfsleider uit de middenstand ben ik verheugd mij eindelijk eens te mogen richten tot een minister van de Middenstand die zelf bedrijfsleider is. Hij weet immers beter dan wie ook hoe moeilijk wij het hebben, vooral in deze tijd. Ik zal het hem niet moeilijk maken. Onder collega's blijft men

collegiaal. Ik heb wel enkele beschouwingen bij deze begroting van het ministerie van Middenstand.

Mijn eerste opmerking handelt over de inkomens van de middengroepen. Uit de gegevens van het RSZ en van het ministerie van Financiën kunnen wij de evolutie nagaan van de netto-inkomens van de verschillende sociale groepen van het begin van de crisis tot 1981. Het jaarlijks inkomen van de vrije beroepen steeg van 727 000 frank tot 946 262 frank. Indien we index 100 als uitgangspunt nemen, is dat een stijging tot 130,1. Het inkomen van de handelaars en ambachten steeg van 332 600 frank tot 513 171 frank of van index 100 tot 154,3. Het inkomen van de landbouwers steeg van 210 486 frank tot 345 375 frank of van index 100 tot 171,4. Het inkomen van de werknemers tenslotte steeg van 166 070 frank tot 406 280 frank of van index 100 tot index 232,3.

Uit deze tabel blijkt het grote verschil in de stijging van de inkomsten van de onderscheiden sociale groepen sedert het begin van de crisis.

Het inkomen van de vrije beroepen steeg met 30 pct., van de handelaars en ambachten met 54,3 pct., van de landbouwers met 71,4 pct. en van de werknemers met 132 pct.

In de loop van die negen jaren steeg de inflatie met 86,4 pct. De vergelijking in reële termen is dus veelbetekend: het reëel inkomen der werknemers steeg met 24,6 pct, terwijl dat van de zelfstandigen gemiddeld met 18,9 pct. verminderde. Voor deze laatste is dat natuurlijk een betrekkelijk groot verlies aan koopkracht. Dat is een eerste bewijs voor de valsheid van de slogan dat alleen de werknemer de crisis betaalt en de inlevering draagt.

Een tweede argument ter ontwrichting van die valse syndicale slogan vinden we in de voortdurende toename van de belasting op het bedrijfsinkomen. Als voorbeeld nemen we een schatplichtige met een niet-werkende echtgenote en een kind ten laste. Als vergelijkend uitgangspunt nemen we het jaar 1963, omdat het fiscaal bestel, zoals we het nu kennen, toen voor het eerst van kracht werd. Het vertoonde als bijzonderste kenmerken dat de belasting berekend werd op de samengevoegde inkomsten en dat de op de inkomsten betaalde belasting niet langer meer aftrekbaar was van de belastbare grondslag.

In het stelsel van de kohierbelasting, vóór 1963, was dit systeem ingebouwd met een mechanisme om de stijging van de belastingdruk af te remmen. Bij de afschaffing van deze bepaling diende de regering destijds de verbintenis aan te gaan dat de gemiddelde heffing nooit boven de 50 pct. van de belastinggrondslag zou uitlopen. Men weet zo ongeveer wat er van die mooie belofte geworden is.

De maximale belasting van de inkomsten bedraagt nu 72,9 pct. op het gehele inkomen, rekening houdend met 8 pct. plaatselijke opcentiemen. Bij een zelfstandige die geen voorafbetalingen heeft verricht, stijgt dat maximum tot 86,65 pct., onafgezien dan nog van de door de huidige regering opgelegde solidariteitsbijdragen.

Men hoort om de haverklap vertellen dat alleen de kleine inkomens het gelag van de crisis betalen. Ook dat argument waarmee de syndicaten schermen, is volkomen onjuist.

Nu zijn ze de pijp uit, want voor de middenstand interesseren ze zich niet. Dat weten wij al lang. Laten we dus wat ik zei even illustreren met een voorbeeld.

Een klein inkomen van 300 000 frank in 1984 stemt overeen met een zelfde bedrag in geldwaarde van 86 000 frank in 1963. Toen werd 10,96 pct. belasting geheven. Dat percentage daalde nog tot 8,6 pct. in 1980 om weer te stijgen tot 11,90 pct. in 1984. Met andere woorden betekent dit dat er voor de zogeheten kleine inkomens een gelijke belastingdruk is van 1963 tot 1984. Voor die inkomens bestaat er een stelselmatige indexering.

De gemiddelde inkomens komen echter meer gehavend uit de crisis. Zo werd in 1963 op een inkomen van 750 000 frank — basis 1984 — een belasting van 18,34 pct. geheven. De belasting liep op tot 20,07 pct. in 1970 om uiteindelijk 30,58 pct. te bereiken in 1984. Die cijfers zeggen genoeg: op een gemiddeld inkomen wordt vandaag de dag ruim een derde geheven tegen nog geen vijfde twintig jaar geleden.

En dan is er tenslotte nog de slogan: «Doe de rijken betalen.» Wat in 1963 nog als een hoog inkomen kon worden beschouwd, is in 1984 tot een illusie vergaan. Een huidige belastinggrondslag van 3 000 000 frank steekt Jan Modaal nog altijd de ogen uit. Hierop wordt evenwel een belasting van gemiddeld meer dan de helft geheven, en dat kan in ons voorbeeld zelfs oplopen tot 67,62 pct. belasting, indien het gaat om een zelfstandige die geen voorafbetalingen heeft verricht.

De door de vakbonden zo erg gekoesterde gelijkheidsideologie heeft een ware ravage bij de gemiddelde en de hoge inkomens aangericht. Inspanning, arbeid en initiatief zijn verfoeide deugden en slecht genoteerde waarden geworden.

Een derde bewijs dat ook de middengroepen, en dan zeker de handelaar en de ambachtsman, aan inlevering toe zijn, halen we uit de cijfers nopens het gezinsverbruik. De omzet in volume in de kleinhandel geeft de volgende cijfers: voor 1982, -1,4 pct.; voor 1983, -7,9 pct., voor de eerste zes maanden van 1984, -3,5 pct.

De handelaar die zijn omzet ziet dalen, ziet ook zijn winsten dalen en kan op het ogenblik dat de omzet beneden het kostendekkingpunt komt, daarentegen in de rode cijfers komen. Deze dalende trend zet zich verder door, ook voor volgend jaar. Meer nog, uit het verslag van de ASLK blijkt dat de Belgen hun spaarvolume hebben verhoogd en de uitgaven verminderd.

Zelfs de voedingsmiddelen, die steeds als niet-inkrimpbaar werden beschouwd, hebben voor het eerst te lijden van het versoberingsbeleid. Naast de reeds vastgestelde matiging inzake kwaliteit komt voor het modale gezin nu ook nog de matiging op kwantiteit. In 1982 bedroeg de omzet van de voedingsmiddelen in de kleinhandel 400 miljard. Deze omzet is op twee jaar tijd met 120 miljard teruggelopen, hetzij meer dan een vierde. Voor de handelaar betekent dat, in geval van een zelfde winstmarge op een minder volume en een lagere prijs, gezien de lagere kwaliteit, een tweevoudige vermindering van zijn inkomen.

Wanneer wij bij dit alles dan nog de arbeidsduur vergelijken tussen werknemer en zelfstandige dan zijn er geen vergelijkingspunten meer met de nationale 38 uren of minder per week. En daarom zijn wij, middenstanders, het meer dan beu steeds maar opnieuw als de profiteurs en de zwarte schapen van de maatschappij te worden aanzien.

Een beetje minder leugens en demagogie van de kant van de syndicaten en wat meer zin voor realiteit zou misschien tot een gezondere consensus in dit land kunnen leiden. Trouwens iedere werknemer krijgt de kans, zelfs met zeer aanlokkelijke staatssteun, om tot de gilde van die zogenaamde «bevoorrechtten» toe te treden. Uit de statistieken blijkt eerder het tegenovergestelde. Het werknemersstatuut is blijkbaar nog steeds het beste en het veiligste. Tot daar over het inkomen van de middengroepen.

Een tweede bedenking betreft de KMO's en dan meer speciaal de opbrengst van het geïnvesteerde kapitaal. Afgezien van het feit dat men nu nog altijd niet precies kan formuleren wat een kleine of een middelgrote onderneming is, is het nog altijd zo dat de werkgever, die over voldoende familiebezit beschikt om te investeren in een eigen onderneming, op de winstvorming hiervan nog steeds hoger wordt belast dan die andere werkgever die geld moet lenen om zijn bedrijf op te richten, uit te breiden of in stand te houden.

Degenen die met eigen kapitaal investeringen doen, kan men niet dezelfde inkomsten waarborgen als de onbekende geldschietters van grote bedrijven die maar 25 pct. belastingen moeten betalen bij het aanbieden van hun coupons. De bekwame, hard werkende, creatieve en spaarzame werkgever, die zijn zaak kan runnen met eigen kapitaal, wordt nogmaals bestraft.

Ik heb het hier al gezegd: «Het is een waarheid als een koe dat wie werkt als een paard zo dom is als een ezel in dit land.»

Het ware in dit verband wellicht interessant een studie te maken wat de juiste netto-opbrengst is van bijvoorbeeld 10 miljoen, enerzijds als eigen kapitaal in eigen bedrijf geïnvesteerd, anderzijds dezelfde 10 miljoen lenen om in het eigen bedrijf te investeren, of tenslotte voor 10 miljoen aandelen kopen in een grote onderneming, en dit alles met een zelfde winst als uitgangspunt, en rekening houdend met alle stimulerende maatregelen die voor het ogenblik van kracht zijn en waarin praktisch niemand nog de weg vindt.

Tenslotte wil ik nog even stilstaan bij de begroting 1985 van het departement: op een totaalbedrag van 5 583 miljoen worden 4 289 miljoen of 76,8 pct. in de sociale sector besteed en slechts 122,8 miljoen of 2,2 pct. voor het Fonds voor de economische expansie en de reconversie. Voegen we daarbij dan nog 400 miljoen voor het deficitaire saldo van het Waarborgfonds, of 7,2 pct. In feite wordt dus slechts om en bij de 10 pct. van de ganse begroting als steun aan de actieve en productieve middenstand gegeven, terwijl daarentegen meer dan 76 pct. aan sociale transfers wordt besteed. Dit is een wanverhouding die fataal zal eindigen,

te meer daar het aantal actieven steeds daalt en het aantal niet-actieven stijgt. Ik bedoel hier geenszins mee dat het nominaal bedrag voor de sociale sector van de middenstand te hoog is. Het is ten opzichte van andere sociale groepen daarentegen nog te klein. Het nominaal bedrag voor stimulerende activiteiten moet echter opgetrokken worden.

Ik kan volmondig de slogan van de staatssecretaris bijtreden «middenstand, speerpunt van het herstel», maar het blijkt de tegenovergestelde richting uit te gaan. Een teken aan de wand hiervoor is het deficit van het Waarborgfonds dat dit jaar voor het eerst een brutale realiteit is en waaruit blijkt dat de middenstand het steeds slechter doet. Over de oorzaken hiervan heb ik mijn persoonlijke bedenkingen, die zowel in deze vergadering als in de Raad aan bod kunnen komen. Aangezien de nationale regering en de executieven, en dan zeker de Vlaamse executieve één pot nat zijn en van dezelfde heren hun directieven en financiële middelen krijgen, zal ik mijn mening alleen in deze vergadering meer speciaal uiteenzetten waarbij ik mij richt tot de staatssecretaris van Middenstand, bevoegd voor het welzijn van onze KMO's.

In elk standaardwerk over staatshuishoudkunde staat te lezen dat politici koel calculerende strategen moeten zijn en alle emoties uit hun leefwereld moeten verbannen. Tegen de achtergrond van deze traditionele waarheid komen talrijke politici hoogst on-politiek over vooral in dit verkiezingsjaar. Velen van hen kunnen hun hartstochtelijke liefde voor alles wat met geavanceerde technologie te maken heeft niet onder stoelen of banken steken. Dat is goed want technologische vooruitgang is vanuit welvaartsstandpunt een goede zaak: het stelt meer en betere producten en diensten ter beschikking van de consument, bovendien vaak ook nog op een milieuvriendelijke manier.

Een land heeft er dus alle belang bij op technologisch vlak niet te veel achterstand op te lopen. Maar technologisch bijblijven op de sociaal meest efficiënte manier blijkt evenwel iets waar de meeste van onze politieke gezagsdragers weinig kaas van gegeten hebben. Dat blijkt uit hun daden, die volgen op de liefdesverklaringen aan de technologie.

Het merendeel van het geïnvesteerde geld en de gespendeerde energie is erop gericht de produktie van geavanceerde technologie naar hier te halen. Dit is een fundamentele foutieve beleidsoptie omwille van diverse redenen, waarvan ik er toch twee bijzonder zou willen belichten.

Eerst en vooral vertrekt de overheid in dergelijke produktieprojecten steeds met een groot nadeel qua informatie en kennis ten opzichte van de privé-partners waarmee men voor dergelijke projecten in zee moet. In wezen komt het er telkens op neer dat de overheid tegenover de know-how van de partner een financiële inbreng stelt. Ik twijfel er zeer sterk aan of die overheid erin zal slagen om de ontwikkelingen, die de *joint-venture* realiseert te controleren, naar waarde te schatten en haar rechtmatige stem te verheffen in de beslissingen omtrent de verdere gang van zaken of cru gesteld: omwille van haar gebrek aan kennis, informatie en ervaring is het gevaar zeer reëel dat de overheid thans zware financiële inspanningen doet om technologische ontwikkelingen te realiseren, waarvan de baten op langere termijn door anderen zullen worden weggekaapt. Dat hebben wij in het verleden nog meegemaakt en ik vermoed dat die 400 miljoen daar ook iets mee te maken hebben.

Een tweede en fundamenteel de belangrijkste reden waarom de nadruk op de produktie van hoogtechnologie een foutief beleid uitmaakt, is het feit dat de spitssectoren geen grote tewerkstellingsleveranciers zijn en ook nooit zullen worden. Nieuwe technologie heeft wel een enorm jobcreërend effect, indien ze toegepast wordt in zowat alle andere branches van de economie en dit om de eenvoudige reden dat ze de produktiviteit en de concurrentiekracht aanzienlijk verhoogt en via regelrechte prijsverlagingen marktverruimend werkt. Enkele voorbeelden maken dit duidelijk.

Het gehele naoorlogse Japanse mirakel draagt als een van zijn meest wezenlijke kenmerken, de nauwgezette toepassing in het ganse economische apparaat van de bestaande *high technology*, die aanvankelijk vrijwel uitsluitend Amerikaans was. Pas enkele decennia later zijn de Japanners uitgegroeid tot heuse producenten van nieuwe technologie, vooral in de sector van de micro-elektronica.

De heer Vermeiren. — Sta mij toe u even te onderbreken, mijnheer Debusseré. Ik stel vast dat u niet zo gelukkig is met de principes *joint venture* en *venture capital*. U maakt echter allusie op degenen die

daarmede groot succes hebben gehad. Ik denk hier onder meer aan *Silicon Valley* en uiteraard aan de Japanners.

U heeft geen namen genoemd, maar het principe van *joint venture* en *venture capital* werd door hen gelanceerd. Zij zijn de specialisten bij uitstek.

Eerst zegt u dat u daar uw bedenkingen over heeft, dan maakt u bedenkingen bij de technologie en bij de werking daarvan terwijl u twee minuten later zegt dat het toch goed is. Ik kan u daarin niet volgen.

De heer Debusseré. — Ik maak een onderscheid tussen de produktie, bijvoorbeeld van chips, en de toepassing ervan. Men kan chips willen maken waardoor misschien honderd mensen worden tewerkgesteld. Men kan ook chips willen toepassen bij het maken van bijvoorbeeld, schoenen.

De huidige technologie wordt toegepast in de weefkunde, de spinnerijen. Hierdoor ontstaat tewerkstelling. Maar uitvinden moet men overlaten aan anderen. Investeer geld en energie in het toepassen van de uitvindingen van anderen. Trouwens, er is nog nooit een uitvinder rijk geworden. (*Gelach*).

De heer Vermeiren. — Bij gelegenheid zullen wij daarover eens ernstig debatteren.

De heer Debusseré. — De Japanners zijn pas, nadat zij reeds jaren bezig waren met de toepassing van nieuwe technologieën, die van oorsprong Amerikaans zijn, producent geworden van die technologieën, vooral in de micro-elektronica.

Uit recente studies blijkt echter dat het fout zou zijn Japan, zelfs op het vlak van de micro-elektronica, een doorslaggevende rol toe te bedelen als ontwikkelaar van de basistechnologie. Tot vandaag blijven de Japanners in de eerste plaats minutieuze toepassers van elders ontwikkelde nieuwigheden.

Er is ook het Amerikaanse voorbeeld. Medio 1982 zat 10,8 pct. van de Amerikaanse beroepsbevolking zonder werk; thans nog 7,3 pct. en dit ondanks een forse aangroei van de bevolking. In minder dan twee jaar creëerde de Amerikaanse economie vier miljoen nieuwe jobs. De specifieke *high technology*-sectoren namen slechts een fractie van deze geweldige banencreatie in Amerika voor hun rekening. Het «gros» van de nieuwe tewerkstelling bevindt zich in de dienstensector en in een aantal zogenaamd «oude» industrieën zoals de auto- en staalnijverheid. Precies deze sectoren hebben in het recente verleden de toepassing van allerhande nieuwe technologieën zeer rigoreus uit gevoerd.

Uit deze twee voorbeelden blijkt duidelijk dat een strategie van de toegepaste *high technology* op middellange termijn de tewerkstelling opvijzelt. Hierin ligt precies de toekomst van onze KMO's.

Zij kunnen gemakkelijker beslissen en gemakkelijker omschakelen. Aan de politici-*technology freaks* — ik noem geen namen, maar ik kijk naar de Eerste minister van de deelregering — zou ik durven te zeggen: handen af van de produktie van basistechnologie; investeer al de beschikbare fondsen en energie in het stimuleren van de toepassingen van die technologie in onze bestaande industriële produktie.

Dat kan op verschillende manieren. Een voor de hand liggende en meest efficiënte manier is uiteraard het toelaten van de versnelde afschrijvingen op *high-technology*-apparatuur die de bedrijven, de KMO's en de zelfstandigen zich aanschaffen.

Mijnheer de staatssecretaris, aangezien u, en dus ook alle zelfstandigen en KMO's moeten opdraaien voor de tekorten in het Waarborgfonds, zou ik aandringen op zeer sterke controle op de dossiers waarbij het Waarborgfonds betrokken is, meer in het bijzonder op de aard van de dossiers. Onze zelfstandigen en KMO's verschaffen werk en welvaart aan 20 pct. van de totale bevolking.

Wij zijn verantwoordelijk voor werk, welvaart en welzijn. Wij vragen dus te worden gehoord.

Mijnheer de minister en mijnheer de staatssecretaris, na wat hier de jongste 48 uren werd gezegd, kan men vermoeden wie de volgende regeringspartners zullen zijn. U heb nog zeer weinig tijd om u als minister waar te maken. Ik ken u. U bent een ondernemer. Doe het dan. (*Applaus op de banken van de Volksunie.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Friederichs.

De heer Friederichs. — Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Vice-Eerste minister, mijnheer de staatssecretaris, waarde collega's, zelf een middenstander zijnde, heb ik vanmiddag aandachtig geluisterd. Ik heb me geërgerd, toen ik hoorde dat het zo moeilijk is middenstander of zelfstandige te zijn. Ik weet dat om politicus — volksvertegenwoordiger of senator — te zijn, het belangrijk is dat men snel kan lopen, de senatoren wat minder snel dan de volksvertegenwoordigers. Ik merk vanavond dat de senatoren gezond zijn, maar dat er 170 zijn gaan lopen. Uiteindelijk zijn zij deze nacht zeer laat van de Senaat thuisgekomen, en moeten ze recupereren. (*Applaus op de banken van de Volksunie.*)

Een middenstander moet meer kunnen dan enkel hard lopen: hij moet in staat zijn tot een hordenloop.

Il ne faut pas nécessairement courir très vite mais il faut savoir sauter les haies, monsieur le secrétaire d'Etat. Mais ceci fera l'objet d'un prochain débat.

Naar aanleiding van de bespreking van de begroting van Middenstand 1985 ben ik zo vrij uw aandacht te vragen voor de handelspraktijken in verband met verkopen met «uitverkoop», «ventes en solde», of zoals eenvoudig gezegd wordt in de volkstaal «solden», in plaats van opruiming of koopjes.

Ik weet dat het ministerie van Economische Zaken ook in dit domein bevoegd is, al was het maar voor de controle op de toepassing van de bestaande reglementen. Ik heb daarover een brief ontvangen van het ministerie van Middenstand, gedateerd op 14 juli 1983. Ook kreeg ik een brief van minister Olivier, aan wie ik hier graag hulde breng. Hij schreef: «Je vous remercie pour votre lettre du 15 juin dernier ainsi que la note y annexée. (...) Je l'ai remise à mon service juridique qui, dans les travaux concernant la réforme de la loi sur les pratiques du commerce, ne manquera pas de tenir compte, dans la mesure du possible de son contenu. (...) Recevez, monsieur le sénateur, l'expression de mes sentiments les meilleurs.»

Mijn uiteenzetting heeft tot doel klare wijn te schenken en scheefgegroeide toestanden aan te klagen, om dan met de medewerking van de leden van de commissie voor de Landbouw en de Middenstand aangepaste reglementeringen uit te werken. Het zou goed zijn deze besprekingen te houden nadat de beroepsverenigingen van verscheidene handelstakken, zoals bijvoorbeeld textiel, schoenen, meubels en andere, werden gehoord — in een *hearing* — of werden geconsulteerd. Toestanden zoals die welke zich nu voordoen, kunnen wij toch niet dulden.

Te pas en te onpas worden uitverkoop en solden ingericht, bijvoorbeeld omdat een handelaar een nieuw tapijt legt in zijn pand, schilderwerken uitvoert, enkele spots plaatst en daarmee de wet omzeilt om toch maar uitverkoop te kunnen houden. Correcte handelaars, die de reglementering toepassen en soldenverkoop aankondigen op de toegelaten tijdstippen, worden dan benadeeld door degenen die in het wilde weg, zonder zich door enige deontologie te laten storen, de handel in het algemeen in de war sturen.

Het is niet omdat in nood verkerende handelaars zich met deze handelspraktijken proberen te redden, dat wij werkeloos moeten toekijken.

Ik kan ook nog zeggen dat aan de kust, waar ik de toestand bijzonder goed ken, bijvoorbeeld handelaars uit het binnenland panden huren om gedurende het hoogseizoen hun stocks aan de man te brengen waardoor ze de toestand in bepaalde badsteden compleet in de war sturen.

Een goede collega, die tot mijn spijt thans niet meer aanwezig is, heeft eens gezegd: «Ze komen hun oude *rossignols* aan de kust verkopen.» Misschien is hij een vogelliefhebber.

Willen wij, zoals de Vice-Eerste minister zegt, de belangen en de rechten van de middenstand verdedigen en de erkenning van de middenstand als een volwaardig element van onze economie tot stand brengen, dan moeten wij deze handelspraktijken voorgoed indijken.

Ik stel vertrouwen in de regeringsinitiatieven die de Vice-Eerste minister en de staatssecretaris voor Middenstand ter zake zullen willen nemen. Daarom zal ik dan ook deze begroting goedkeuren. Ik twijfel er niet aan dat binnen afzienbare tijd een einde zal kunnen worden gemaakt aan alle concurrentievervalsende praktijken, die het economisch leven en het prijsvormend effect van de middenstand in bepaalde stadsgedeelten over heel het land nadelig beïnvloeden. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

De Voorzitter. — Met uw goedvinden sluit ik de sprekerslijst definitief af. Er zijn nog vier sprekers ingeschreven.

Monsieur le secrétaire d'Etat, nous vous entendrons avec plaisir le 11 ou le 12 février, après les quatre orateurs encore inscrits dans ce débat.

VOORSTELLEN VAN WET — PROPOSITIONS DE LOI

Indiening — Dépôt

De Voorzitter. — De volgende voorstellen van wet werden ingediend:

1° Door de heer Jean Gillet, betreffende de controle op de toepassing van de wetgeving tot regeling van de geluidsnormen voor elektronisch versterkte muziek in openbare en particuliere inrichtingen;

Les propositions de loi ci-après ont été déposées:

1° Par M. Jean Gillet, relative au contrôle de l'application de la législation réglementant les normes acoustiques pour la musique amplifiée électroniquement dans les établissements publics et privés;

2° Door de heer Deleeck, ter bescherming van de privacy van verdachten.

2° Par M. Deleeck, tendant à protéger la vie privée des inculpés.

Deze voorstellen van wet zullen worden vertaald, gedrukt en rondgedeeld.

Ces propositions seront traduites, imprimées et distribuées.

Er zal later over de inoverwegingneming worden beslist.

Il sera statué ultérieurement sur leur prise en considération.

Le Sénat s'ajourne jusqu'à convocation ultérieure.

De Senaat gaat tot nadere bijeenroeping uiteen.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(La séance est levée à 18 h 30 m.)

(De vergadering wordt gesloten te 18 u. 30 m.)

1444